

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗВІТ РЕКТОРА

**Маріупольського державного
університету**

**кандидата політичних наук, професора
Миколи Трофименка
за 2022 рік**

2023 рік

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЗВІТ
ректора Маріупольського державного університету
кандидата політичних наук, професора
Миколи Трофименка
за 2022 рік**

*Звіт затверджено Конференцією трудового колективу МДУ
(протокол 1 від 26.01.2023 р.)*

2023 рік

ВСТУП	4
I. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УНІВЕРСИТЕТУ	9
1.1 Кадровий склад кафедр	9
1.2. Підготовка науково-педагогічних кадрів у МДУ	16
II. РЕЗУЛЬТАТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ І ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	20
2.1. Формування номенклатури спеціальностей та освітніх програм університету	20
2.2. Комплектування контингенту студентів	31
2.3. Організація і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та якість підготовки фахівців	39
III. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	60
3.1. Аналіз основних результатів наукових досліджень і проведення науково-практичних конференцій	60
3.2 Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти	86
IV. ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	95
4.1. Співробітництво з міжнародними організаціями, установами, університетами	95
4.2. Міжнародні наукові проекти	99
4.3 Міжнародні стажування викладачів та здобувачів вищої освіти	102
4.4 Підготовка іноземних громадян у Маріупольському державному університеті	108
V. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МДУ, ПРОЗОРІСТЬ ТА ПУБЛІЧНІСТЬ	111
VI. ВИХОВНА РОБОТА ТА ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ	119
6.1 Виховна робота та формування сприятливого освітнього середовища	119
6.2 Розвиток студентського самоврядування	125
VII. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ. СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК	129
7.1 Матеріально-технічне забезпечення та фінансова стабільність	129
7.2 Соціальний розвиток	135
VIII. РОБОТА, НАПРАВЛЕНА НА ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ	138
IX. РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ЦІЛЮВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	142
X. БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА	146
XI. ВИСНОВКИ ТА ЗАВДАННЯ КОЛЕКТИВУ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	149

ВСТУП

Повномасштабна війна рф проти українського народу створила принципово нові деструктивні виклики для розвитку університетів України. Війна руйнує можливості для практичного втілення цілей сталого розвитку в частині забезпечення інклюзивного, справедливого навчання. З 24 лютого 2022 року – з початку повномасштабного вторгнення військ рф на територію України – національна система освіти зазнала колосальних змін та тектонічних зрушень.

Крім людських втрат та знищення матеріально-технічної бази, додатковими чинниками негативного впливу військової агресії, що є загрозливими для розвитку вітчизняної системи освіти, зокрема, вищої, стали: погіршення психологічного стану як освітян, так і учнівської та студентської молоді; зменшення кількості іноземних студентів, що вступають до вітчизняних університетів; скорочення державних видатків на вищу освіту через зростання воєнних витрат та зменшення бюджетних місць у закладах вищої освіти; зниження доходів населення; значне посилення «освітньої міграції».

До 24 лютого 2022 року Маріупольський університет був єдиним класичним закладом вищої освіти Донецької області, в якому на більш ніж 80 освітніх програмах ОС Бакалавр та ОС Магістр навчалося близько 5 тисяч студентів, у тому числі й іноземних, працювало 500 викладачів та співробітників. В університеті працювало 6 факультетів та навчально-науковий інститут управління. Внаслідок обстрілів з боку військових угруповань росії практично вся матеріально-технічна база університету та всі матеріальні ресурси були знищені та пограбовані. 8 викладачів та 8 студентів були вбиті. Колектив студентів та співробітників був фактично замкнений у місті, яке було оточене зі всіх боків та до 15 березня вимушений був виживати у надскладних умовах під постійними нещадними обстрілами. Після 15 березня, коли з'явилась перша нагода виїзду, університетська спільнота почала виїжджати із міста на підконтрольну територію України. Таким чином, 90 % співробітників покинули місто та перебрались у більш безпечні місця, зокрема 96 осіб виїхали за кордон, понад 80 % студентів

вийшли на зв'язок та продовжили навчання. Сервери університету було розгорнуто спочатку у Дніпрі, потім у Львові, що дозволило відновити дистанційне навчання, роботу навчального порталу університету, відновити в повному обсязі виплати заробітної плати та стипендій, роботу систем автоматизованого управління університетом, системи електронного документообігу.

З моменту військової агресії російської федерації Маріупольський державний університет продовжив роботу в умовах війни після переміщення до м. Київ. Відновлення діяльності вишу розпочало новий етап його історії – Незламний Університет.

З метою збереження життя та здоров'я громадян України, а також створення безпечного освітнього середовища, організації здобуття освіти, освітнього процесу в умовах воєнного стану, враховуючи надзвичайну безпекову ситуацію в місті Маріуполь Донецької області, Міністерством освіти і науки України (наказ від 14.04.2022 №336) прийнято рішення щодо тимчасового переміщення до завершення дії воєнного стану Маріупольського державного університету разом з Відокремленим структурним підрозділом «Вугледарський фаховий коледж Маріупольського державного університету» до м. Києва для проведення діяльності на базі Київського національного університету будівництва і архітектури за адресою: Повітрофлотський проспект, 31, м. Київ, 03037. На виконання наказу МОН, відповідно до наказу МДУ від 15.04.2022 №43 «Про тимчасове переміщення Маріупольського державного університету та Відокремленого структурного підрозділу «Вугледарський фаховий коледж Маріупольського державного університету» здійснені заходи щодо організації освітнього процесу та матеріально-технічного забезпечення діяльності Університету за новим місцем розташування. 18 квітня 2022 року МДУ відновив діяльність у м. Києві.

З цього часу університет починає активно розвивати партнерські зв'язки із закладами вищої освіти Європи, США та Азії. Для обміну досвідом, проведення освітньо-наукових заходів, участі у програмах академічної мобільності, розробки програм подвійних дипломів Маріупольський державний університет підписав меморандум про співпрацю з Університетом Вітаутаса Магнуса (Литовська Республіка),

Університетом Цзи Чі (Тайвань), Університетом Халла (Велика Британія), Університетом Д'Овіль (США) тощо.

За сприяння литовських партнерів з Університету Вітаутаса Магнуса МДУ долучився до Альянсу європейських університетів TRANSFORM4EU в якості асоційованого члена. Завдяки цьому членству академічна спільнота Маріупольського державного університету має можливість брати участь у конференціях, семінарах і тренінгах університетів-партнерів Альянсу, студенти – долучатися до навчання в європейських університетах Альянсу, брати участь у позааудиторних заходах. На базі Університету Вітаутаса Магнуса створена філія МДУ – підрозділ MSU unit.

Крім того, в межах співпраці з Сілезьким університетом м. Катовіце було виділено кошти на мобільність викладачів та студентів МДУ, планується підготовка та викладання професорсько-викладацьким складом Сілезького університету 7 онлайн модулів за запитами кафедр МДУ; участь здобувачів вищої освіти та викладачів МДУ у освітньо-наукових та культурних заходах в університеті-партнері; участь аспірантів МДУ у тижневій конференції для аспірантів м. Катовіце; стажування представників адміністративного персоналу та викладачів впродовж місяця в Сілезькому університеті.

26 липня 2022 року МДУ приєднався до Європейської асоціації університетів. Членство дає можливість академічній спільноті брати участь у програмах підвищення кваліфікації, конференціях і семінарах за участю міжнародних спікерів, дослідженнях, які спрямовані на розвиток вищої школи.

Унаслідок активних бойових дій та окупації м. Маріуполя, руйнації матеріально-технічної бази університету, зменшення контингенту здобувачів та науково-педагогічних працівників виникла об'єктивна вимога щодо оптимізації використання кадрового потенціалу, створення нових структур університету в умовах тимчасового переміщення. Задля оптимізації роботи в умовах релокації у МДУ було проведено аудит наявних ресурсів функціонування (протокол Вченої ради від 27.05.2022 №12). За результатами проведеної оцінки стану структури МДУ в умовах тимчасового переміщення, проведеного кадрового аудиту, результатів онлайн-реєстрації здобувачів, НПП та співробітників

університету затверджено нову структуру МДУ з 01.11.2022 (рішення Вченої ради МДУ від 31.08.2022, протокол №1, введене в дію наказом №93 від 31.08.2022).

У зв'язку з тимчасовим переміщенням Університету до м. Києва проведено перереєстрацію університету та його Відокремленого структурного підрозділу «Вугледарський фаховий коледж Маріупольського державного університету» в м. Київ. У звітному періоді завершено процедуру реорганізації Донецького державного університету управління. Затверджено нову редакцію Статуту МДУ (наказ МОН №722 від 09.08.2022).

На засіданні Вченої ради Університету 13 вересня 2022 року академічна спільнота затвердила оновлений Стратегічний план розвитку на 2021-2025 роки. Нова редакція враховує специфіку роботи закладу вищої освіти в умовах тимчасового переміщення. Перегляд Стратегічного плану розвитку став результатом участі МДУ у проєкті «Зміцнення переміщених українських університетів задля сталого розвитку» (Програма імені Фулбрайта в Україні). У межах прийнятої Стратегії Маріупольський державний університет оновив бренд, який покликаний підкреслити приналежність до Маріуполя та позитивно виокремити його серед столичних закладів вищої освіти.

На базі Університету був створений гуманітарний штаб, який спочатку мав на меті надавати допомогу співробітникам та студентам МДУ, які стали вимушеними переселенцями. В ході його активної діяльності вдалося розширити коло груп допомоги. До його функціонування вдалося долучити українські та іноземні благодійні фонди. Таким чином, всі маріупольці отримують психологічну, юридичну та гуманітарну допомогу.

За результатами аудиту із використанням SWOT-аналізу діяльності МДУ в умовах релокації було визначено, що основними сильними сторонами діяльності МДУ стало збереження штату висококваліфікованих науково-педагогічних працівників із високою часткою викладачів з науковим ступенем та вченим званням (77 %), наявність дієвого адміністративного центру МДУ (96 % усього керівного складу структурних підрозділів університету вийшли з окупованого Маріуполя). Перевагою стало й те, що за результатами проведеного анкетування було встановлено достатньо високий рівень мотивації більшої частини викладачів та студентів у забезпеченні діяльності

університету в умовах переміщення (76 % від загальної кількості НПП підтвердили намір продовжити працювати та 80 % здобувачів продовжать навчатися в МДУ у новому навчальному році в умовах переміщення діяльності МДУ в м. Київ). Збереження всіх серверів та правоустановчих документів університету, електронних ресурсів, що забезпечують дистанційне навчання, внутрішню та зовнішню комунікацію, відновлення системи електронного документообігу МДУ «IDoc», відновлення доступу до ЄДЕБО забезпечили доступ до повноцінного фінансового обслуговування рахунків, оперативного відновлення синхронного та асинхронного навчального процесу з використанням сервісів: LMS «Moodle-МДУ», Teams, Google-class, відеоконференції Zoom, Google-Meet, Skype тощо. Серед сильних сторін університету також виділено наявний досвід співпраці з органами державної влади, бізнес-структурами, національними та закордонними університетськими структурами та альянсами, у тому числі у частині залучення ресурсів для модернізації інфраструктури університету, розвитку матеріально-технічної та дослідницької бази.

Серед загроз діяльності університету варто відмітити перспективу тривалої діяльності в умовах війни, що впливатиме на відтік висококваліфікованих НПП у зв'язку з невизначеністю умов їхньої подальшої роботи (у т. ч. житлово-побутових, низького рівня доходів тощо), їх професійне вигорання. Понад 500 здобувачів вищої освіти МДУ виїхали за кордон. Суттєвим ризиком для подальшої університетської діяльності в умовах тимчасового переміщення стає фактор зниження якості освіти через зниження загального рівня підготовки вступника, четвертий рік дистанційного навчання, тривалість війни в Україні тощо.

Незважаючи на всі ризики, нові умови діяльності додають і нових можливостей для розвитку МДУ – університету, який є єдиним, що містить у своїй назві ім'я міста Маріуполя – символу українського опору і протистояння у центрі української столиці. Реалізація Стратегічного плану розвитку МДУ дозволить після стабілізації всіх напрямів діяльності перейти до проривної стратегії розвитку задля збереження ідентичності університету та колективу.

I. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УНІВЕРСИТЕТУ

1.1 Кадровий склад кафедр

Кадрове забезпечення в Маріупольському державному університеті у 2022 році здійснювалось відповідно до основної мети, зазначеної у Стратегічному плані розвитку Маріупольського державного університету на 2021-2025 роки, а саме із дотриманням вимоги щодо високого рівня якісного кадрового забезпечення для реалізації завдань освітньої та наукової діяльності Університету.

Аналіз кадрового складу штатних працівників МДУ в умовах воєнного стану (з урахуванням кадрових змін – звільнення, загибелі) показав, що на кінець грудня 2022 року кількість працівників у порівнянні з початком 2022 року змінилась. Якщо на початок війни у лютому 2022 року (дані наведені станом на 24.02.2022 р.) персонал МДУ нараховував 628 осіб, з них – 568 штатних та 60 сумісників й тих, хто працював на умовах погодинної оплати, то станом на 31.12.2022 р. у МДУ працювало 327 працівників, з них – 300 штатних (у 2021 р. – 493) та 27 сумісників (та на умовах погодинної оплати) (у 2021 р. – 49) (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Кадровий склад науково-педагогічного персоналу Маріупольського державного університету (кількість осіб)

Категорія персоналу	2020	2021	2022
Усього працівників в МДУ, з них:	512	542	327
штатні	476	493	300
на умовах сумісництва та на умовах погодинної оплати	36	49	27
науково-педагогічні працівники (штат, внутрішні та зовнішні сумісники, на умовах погодинної оплати, з них:	246	257	206
к.н., доцент	139	129	118
д.н., професор	40	52	47
без наукових ступенів та вчених звань	67	76	41

Освітній процес у МДУ забезпечувався 206 викладачами (у 2021 р. – 257) на 22 кафедрах 5 факультетів та навчально-наукового інституту управління: 178 штатних, 3 за внутрішнім сумісництвом, 25 працювали за зовнішнім сумісництвом та умовах погодинної оплати (основне місце роботи – інші організації, заклади вищої освіти тощо). У 2022 році загальна чисельність науково-педагогічних працівників Університету зменшилась на 51 особу. До кадрового потенціалу Університету також входять 9 штатних педагогічних працівників.

На великий жаль, є загиблі працівники, серед них – викладачі: Слющинський Б.В., професор, д.соціолог.н., професор кафедри філософії та соціології; Федотов О.В., д.біолог.н., професор кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини; Крівенко С.В., д.техн.н., доцент, доцент кафедри системного аналізу та інформаційних технологій; Лоскутова Н.М., к.філол.н., доцент кафедри німецької та французької філології; Лисецька О.Я., старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини; Никифоренко А. Р., к.і.н., доцент кафедри історії та археології; співробітники структурних підрозділів – Козлов Д.Д., фахівець відділу технічних засобів навчання, Шаблінський Г.В., охоронник 2 навчального корпусу.

Загальна кількість викладачів (з урахуванням як штатних, так і працюючих за сумісництвом та на умовах погодинної оплати), які мають науковий ступінь та/або вчене звання, збільшилась та складає 80% (у 2021 році – 76,4%). Науковий ступінь доктора наук мають 47 науково-педагогічних працівників, кандидата наук – 118. Таким чином, в цілому по МДУ серед штатних НПП (178 осіб) є 40 докторів наук та 108 кандидатів, що складає 83% від загальної кількості викладачів, цей показник на 6% більше, ніж у минулому році. Так, з 22 кафедр Маріупольського державного університету дев'ять кафедр (що дорівнює 40% від загальної кількості) мають 100% рівень викладачів з науковим ступенем. Внаслідок кадрових змін чисельність докторів і кандидатів наук зменшилась: докторів наук – з 52 осіб до 47 осіб (на 10%), кандидатів наук – зі 129 до 118 осіб (на 9%) (рис.1.1).

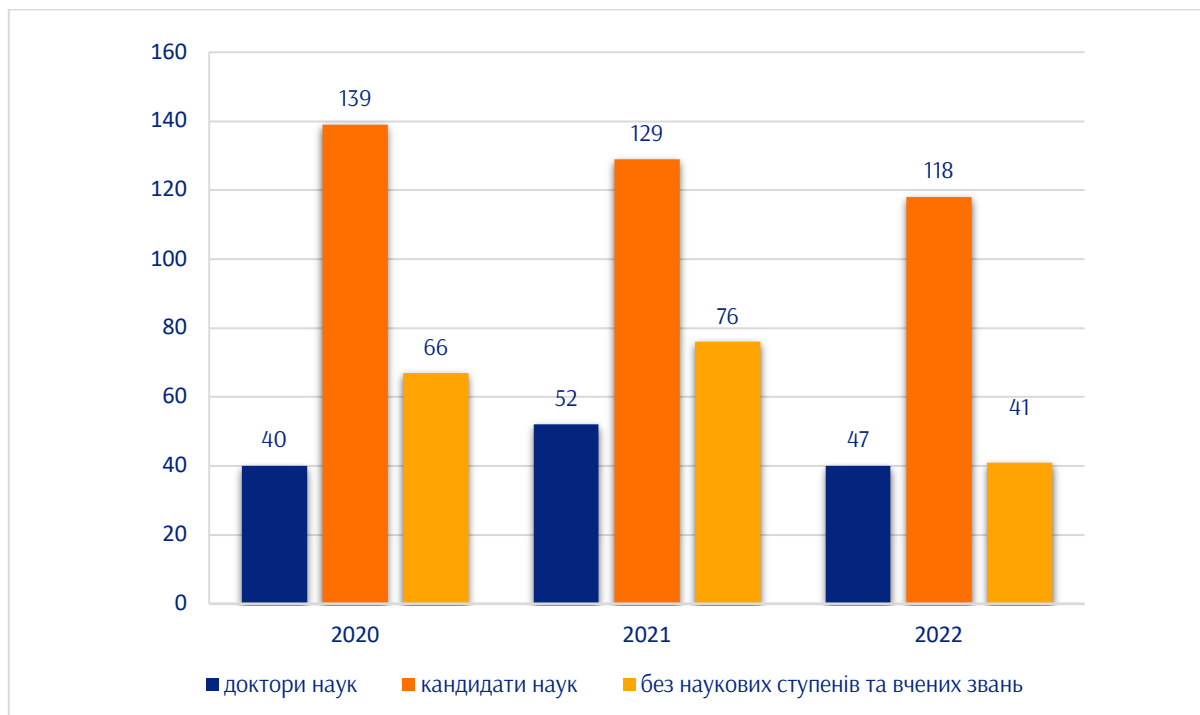

Рис.1.1. Динаміка науково-педагогічного потенціалу МДУ

Зменшився показник кількості викладачів-чоловіків (зі 178 штатних викладачів – 40 чоловіки, це 22,4%), у 2021 році він складав близько 25%. Практично незмінним залишився середній вік науково-педагогічних працівників, він складає близько 47 років. У 2022 році зменшилась чисельність молодих викладачів до 35 років – 26 осіб (близько 15%), у 2021 році вона складала 33 особи (16,2%).

В умовах тимчасового переміщення, задля забезпечення ефективної роботи університету було проведено загальноуніверситетський аудит, складовою якого став кадровий аудит. Відповідно до визначених програмою аудиту завдань з 06.06.2022 по 13.06.2022 проведено загальноуніверситетське анкетування щодо визначення перспектив роботи НПП, навчально-допоміжного персоналу та співробітників служб в очному форматі за новою адресою (наказ МДУ від 01.06.2022 №250-к «Про проведення кадрового аудиту»). За результатами анкетування та на підставі пропозицій керівників структурних підрозділів, з метою унормування трудових відносин із урахуванням діючого законодавства проведено оптимізацію штату в умовах тимчасового переміщення шляхом призупинення з 15.06.2022 трудових відносини з працівниками,

як з такими, що не виконують посадові обов'язки у повному обсязі (у очному/дистанційному режимі) (накази МДУ від 14.06.2022 №285-к, від 15.06.2022 №288-к від 30.06.2022 № 331-к від 28.07.2022 №380-к «Про призупинення дії трудового договору»).

Ґрунтуючись на результатах проведеної оцінки стану структури МДУ в умовах тимчасового переміщення, проведеного кадрового аудиту, онлайн-реєстрації здобувачів, НПП та співробітників університету, затверджено нову структуру МДУ з 01.11.2022: реорганізовано факультет грецької філології та перекладу шляхом приєднання до факультету іноземних мов, здійснено реорганізацію кафедр майже на всіх факультетах (рішення Вченої ради МДУ від 31.08.2022, протокол №1, введене в дію наказом №93 від 31.08.2022).

У 2022 р. відбулося багато кадрових змін, у т.ч. серед керівного складу: переведена на посаду професора кафедри англійської філології Павленко О.Г., д.філол., професор, проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки); на посаду професора кафедри маркетингу та туризму Токарева В.І., д.н.держ. управління, д.філол.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи (з питань діяльності навчально-наукового інституту управління). З 01.11.2022 директором навчально-наукового інституту управління призначений Тарасенко Д.Л., д.е.н., професор.

У зв'язку із введенням воєнного стану на території України було прийнято рішення щодо проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Маріупольського державного університету не пізніше, ніж через 2 місяці після закінчення воєнного стану на території України (наказ МДУ від 22.04.2022 №187-к).

Навіть в умовах воєнного стану науково-педагогічні працівники університету протягом року постійно підвищували свій професійний рівень шляхом проходження стажування, курсів підвищення кваліфікації, беручи участь у різноманітних наукових та освітніх заходах (семінарах, тренінгах, форумах тощо), з метою забезпечення якісної реалізації освітніх та наукових програм університету, впровадження інноваційних

наукових досліджень та розробок. Так, відповідно до затвердженого плану-графіку на 2022 рік, планували пройти курси підвищення кваліфікації 81 педагогічний та науково-педагогічний працівник.

Проаналізувавши зведену інформацію про курси підвищення кваліфікації НПП, встановили: за планом курси підвищення кваліфікації пройшло 60 викладачів (16 викладачів звільнилися). Поза планом курси підвищення кваліфікації пройшли 14 науково-педагогічних працівників у формі стажування або навчання за програмами. Всього протягом року 74 працівника МДУ підвищили професійний рівень: шляхом навчання за довгостроковими програмами – 32 науково-педагогічних працівника, з них – 27 викладачів на базі МДУ, 5 – у провайдерів освітніх послуг, які не є резидентами України. Стажування пройшли 16 викладачів у різних провайдерів. Провайдерами освітніх послуг були як резиденти, так і нерезиденти України. У закладах освіти України – 5 викладачів, Італія – 3 викладача, Литва – 3, Польща – 3, Чехія – 1, США – 1. Протягом 2022 року навчання за короткостроковими програмами пройшли 26 науково-педагогічних працівників МДУ.

За підтримки адміністрації Маріупольського державного університету були організовані інтенсивні курси англійської мови для науково-педагогічних працівників МДУ (безкоштовно), які пройшли 27 викладачів з 25.10.2021 по 31.01.2022 р. (180 годин/6 кредитів ECTS).

Координатором роботи з організації підвищення кваліфікації виступає Центр розвитку людського потенціалу Маріупольського державного університету, який працює з 2014 року (до 01.11.2021 – Центр підвищення кваліфікації та післядипломної освіти). Підвищення кваліфікації викладачів відбувалось відповідно до розробленого, затвердженого рішенням Вченої ради МДУ від 28.10.2021 (протокол №5), введеного в дію наказом МДУ від 28.10.2021 №335 «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Маріупольського державного університету» та плану-графіку підвищення кваліфікації/стажування науково-

педагогічних та педагогічних працівників Маріупольського державного університету, який складається щорічно.

У 2022 році викладачі університету продовжували брати участь у проєктах, що реалізуються Програмою імені Фулбрайта (за фінансової підтримки посольства США в Україні), програмах академічної мобільності ЕРАЗМУС+ (виїзних заходах, тренінгах, установчих зборах, конференціях), які проходили у провідних європейських та українських закладах вищої освіти.

У межах практичного семінару з розвитку потенціалу університетської автономії та управління за проєктом «Відновлення переміщених університетів: Підвищення конкурентоспроможності, обслуговування громад (REDU)», що фінансується ЄС, підвищили свій професійний рівень представники керівництва університету: ректор – Трофименко М.В., перший проректор – Булатова О.В., проректор з науково-педагогічної роботи – Марена Т.В., проректор з економічних питань-головний бухгалтер – Доцік А.М., керівники структурних підрозділів: начальник відділу кадрів – Благініна О.С., начальник навчально-методичного відділу – Зіміна М.В., начальник юридичного відділу – Луковка В.П. (жовтень-листопад 2022 року).

Протягом 2022 р. 4 вченим університету було присуджено наукові ступені «доктор філософії» – Кравченко О.В., Катериничу П.В., Петрик І.В., «доктор наук» – Романцовій Н.І., 11 викладачам Університету були присвоєні вчені звання, з них «професор» – Дятловій Ю.В., Тарасенку Д.Л., Чечель А.О., Чичкарьову Є.А., Кузьменку С.Г., Задорожній-Княгницькій Л.В., «доцент» – Зелінській М.І., Нетребі М.М., Логозинській О.Л., Макаренко С.І., Забавіну В.О.

У Маріупольському державному університеті продовжує функціонувати ефективна комплексна система стимулювання всіх працівників університету відповідно до їх професійної діяльності, рейтингових показників, якісної праці, орієнтованої на реалізацію конкретних завдань з оцінюванням за кінцевим результатом. Відповідно до Положення про матеріальне заохочення науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету, яке

встановлює порядок додаткового до визначеного іншими нормативними документами відповідного заохочення, за високий рівень результатів наукової роботи, підвищення рівня наукових досліджень, оприлюднення їх результатів у виданнях, які індексуються міжнародними наукометричними базами даних Scopus та Web of Science Core Collection (WoS), на підставі наказів ректора здійснюється матеріальне заохочення претендентів шляхом преміювання відповідно до критеріїв і у розмірах, наведених у Положенні.

У МДУ запроваджено систему ключових показників ефективності в контрактах заступників керівника ЗВО та керівників структурних підрозділів університету відповідно до рішення Вченої ради МДУ від 30.09.2021 року, протокол №2. Наказом МДУ від 30.09.2021 №286 «Про впровадження ключових показників ефективності в МДУ» здійснено експериментальне впровадження ключових показників ефективності у контрактах проректорів (першого проректора, проректора з науково-педагогічної роботи, проректора з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки), проректора з економічних питань-головного бухгалтера), деканів факультетів, завідувачів кафедр.

За значний особистий внесок у розвиток освіти і науки, плідну педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, сумлінну бездоганну працю та внесок у розвиток сфери вищої освіти за клопотанням адміністрації університету у 2022 році були відзначені 14 працівників Університету. Указом Президента України високою державною нагородою – почесним званням «Заслужений працівник освіти України» – нагороджено Павленко Олену Георгіївну, д.філол.н., професора. Заохочувальними відзнаками Міністерства освіти і науки України, Грамотами та Подяками, були нагороджені 6 співробітників МДУ. Ще 7 працівникам та НПП оголошено Подяку ректора МДУ.

На сьогоднішній момент в Університеті працюють понад 130 працівників, які мають нагороди та відзнаки державного, відомчого, обласного, міського, університетського та інших рівнів, серед них 109 науково-педагогічних працівників (майже 80% від науково-педагогічного складу), з них «Заслужений працівник освіти

України» мають 9 осіб, «Заслужений працівник промисловості» – 1 особа, «Заслужений юрист України» – 1 особа, «Заслужений працівник культури України» – 1 особа, «Заслужений журналіст України» – 1 особа. Також серед працівників університету є особи, відзначені високими державними нагородами та орденами: повний кавалер ордону «За заслуги» – 2 особи, ордени князя Ярослава Мудрого 4 та 5 ступенів – 1 особа; орден «За заслуги» III ступеня – 1 особа, орден княгині Ольги III ступеня – 3 особи. Заохочувальними відзнаками високого рівня нагороджено 12 осіб: Почесною грамотою Верховної Ради України – 5 осіб, Грамотою Президії Верховної Ради УРСР – 1 особа, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України – 5 осіб, Подякою Прем'єр-міністра України – 2 особи. Відомчими нагородами відзначено: Нагрудні знаки «За наукові та освітні досягнення» – 5 осіб, медалю «Іван Франко» – 1 особа, Золотими медалями НАПН України «К.Д.Ушинського» – 4 особи, «Григорій Сковорода» – 2 особи, «Володимир Мономах» – 1 особа, нагрудний знак «Петро Могила» – 3 особи, «Софія Русова» – 1 особа, «Відмінник освіти» – 18 осіб (з яких 1 особа – двічі) тощо.

1.2. Підготовка науково-педагогічних кадрів у МДУ

У МДУ підготовку науково-педагогічних кадрів організовано на базі власної аспірантури, яка результативно розвивається з 2005 року.

В аспірантурі університету продовжують навчання **46** аспірантів за **9** науковими спеціальностями:

- 032 Історія та археологія ОНП «Історія та археологія»;
- 034 Культурологія ОНП «Культурологія»;
- 035 Філологія ОНП «Філологія. Порівняльне літературознавство»;
- 051 Економіка ОНП «Економіка»;
- 052 Політологія ОНП «Політологія»;
- 073 Менеджмент ОНП «Менеджмент»;

- 081 Право ОНП «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право», ОНП «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність»;
- 281 Публічне управління та адміністрування ОНП «Публічне управління та адміністрування»;
- 292 Міжнародні економічні відносини ОНП «Міжнародні економічні відносини», з яких:
- *денна форма*: **19** аспірантів (16 аспірантів – за рахунок державного бюджету; 3 аспіранта – за рахунок фізичних та юридичних осіб);
- *заочна форма*: **27** аспірантів (27 аспірантів – за рахунок фізичних та юридичних осіб, з яких 1 аспірант-іноземець (рік вступу – 2019, Республіка Словенія).

У 2022 р. аспірантуру МДУ закінчили **11** аспірантів, 3 аспіранта денної форми навчання за рахунок державного бюджету, 8 аспірантів заочної форми навчання за рахунок фізичних та юридичних осіб.

Протягом 2022 року з аспірантури МДУ відраховано **13** аспірантів (**6** аспірантів денної форми навчання за рахунок державного бюджету, **1** аспірант денної форми навчання за рахунок фізичних та юридичних осіб, **1** аспірант заочної форми навчання за рахунок державного бюджету (спеціальність 23.00.04 – Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку, Перелік 2011 р.), **5** аспірантів заочної форми навчання за рахунок фізичних та юридичних осіб).

План прийому до аспірантури МДУ на 2022 рік, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2022, склав **3** бюджетних місця на денну форму навчання за спеціальностями 032 Історія та археологія, 052 Політологія, 081 Право.

За підсумками прийому у 2022 році до аспірантури МДУ вступили **9** осіб:

- на денну форму навчання за державним замовленням – 3;
- на денну форму навчання за кошти фізичних та юридичних осіб – 2;

- на заочну форму навчання за кошти фізичних та юридичних осіб – 4.

У 2022 році у зв'язку із закінченням терміну навчання в докторантурі університету випущено 1 докторанта спеціальності 032 Історія та археологія (Волоніць В.С., науковий консультант – д.іст.н., професор Грідіна І.М.).

Станом на 01.01.2023 р. у МДУ загальна кількість докторантів та аспірантів становить **54** особи, у тому числі аспіранти МДУ – **46** осіб (*денної форми навчання* – **19** аспірантів, з яких 16 аспірантів – за рахунок державного бюджету, 3 аспіранта – за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб та *заочної форми навчання* – **27** аспірантів за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб), **3** докторанта МДУ, докторанти та аспіранти інших закладів вищої освіти – **5** осіб.

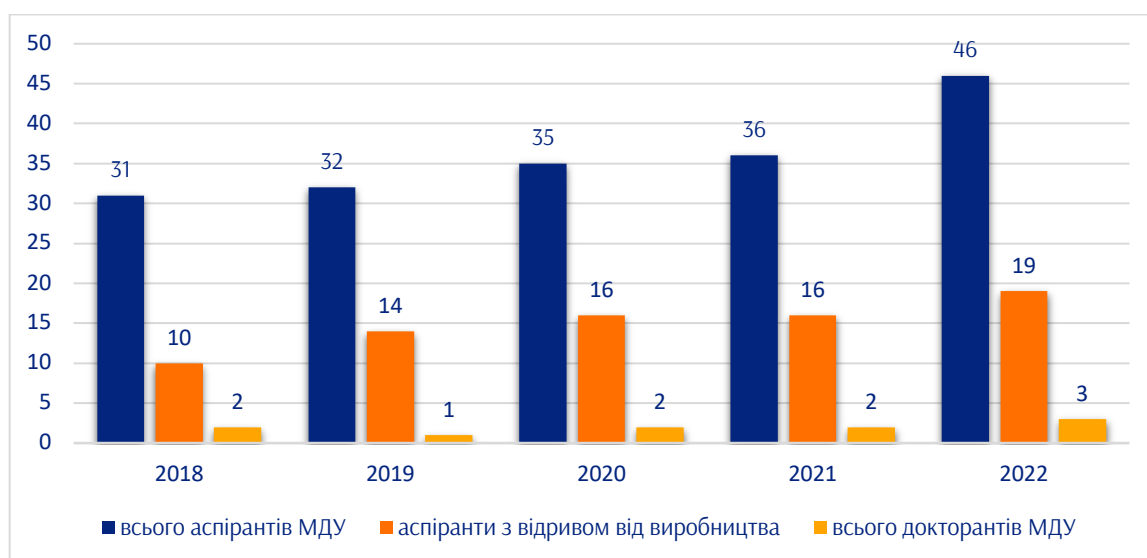

Рис. 1.2. Контингент аспірантів та докторантів МДУ

Перспективним напрямком розвитку аспірантури та докторантури університету на майбутнє є розширення переліку освітніх програм на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальностями 011 Освітні, педагогічні науки, 054 Соціологія.

Завдання на 2023 рік:

- оптимізація використання кадрового потенціалу університету із урахуванням оновленої організаційної структури МДУ;
- комплектація штату університету досвідченими висококваліфікованими фахівцями за відповідним напрямом роботи;

- сприяння розвитку науково-педагогічного потенціалу кафедр та факультетів;
- сприяння професійному розвитку співробітників університету;
- вдосконалення цифрової компетентності викладачів та співробітників університету;
- посилення кадрового потенціалу Університету шляхом забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- сприяння забезпеченню щорічного стажування науково-педагогічних працівників у провідних закордонних освітньо-наукових центрах;
- розширення переліку наукових програм підготовки докторів наук;
- удосконалення системи рейтингового оцінювання, підтримки та заохочення викладачів з високими науковими досягненнями.

II. РЕЗУЛЬТАТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ І ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

2.1. Формування номенклатури спеціальностей та освітніх програм університету

Відповідно до Стратегічного плану розвитку МДУ на 2021-2025 роки забезпечення високої якості освіти визначено одним із стратегічних пріоритетів діяльності університету, який передбачає формування переліку освітніх та наукових програм відповідно до потреб ринку, імплементацію світових стандартів якості в освітніх програмах університету, модернізацію та прагматизацію змісту освіти, розвиток цифрового навчання, вдосконалення напрямів профорієнтаційної роботи.

У звітний період викликом для формування номенклатури спеціальностей та освітніх програм університету стало вимушене тимчасове переміщення МДУ до м. Києва через військову агресію рф.

Адміністрацією університету основна увага приділялась формуванню належного кадрового, матеріально-технічного, інформаційного, навчально-методичного забезпечення для здійснення якісного освітнього процесу, створення сприятливого освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, студентоцентрованого підходу, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії, створення умов для формування у студентської молоді загальнокультурних та професійних компетентностей, формування інтелектуального потенціалу та всебічного розвитку особистості як найвищої цінності суспільства, особливо в умовах воєнного стану та тимчасового переміщення університету до м. Києва.

Підготовка фахівців з вищою освітою протягом 2022 року здійснювалася за відповідними освітніми (освітньо-професійними та освітньо-науковими) програмами, враховуючи попит і вимоги ринку праці щодо конкурентоспроможності фахівців. Освітню діяльність університет здійснював відповідно до відомостей на право

здійснення освітньої діяльності на таких рівнях вищої освіти – перший (бакалаврський), другий (магістерський) та третій (освітньо-науковий).

У звітному періоді університет здійснював професійну підготовку фахівців відповідно за 67 освітньо-професійними програмами (27 спеціальностями) на першому (бакалаврському) рівні, за 47 освітньо-професійними програмами (23 спеціальностями) на другому (магістерському) рівні, 8 освітньо-науковими (7 спеціальностями) на третьому (освітньо-науковому) рівні (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1

**Кількісні показники галузей знань та спеціальностей
Маріупольського державного університету**

Освітній рівень	Кількість галузей знань та спеціальностей відповідно до Переліку – 2015		
	Кількість галузей знань	Кількість спеціальностей	Кількість ОП
Перший (бакалаврський)	13	27	67
Другий (магістерський)		23	47
Третій (освітньо-науковий)	6	7	8

Кількість освітніх програм у розрізі факультетів/навчально-наукового інституту управління представлена на рис. 2.1.

У травні 2022 р. було переоформлено відомості на право здійснення освітньої діяльності Маріупольського державного університету (наказ МОН України № 70-л від 05.05.2022). Таким чином, ліцензований обсяг на першому (бакалаврському) рівні складає 2945; другому (магістерському) – 1535; третьому (освітньо-науковому) – 34; за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, зокрема, ОП Право (перший рівень) – 250; ОП Міжнародне право (перший рівень) – 40; ОП Право (другий рівень) – 155, ОП Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право – 1, Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність – 1.

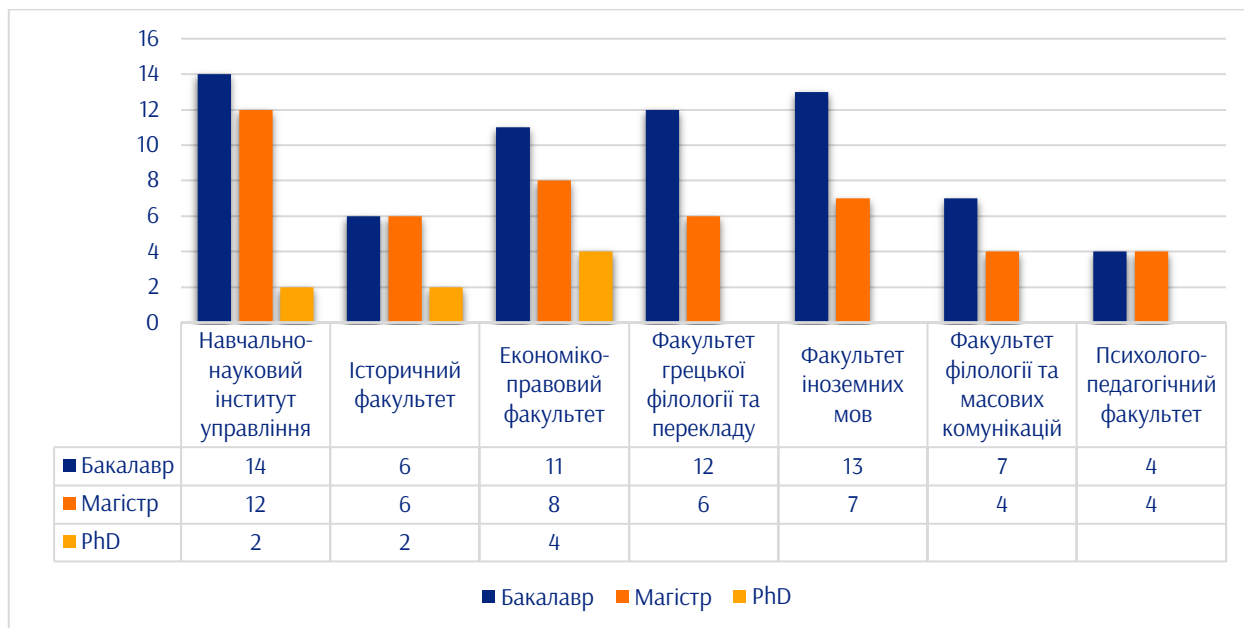

Рис.2.1. Освітні програми у розрізі факультетів/навчально-наукового інституту управління у 2022 р.

Усього ліцензований обсяг підготовки бакалаврів складає 3245 осіб; підготовки магістрів – 1690 осіб; аспірантів – 36 осіб. Крім того, було переоформлено відомості на право здійснення освітньої діяльності для ВСП «Вугледарський фаховий коледж Маріупольського державного університету» за ОКР «Молодший спеціаліст» та за першим (бакалаврським) рівнем (Таблиця 2.2).

Таблиця 2.2

Ліцензовані обсяги Маріупольського державного університету за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим) рівнями вищої освіти

Рівень вищої освіти	Ліцензований обсяг
Перший (бакалаврський)	3235
Другий (магістерський)	1690
Третій (освітньо-науковий)	36
Усього	4971

ВСП «Вугледарський фаховий коледж Маріупольського державного університету»

ОКР «Молодший спеціаліст»	140
Перший (бакалаврський) рівень	140

Було переоформлено сертифікати про акредитацію у зв'язку з реорганізацією ДонДУУ та зміною юридичної адреси МДУ, подовжено термін дії сертифікатів на один рік за спеціальностями 014 Середня освіта (Фізична культура), 122 Комп'ютерні науки, 124 Системний аналіз (за першим (бакалаврським) рівнем), 101 Екологія (за другим (магістерським) рівнем) відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2022 р. № 295 «Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти, в умовах воєнного стану»; подано заяви на переоформлення сертифікатів про акредитацію відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014, з урахуванням пункту 2 розділу I Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності вищих навчальних закладів, наукових установ, переміщених з тимчасово окупованої території та з населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження» № 1731-VIII від 03.11.2016.

У 2022-2023 навчальному році університет здійснив набір абітурієнтів на перший курс за 36 ОПП на першому (бакалаврському) рівні та 36 ОПП на другому (магістерському) рівні (Таблиця 2.3).

Протягом звітного періоду Університетом було проведено 2 акредитаційних експертизи освітніх програм першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Процедура акредитації освітньо-професійної програми «Кібербезпека» за першим (бакалаврським) рівнем була проведена згідно Тимчасового порядку акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, в умовах воєнного стану. За цим порядком було отримано умовну акредитацію. За освітньо-професійною програмою «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» первинна процедура акредитації була проведена відповідно до «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», рішення НАЗЯВО – акредитувати освітню програму на 5 років (Таблиця 2.4).

Таблиця 2.3

Освітньо-професійні програми Маріупольського державного університету (вступ 2022)

№ п/п	Код та назва спеціальності	Освітньо-професійна програма
		Ступінь бакалавра
	012 Дошкільна освіта	Дошкільна освіта
	013 Початкова освіта	Початкова освіта
	014 Середня освіта	Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література
		Середня освіта. Англійська і німецька мови, зарубіжна література
		Середня освіта. Історія
		Середня освіта. Фізична культура
	029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	Документознавство, керування документальними процесами
	032 Історія та археологія	Історія
	034 Культурологія	Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності
	035 Філологія	Філологія. Українська мова та література, редагування
		Прикладна філологія (російська, англійська)
		Переклад, міжкультурна та ділова комунікація (рос., пол.)
		Філологія (англійська, французька)
		Усний та письмовий переклад (англійська, німецька)
		Філологія (німецька, англійська)
		Переклад (італійська, англійська мови)
		Новогрецька мова та література, англійська мова, переклад
	051 Економіка	Міжнародна економіка
		Управління персоналом та економіка праці
	052 Політологія	Політологія
	053 Психологія	Практична психологія
	054 Соціологія	Соціологія
	061 Журналістика	Журналістика та соціальна комунікація
	071 Облік і оподаткування	Облік і оподаткування
	072 Фінанси, банківська справа та страхування	Фінанси, банківська справа та страхування
	073 Менеджмент	Менеджмент
	075 Маркетинг	Маркетинг
	081 Право	Право
	101 Екологія	Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування
	124 Системний аналіз	Системний аналіз
	125 Кібербезпека	Кібербезпека
	231 Соціальна робота	Соціальна робота
	242 Туризм	Туризм
	281 Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування

	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Міжнародні відносини
	292 Міжнародні економічні відносини	Міжнародний бізнес
	293 Міжнародне право	Міжнародне право
Ступінь магістра		
	012 Дошкільна освіта	Дошкільна освіта. Логопедія
	013 Початкова освіта	Початкова освіта
	014 Середня освіта	Середня освіта. Українська мова і література
	017 Фізична культура і спорт	Фізична культура
	029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
	032 Історія та археологія	Історія
	034 Культурологія	Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади
	035 Філологія	Філологія. Українська мова та література
		Прикладні філологічні студії (російська, польська, англійська)
		Мова та література (англійська)
		Переклад (англійська, німецька)
		Перекладознавчі студії: італійська мова та культура, англійська мова
		Переклад і міжкультурна комунікація (новогрецька, англійська)
	051 Економіка	Міжнародна економіка
		Управління персоналом та економіка праці
	052 Політологія	Політологія. Політична аналітика та експертиза
	053 Психологія	Практична психологія
	054 Соціологія	Врегулювання конфліктів та медіація
	061 Журналістика	Журналістика. Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю
	071 Облік і оподаткування	Облік і оподаткування
	072 Фінанси, банківська справа та страхування	Фінанси, банківська справа та страхування
	073 Менеджмент	Менеджмент організацій і адміністрування
		Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою
		Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти
		Управління проектами
		Менеджмент в охороні здоров'я
	075 Маркетинг	Маркетинг
	081 Право	Право
	101 Екологія	Екологія та охорона навколишнього середовища
	124 Системний аналіз	Системний аналіз
	242 Туризм	Туризм
	281 Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування
	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Міжнародні відносини
	292 Міжнародні економічні відносини	Міжнародний бізнес

Таблиця 2.4

**Процес проходження акредитації освітньо-професійних програм
у 2022 році**

№	Назва освітньої програми	Дати візитів Експертних груп	Засідання ГЕР (дата, рішення)	Засідання Національного агентства (дата, рішення)
1	2	3	4	5
Перший (бакалаврський) рівень				
1.	Кібербезпека	Спрощена процедура без візиту експертів згідно Тимчасового порядку акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, в умовах воєнного стану	Спрощена процедура без засідання ГЕР згідно Тимчасового порядку акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, в умовах воєнного стану	Протокол № 8 (13) 17.05.2022 умовна (відкладена) акредитація ОП
Другий (магістерський) рівень				
2.	Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади	07.11-09.11.2022	Засідання 16.12.2022 Рішення про акредитацію ОП	Протокол № 24 (29) від 27.12.2022

На 2 семестр 2022-2023 навч. року заплановано проведення процедури акредитації за спрощеним порядком за 3 ОП за першим (бакалаврським) та 1 ОП за третім (освітньо-науковим) рівнями вищої освіти.

Таблиця 2.5

Запланована на січень-квітень 2023 р. акредитація освітніх програм

№	Шифр та назва спеціальності	Назва освітньої програми	Рівень вищої освіти	Дата подання Відомостей про самооцінювання ОП / реєстрації заяви
1.	281 Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування	Перший (бакалаврський) рівень	08.02.2023
2.	125 Кібербезпека	Кібербезпека		20.02.2023
3.	293 Міжнародне право	Міжнародне право		08.03.2023
4.	073 Менеджмент	Менеджмент	Третій (освітньо-науковий) рівень	03.04.2023

Освіта дорослих

Центр розвитку людського потенціалу Маріупольського державного університету, об'єднавши Центр підвищення кваліфікації та Центр довузівської підготовки, отримав

більше можливостей щодо розвитку діяльності за різними напрямками. Предметом діяльності Центру стало не тільки надання освітніх послуг у сфері підвищення кваліфікації та довузівської підготовки, але й надання освітніх та інформаційно-консалтингових послуг за програмами додаткового навчання з питань удосконалення професійного рівня, навчання протягом життя.

Упродовж 2022 року, незважаючи на складні умови, діяльність Центру розвитку людського потенціалу була спрямована на реалізацію головних завдань закладу відповідно до діючих нормативних документів, спрямованих на надання якісних послуг щодо підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників, державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Але, на жаль, не відновили роботу підготовчі курси для випускників ЗЗСО.

З метою підвищення рівня професійної діяльності та набуття нових навичок, відповідно до діючого законодавства, підвищення кваліфікації протягом 2022 року пройшли за різними напрямками та програмами 1660 осіб, що в порівнянні з 2021 роком майже на 50% менше. Значно зменшилася кількість педагогічних та науково-педагогічних працівників, які були слухачами курсів за напрямками: дошкільна освіта, українська мова та зарубіжна література, іноземна мова, початкова освіта, історія. Кількість слухачів – державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування зменшилася на 20%.

Відповідно до вимог діючого законодавства щорічно Національне агентство України з питань державної служби проводить конкурсний відбір виконавців державного замовлення на проведення курсів підвищення кваліфікації для державних службовців. Незважаючи на складні умови відновлення діяльності в умовах тимчасового переміщення, у 2022 році Маріупольський державний університет взяв участь у конкурсному відборі. На конкурс було надано 6 короткострокових програм за актуальними напрямками. За результатами конкурсу наказом НАДС від 22.08.2022 № 73-22 було затверджено обсяг державного замовлення на підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, згідно з яким МДУ

отримав фінансування та право на проведення курсів за 6 програмами в обсязі 830 осіб. Слухачами курсів стали працівники майже 40 державних установ. Важливо відзначити, що в 2022 р. значно збільшився обсяг виконання державного замовлення у порівнянні з попередніми роками.

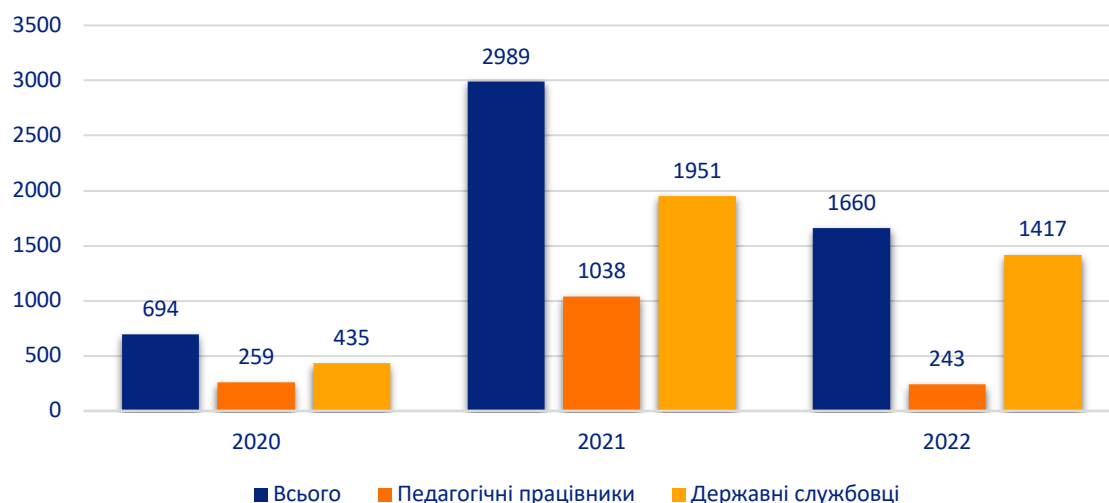

Рис.2.2. Динаміка контингенту слухачів курсів підвищення кваліфікації (2020-2022 рр.)

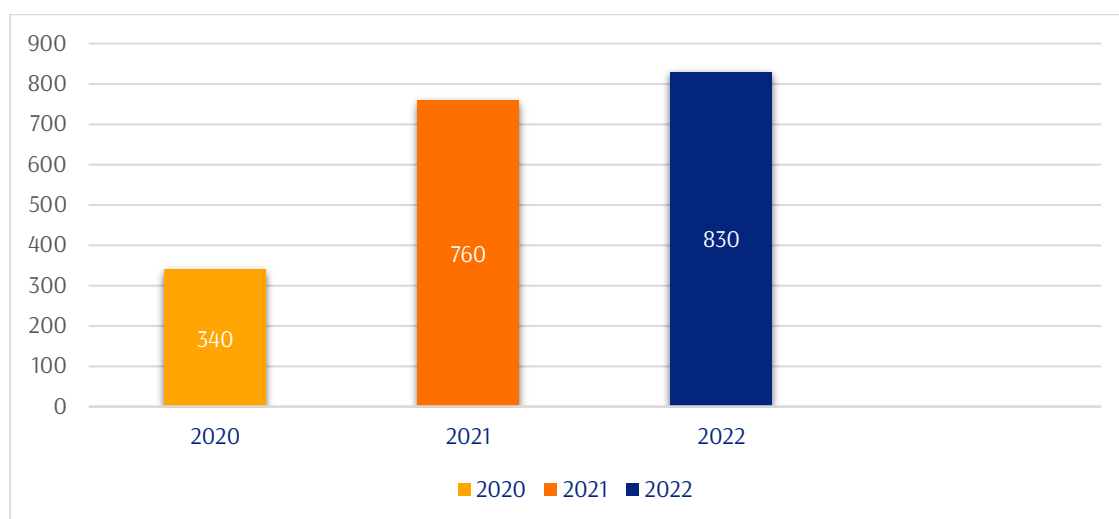

Рис.2.3. Обсяг державного замовлення курсів підвищення кваліфікації (2020-2022 рр.)

Діяльність Маріупольського державного університету спрямована на забезпечення доступу до якісної довузівської освіти. Підготовчі курси у період з 01 січня до 30 квітня 2022 року у дистанційному форматі пройшли 230 випускників ЗЗСО м. Маріуполя. Але, на жаль, з першого вересня 2022 року підготовчі курси не відновили свою роботу. Кількість слухачів за три роки представлена на рис.2.4.

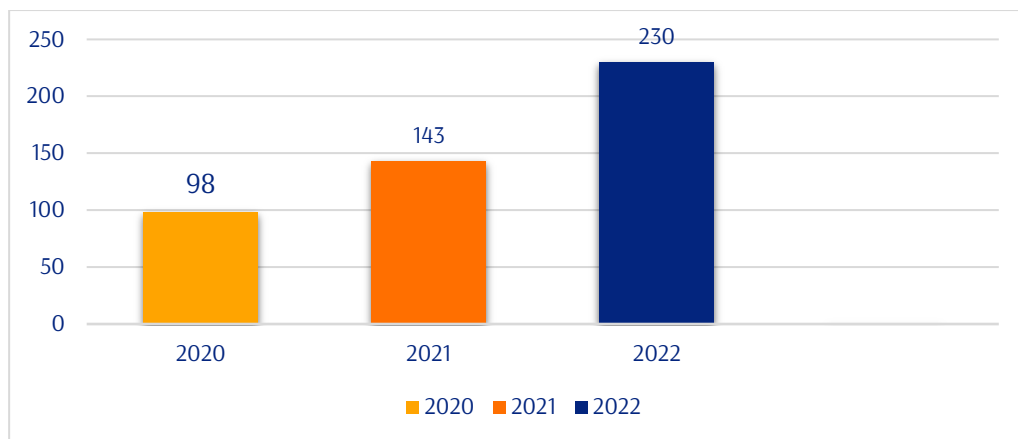

Рис.2.4. Динаміка кількості слухачів підготовчих курсів (2020-2022 рр.)

Центр розвитку людського потенціалу вчасно реагує на вимоги часу та суспільні потреби, що дозволяє надавати якісні освітні послуги. Керуючись Положенням про систему професійного навчання державних службовців, Положенням про порядок підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, впроваджено в роботу 44 програми підвищення кваліфікації. Слід зазначити, що змістове наповнення навчальних програм та розкладів занять в залежності від категорії слухачів та специфіки їх професійної діяльності мали випереджувальний характер. З метою визначення індивідуальних потреб державних службовців у професійному навчанні, для покращення роботи було проведено аналіз та узагальнення вибору програм підвищення кваліфікації, які пропонує МДУ. Переважна більшість слухачів обрала програми з питань:

Рис. 2.5. Напрямки програм курсів підвищення кваліфікації для державних службовців

Окремим напрямком надання освітніх послуг є підготовка державних службовців за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за освітнім ступенем «Магістр». Так, на виконання державного замовлення щодо підготовки державних службовців за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за освітнім ступенем «Магістр» у 2022 р. Маріупольський державний університет отримав 3 бюджетні місця.

Науково-педагогічними працівниками університету підвищення кваліфікації здійснюється згідно чинного законодавства та відповідно до плану-графіку підвищення кваліфікації/стажування науково-педагогічних та педагогічних працівників Маріупольського державного університету, який складається щорічно.

Згідно плану-графіку в 2022 р. планували пройти курси підвищення кваліфікації 81 педагогічний та науково-педагогічний працівники. Всього протягом року 74 працівників МДУ підвищили професійний рівень. Стажування пройшли 16 викладачів, в закладах освіти України – 5 викладачів, Італії – 3 викладача, Литви – 3, Польщі – 3, Чехії – 1, США – 1; за довгостроковими програмами пройшли навчання 32 науково-педагогічних працівника, з них 27 викладачів – на базі МДУ, 5 – у провайдерів освітніх послуг, які не є резидентами України.

Професійне зростання, підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників – безперервний процес. І це не лише навчання на курсах підвищення кваліфікації та стажування. Процес підвищення кваліфікації викладачів не обмежується якоюсь однією формою. Це участь у тренінгах, конференціях, семінарах, вебінарах, майстер-класах. Протягом 2022 року навчання за короткостроковими програмами пройшли 26 науково-педагогічних працівників МДУ.

Усі види діяльності, які вже були зазначені, мають систему, досвід та результат. Але світ змінюється так динамічно, а нова інформація поширюється так швидко, що деякі знання перестають бути актуальними. За таких умов освіта потребує постійного оновлення, а для того, щоб встигати за інформацією, необхідно навчатися протягом усього життя. В структурі ЦРЛП є два напрями: «Університет третього віку» та «Центр лідерства», які можуть стати центром неформальної освіти для дорослих. Основна задача ЦРЛП на наступний рік – відновлення роботи «Університету третього віку» та «Центру лідерства».

Діяльність Маріупольського державного університету, спрямована на забезпечення доступу до якісної довузівської освіти та різних освітньо-професійних програм, програм післядипломної освіти та підвищення кваліфікації, дозволяє вчасно реагувати на вимоги часу та суспільні потреби і реалізовувати прагнення та потреби особистості XXI століття.

Отже, у звітний період університетом реалізовано комплекс заходів щодо розширення та вдосконалення номенклатури спеціальностей, підтвердження відповідності рівня підготовки фахівців державним вимогам.

2.2. Комплектування контингенту студентів

Збільшення контингенту студентів МДУ залежить, загалом, від багатовекторної діяльності університету, великого розмаїття культурних заходів та діяльності соціального характеру, профорієнтаційної роботи з випускниками закладів загальної середньої освіти та престижності освітніх програм підготовки. Профорієнтаційна робота в МДУ має

кілька пріоритетних завдань: організація агітаційно-роз'яснювальної роботи, рекламна діяльність у засобах масової інформації, проведення Днів відкритих дверей університету та факультетів, організація освітнього процесу довузівської підготовки тощо.

Протягом 2022 р. продовжувалася робота з реалізації Стратегії залучення абітурієнтів на 2021-2023 рр., відповідно до якої успішно розвивалися стратегічні партнерства МДУ із закладами загальної середньої освіти, популяризувалися освітні програми університету, вдосконалювалася система доуніверситетської підготовки тощо.

Для розв'язання завдань протягом звітного періоду організовувалися та проводилися профорієнтаційні заходи зі школами-партнерами м. Маріуполя за участю ректора, представників факультетів та приймальної комісії. Для реалізації завдання, зазначеного в Стратегії, пов'язаного із створенням банку інформації про потенційних абітурієнтів, було залучено грант Програми ім. Фулбрайта із впровадження CRM-системи в роботі приймальної комісії. Система призначена для контролю взаємодії з абітурієнтами та збереження інформаційної бази потенційних вступників в одній програмі.

Стратегічним завданням залучення абітурієнтів у МДУ визначено залучення громадських організацій для цільової благодійної допомоги здобувачів вищої освіти соціально незахищених категорій, що підтверджуватиме стійку репутацію МДУ як соціально дбайливого ЗВО. Задля його забезпечення, на базі МДУ створена і й успішно функціонує громадська організація «Центр розвитку освіти та відродження», яка виконує суспільно важливу функцію.

Розв'язанню завдання щодо «створення відеозапрошень на навчання на спеціальності Університету» у звітному році було приділено особливу увагу у зв'язку зі зміною місця перебування, появою нових можливостей та подолання певних викликів. Маріупольський університет опинився під пильною увагою камер знімальних груп телеканалів ТСН, Київ, Донбас-24 та інших. Важливий напрям, зазначений в Стратегії 2021-2023 рр., пов'язаний із виготовленням та розміщенням брендваної продукції,

реалізувався через розробку Брендбуку, який вже успішно впроваджується в діяльність університету.

Під час літньої вступної кампанії та в умовах воєнного стану приймальна комісія МДУ докладала максимум зусиль для забезпечення стабільної роботи, створення умов для проведення вступних екзаменів та інформаційної підтримки вступників. Вступна кампанія 2022 р. у Маріупольському державному університеті проходила відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Україні, Правил прийому до МДУ (Наказ №58 від 30.05.2022 р.) та інших чинних нормативно-правових актів та положень.

Вступ на **перший (бакалаврський) рівень** вищої освіти характеризувався наступним:

- Обов'язкове написання мотиваційного листа для всіх рівнів вищої освіти. Мотиваційний лист був достатньою підставою для вступу на контракт та некон'юктурні спеціальності для вступників на основі повної загальної середньої освіти, для вступу до магістратури.
- Впровадження національного мультипредметного тесту із трьома предметами замість зовнішнього національного оцінювання.
- Можливість проходження вступниками НМТ за кордоном.
- Дистанційне проведення вступних екзаменів для вступників з особливо небезпечних територій.
- Зсунуто терміни вступної кампанії (з 29 липня розпочато прийом документів).

У період вступної кампанії до Маріупольського університету було подано близько 600 заяв (2021 р. – 2367 заяв).

За результатами вступної кампанії університету було виділено 174 бюджетних місця (2021 р. – 205 місць), з яких 119 було закрито. На жаль, для 32 вступників з особливо небезпечної території не було отримано додаткових бюджетних місць.

Спільно із загальноосвітнім навчальним закладом «Школа екстернів» (м. Київ) було проведено підсумкову атестацію для вступників з ОНТ, замовлено та виготовлено свідоцтва про здобуття повної загальної середньої освіти.

З 2016 року на базі МДУ функціонує освітній центр «Донбас-Україна», з 2020 року - «Крим-Україна». У 2022 році до освітнього центру «Донбас-Україна» звернулось 135 осіб з тимчасово непідконтрольної території, з них 109 осіб стали здобувачами МДУ (у 2021 році – 60 осіб). Збільшення кількості вступників цієї пільгової категорії до МДУ обумовлено відтоком вступників з особливо небезпечних територій до більш безпечних регіонів.

За результатами вступу студентами 1 курсу у 2022 році стало 189 осіб (119 – бюджет, 70 – контракт).

Протягом літа здійснювався набір на старші курси з нормативним строком навчання. За результатами національного мультипредметного тесту та вступних іспитів на 2 курс на основі диплома молодшого спеціаліста було зараховано 7 осіб, на 3 курс – 5 осіб. Для здобуття другої вищої освіти було прийнято 14 осіб. Під час вступної кампанії 2022 року також здійснювалися переведення з інших закладів вищої освіти до МДУ та поновлення до складу студентів (20 осіб).

Вступ на **другий (магістерський) рівень** вищої освіти мав також певні особливості. Для участі у конкурсному відборі вступниками було подано 435 заяв (у 2021 році – 477 заяв).

Нововведенням вступу до магістратури у 2022 році було складання для кон'юнктурних спеціальностей магістерського тесту навчальної компетентності та магістерського комплексного тесту для спеціальності 081 «Право» із використанням організаційно-технологічних процесів здійснення зовнішнього незалежного оцінювання, для не кон'юнктурних – написання мотиваційного листа за вимогами (http://mdu.in.ua/PK/bak/polozhennja_pro_motivacijnij_list_vstupnika.docx).

Особливістю цього річного вступу стало те, що відповідно до Порядку прийому у 2022 р. передбачена спрощена процедура вступу до магістратури для вступників-бакалаврів МДУ, які завершили навчання в 2022 р. Відповідно цієї процедури, вступ відбувався у формі надання рекомендації для зарахування на підставі здобуття рівня бакалавра в 2022 році з такої самої спеціальності для осіб, місце проживання яких зареєстровано (задекларовано) на особливо небезпечній території та які здобули

ступінь бакалавра з таким самим джерелом фінансування, в разі вступу до того самого закладу вищої освіти (крім вступу за спеціальністю 081 «Право»).

За результатами вступної кампанії до магістратури вступило 286 осіб (в 2021 р. – 318), до аспірантури – 9 осіб.

З метою налагодження ефективної комунікації із вступниками в умовах переміщення університет продовжує брати участь у Програмі ім. Фулбрайта в частині модуля «Забезпечення комунікативної спроможності переміщених українських університетів: брендинг та комунікації з абітурієнтами», де за експертної підтримки консультантів розробляється новий стратегічний план залучення вступників на 2023-2025 рр., основними напрямками якого буде впровадження проактивної стратегії у роботі з потенційними вступниками, заповнення комунікативного простору з адресним націлюванням (таргетинг), промопросування онлайн та офлайн заходів, боротьба з університетом-клоном тощо.

Станом на 1 грудня 2022 р. контингент здобувачів вищої освіти університету становить 3207 осіб, з них на денній формі навчаються 2204 (1370 – бюджет; 834 – контракт), на заочній – 1003 (230 – бюджет, 773 – контракт) (Рис. 2.6., Таблиця 2.7). Слід зазначити, що збереження контингенту студентів стало одним з пріоритетних завдань університету у період воєнного стану та військової агресії рф.

З урахуванням ситуації, що відбулась із кожним мешканцем м. Маріуполя, першочерговим завданням стало визначення кількості здобувачів, які змогли вийти на зв'язок з університетом. Для цього на сайті були розміщені відповідні реєстраційні форми. Для аналізу контингенту студентів університету факультетами формувалась інформація про місцеперебування кожного студента (Таблиця 2.6). На момент відновлення освітнього процесу 18 квітня 2022 р. понад 75% студентів вийшли на зв'язок з університетом та підтвердили своє бажання продовжувати навчання. Студентам, які з різних причин не змогли продовжувати навчання (фінансові, психологічні, технічні проблеми), пропонувались різні варіанти: надання академічної відпустки, укладання додаткових угод для погашення фінансової заборгованості,

ліквідація академічної заборгованості за окремим графіком, подовження терміну навчання – для випускників 4-х курсів.

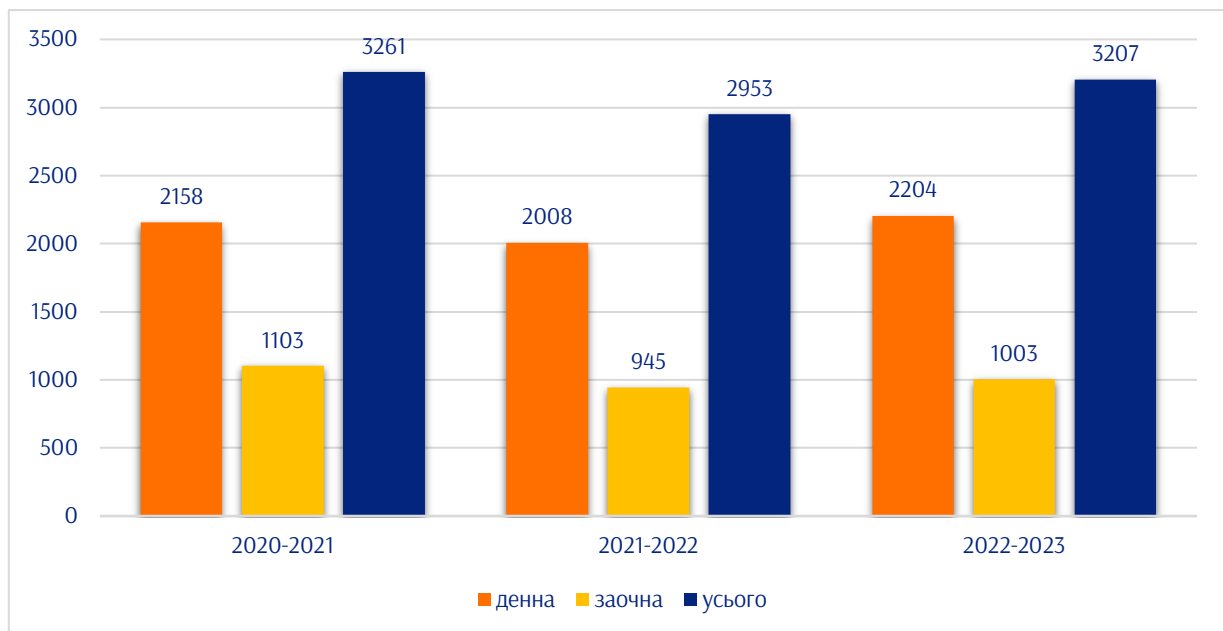

Рис. 2.6. Динаміка руху контингенту студентів у 2020-2023 навч. рр.

Протягом 2021-2022 навч. р. було відраховано 195 студентів, серед яких 115 студентів (36 бюджет / 79 контракт) денної форми навчання та 80 студентів (10 бюджет / 70 контракт) заочної форми навчання. 50 здобувачам надано академічну відпустку, здебільшого через неможливість сплачувати контракт (з них 33 – студенти 4-х курсів). Основна причина відрахування студентів – за власним бажанням, оскільки через військові дії деякі здобувачі не мають можливість сплачувати за навчання або не бажають здобувати вищу освіту.

Для підтримки студентів-контрактників було прийнято Постанову Кабінету Міністрів України від 28.10.2022 № 1224 «Про затвердження Порядку переведення на навчання за державним замовленням окремих категорій здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, які зараховані до закладів фахової передвищої, вищої освіти до 2021 року включно на місця, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб». Відповідно до цієї Постанови протягом листопада-грудня 2022 р. було здійснено переведення на місця державного замовлення 109 здобувачів, з них на 72 вакантні місця університету, 37 – на виділені додатково бюджетні місця.

Таблиця 2.6.

Інформація про місцезнаходження здобувачів вищої освіти

	В Україні	%	Зарубіжні	%	рф	%	ТОГ	%	Маріуполь	%	Немає зв'язку/інформації	%	На зв'язку місцезнаходження не відоме	%	ЗСУ	%	Загиблі	%	Всього
Економіко-правовий факультет	178	17,6	71	19,8	21	2,1	143	14,1	58	5,7	499	49,4	38	3,8		0,0	3	0,3	1011
Історичний факультет	92	25,7	68	10,8	23	6,4	75	20,9	39	10,9	55	15,4	5	1,4		0,0			358
Навчально-науковий інститут управління	178	28,3	89	14,3	38	6,0	128	20,3	43	6,8	147	23,3	4	0,6		0,0	3	0,5	630
Психолого-педагогічний факультет	105	16,9	89	45,4	44	7,1	112	18,0	18	2,9	249	40,0	3	0,5	3	0,5		0,0	623
Факультет грецької філології та перекладу	35	17,9	49	15,7	14	7,1	33	16,8	13	6,6	51	26,0		0,0	1	0,5		0,0	196
Факультет іноземних мов	42	13,5	61	20,0	19	6,1	55	17,6	35	11,2	100	32,1		0,0		0,0		0,0	312
Факультет філології та масових комунікацій	73	23,9	39	1,1	23	7,5	81	26,6	17	5,6	71	23,3		0,0		0,0	1	0,3	305
Усього	703	20,5	466	13,6	182	5,3	627	18,3	223	6,5	1172	34,1	50	1,5	4	0,1	7	0,2	3435

Таблиця 2.7.

Контингент студентів Маріупольського державного університету

Факультет	Громадяни України	Іноземні здобувачі	Денна						Заочна					
			бакалавр		магістр		всього		бакалавр		магістр		всього	
			Бюджет	Контракт	Бюджет	Контракт	Бюджет	Контракт	Бюджет	Контракт	Бюджет	Контракт	Бюджет	Контракт
Економіко-правовий факультет	866	46	356	200	59	27	415	227	36	180	49	0	85	180
Історичний факультет	317	11	136	75	33	21	169	96	4	25	2	29	6	54
Факультет філології та масових комунікацій	254	12	104	57	27	15	131	72	4	41	15	0	19	41
Психолого-педагогічний факультет	574	22	180	111	37	6	217	117	32	138	26	66	58	204
Факультет іноземних мов	299	111	125	172	28	79	153	251	1	37	2	30	3	67
Навчально-науковий інститут управління	643	3	240	54	45	17	285	71	47	89	12	138	59	227
Разом громадян України	2953													

2.3. Організація і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та якість підготовки фахівців

Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти (далі – СВЗЯО) Маріупольського державного університету має власні традиції та внутрішню культуру, базується на взаємоповазі між усіма учасниками освітнього процесу, що в свою чергу впливає на формування політики якості університету. СВЗЯО МДУ в умовах воєнного стану та вимушеного тимчасового переміщення університету реагує на виклики, пов'язані із цим, для якісної організації та реалізації освітнього процесу.

Відповідно можна виділити основні результати цього процесу.

1. Оновлення нормативно-правової бази університету з урахуванням умов тимчасового перебування університету та організації освітнього процесу.

- Положення про академічну доброчесність в МДУ (у новій редакції)
- Положення про вибіркові дисципліни у МДУ (у новій редакції)
- Положення про підготовку наукових, навчальних та навчально-методичних видань у МДУ (у новій редакції)
- Положення про підготовку та експертизу дистанційних курсів у Маріупольському державному університеті (у новій редакції)
- Положення про порядок видачі документів про вищу освіту (наукові ступені) та додатка до них, академічних довідок у МДУ (у новій редакції) зміни до «Положення про курси підвищення кваліфікації працівників закладів освіти, підприємств, установ, організацій на базі Маріупольського державного університету».
- Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

- Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників (у новій редакції)
- Каталог елективних дисциплін циклу загальної підготовки
- Правила призначення академічних та соціальних стипендій в Маріупольському державному університеті (нова редакція);
- Положення про гаранта освітньої програми (у новій редакції);
- Положення про Раду з якості вищої освіти Маріупольського державного університету (у новій редакції);
- Положення про Раду молодих вчених Маріупольського державного університету (у новій редакції);
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Маріупольського державного університету (у новій редакції);
- Порядок відновлення оцінок, отриманих здобувачами вищої освіти за період навчання в Маріупольському державному університеті.

У зв'язку із оновленням бренду університету було розроблено та затверджено нові макети дипломів та додатку до диплома.

З метою забезпечення відкритості та прозорості освітньої діяльності нормативні документи університету проходять процедуру громадського обговорення та схвалення Радою з якості вищої освіти та оприлюднюються на офіційному сайті Маріупольського державного університету.

Удосконалення нормативної бази освітньої діяльності сприятиме подальшому розвитку **системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в Маріупольському державному університеті.**

Отже, на сьогодні розроблено понад 60 положень, інструкцій, рекомендацій, що регулюють освітній процес в Університеті. Таким чином, усі складові освітнього процесу регулюються відповідними локальними нормативними документами МДУ, що є

виконанням вимог Закону України «Про вищу освіту» щодо автономії та самостійності закладу вищої освіти.

2. Визначення нового позиціонування освітніх програм та проведення їх моніторингу й перегляду.

Ще у грудні 2021 р. групами забезпечення освітніх програм було проведено моніторинг, за результатами якого були прийняті рішення про докорінну модернізацію, закриття деяких ОП та відкриття нових.

Після тимчасового переміщення Маріупольський державний університет змушений функціонувати у висококонкурентному середовищі ринку освітніх послуг столиці. За таких умов динаміка розвитку університету, як ніколи, буде залежати від конкурентоспроможності освітніх пропозицій. З метою оптимізації переліку та нового позиціонування освітніх програм в умовах тимчасового переміщення, їх удосконалення з урахуванням викликів нового ринку та інтернаціоналізації Маріупольського державного університету, проведено комплексний аудит освітніх програм за трьома рівнями вищої освіти.

За результатами участі команди МДУ у проєкті «Консультування переміщених ЗВО (Модуль «Інструменти моніторингу реалізації стратегії розвитку ЗВО в умовах невизначеності»)», що реалізується Програмою імені Фулбрайта в Україні, з метою формування Конкурсних пропозицій – 2023 впроваджено методику для проведення аудиту ОП, видано відповідний наказ «Про проведення аудиту освітніх програм» (наказ № 80 від 30.06.2022). Аудит передбачав критичний аналіз та оцінювання стану й перспектив реалізації освітніх програм за такими напрямками: ринковий запит на випускників чинних освітніх програм, обсяг та якість аналогічних пропозицій, спроможність реалізувати в межах освітніх програм нову стратегію інтернаціоналізації МДУ, а також забезпечити якісний кадровий склад і актуальний зміст практичної підготовки.

З урахуванням того, що міжнародна діяльність завжди була сильною стороною МДУ, і одним зі стратегічних пріоритетів розвитку університету є суттєве поглиблення

форм інтернаціоналізації освітньої діяльності, особливий акцент у програмі аудиту зроблено на інтернаціоналізації освітніх програм. Для цього сьогодні в університеті створено необхідні умови – значно розширено масштаби співпраці, започатковано спільні проєкти з новими партнерами, забезпечено лояльне та дружнє ставлення до МДУ з боку міжнародної університетської спільноти, а також готовність до різноспрямованої допомоги. В межах проведеного аудиту розробники освітніх програм запропонували реальні проєкти співробітництва з іноземними партнерами, які будуть визначати конкурентні переваги освітніх програм та вигідно їх вирізняти з-поміж аналогічних освітніх пропозицій. Також запровадження інтернаціональної компоненти в усіх освітніх програмах університету передбачено Стратегічним планом розвитку МДУ. Очікується, що кожна освітня програма буде мати значний міжнародний компонент, який може бути визначений в обсягах кредитного навантаження.

За результатами проведеного аудиту сформовано матрицю ОП з їх розподілом на сильні, іміджеві, інвестиційні та слабкі та прийнято низку адміністративних рішень відносно розвитку чинних і впровадження нових освітніх програм, оновлення підходів щодо адміністрування програм з боку гарантів, кафедр, факультетів, університету. Крім того, результати аудиту освітніх програм разом із результатами аудиту кадрів і контингенту здобувачів вищої освіти стали підґрунтям для запровадження оновленої організаційної структури Маріупольського університету. Прийняті рішення щодо модернізації освітніх програм відображені у Таблиці 2.8.

Крім того, рішеннями Вченої ради було відкрито з 01.09.2022 р. нові освітні програми:

ОП «Дизайн» – за першим (бакалаврським) рівнем

ОП «Початкова освіта» – за другим (магістерським) рівнем

ОП «Культурологія». ОП «Порівняльне літературознавство» – за третім (освітньо-науковим) рівнем.

Таблиця 2.8

Модернізація освітніх програм

ОПП, що припиняють набір з 2022-2023 н.р.	ОПП після модернізації, на які здійснюється прийом з 2022-2023 н. р.
Середня освіта. Українська мова і література	Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література
Філологія. Українська мова та література	Філологія. Українська мова та література, редагування
Філологія (німецька, англійська)	Закрити
Філологія (англійська, французька)	Закрити
Комп'ютерні науки	Закрити
Російська і англійська мови	Закрити
Середня освіта. Біологія	Не здійснювати набір у 2022 р.
Прикладна філологія (російська, англійська)	Не здійснювати набір у 2022 році
Другий (магістерський) рівень	
Дошкільна освіта	Дошкільна освіта. Логопедія
Філологія. Мова та література (новогрецька)	Переклад і міжкультурна комунікація (новогрецька, англійська)
Філологія. Переклад (англійська)	Філологія. Переклад (англійська, німецька)
Філологія. Мова та література (російська)	Прикладні філологічні студії (російська, польська, англійська)
Філологія. Переклад (італійська)	Перекладознавчі студії: італійська мова та культура, англійська мова
Середня освіта. Мова і література (російська)	Закрити
Філологія. Мова та література (німецька)	Закрити
Середня освіта. Мова і література (німецька)	Закрити
Філологія. Переклад (новогрецька)	Закрити
Філологія. Переклад (українська, російська, польська)	Закрити
Менеджмент невиробничої сфери	Не здійснювати набір у 2022 р.
Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	Не здійснювати набір у 2022 р.
Адміністративний менеджмент	Не здійснювати набір у 2022 р.

3. Проведення анкетування учасників освітнього процесу з метою аналізу організації освітнього процесу в умовах переміщення, визначення матеріальних та психологічних потреб.

З метою аналізу наявного контингенту здобувачів, виявлення їх бажання продовжити навчання в МДУ за новою адресою у період з 17.06.2022 по 22.06.2022 було проведено анкетування.

В опитуванні взяли участь 1275 здобувачів. В опитуванні взяли участь 50 % здобувачів, які вийшли на зв'язок у університетом навесні 2022 р.

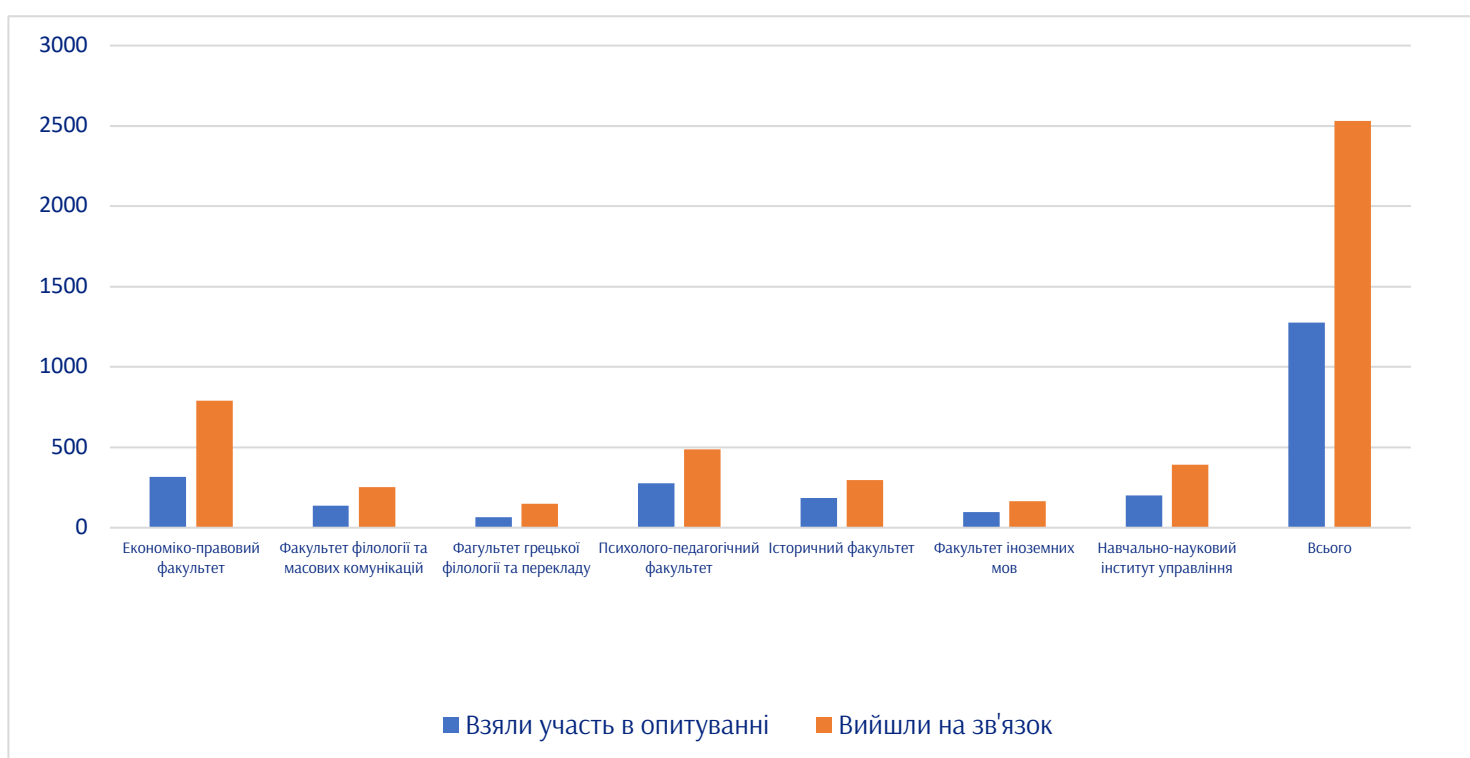

Рис. 2.7. Участь в опитуванні у порівнянні із кількістю здобувачів, які вийшли на зв'язок

У зв'язку із переміщенням університету потребують місця у гуртожитку 48 % здобувачів з тих, хто виказав готовність продовжити навчання в умовах тимчасового переміщення (1018 здобувачів) (рис. 2.8).

Рис.2.8. Кількість здобувачів, які потребуватимуть місця у гуртожитку

14% (178) здобувачів необхідна психологічна допомога для адаптації в нових умовах навчання (рис.2.9.).

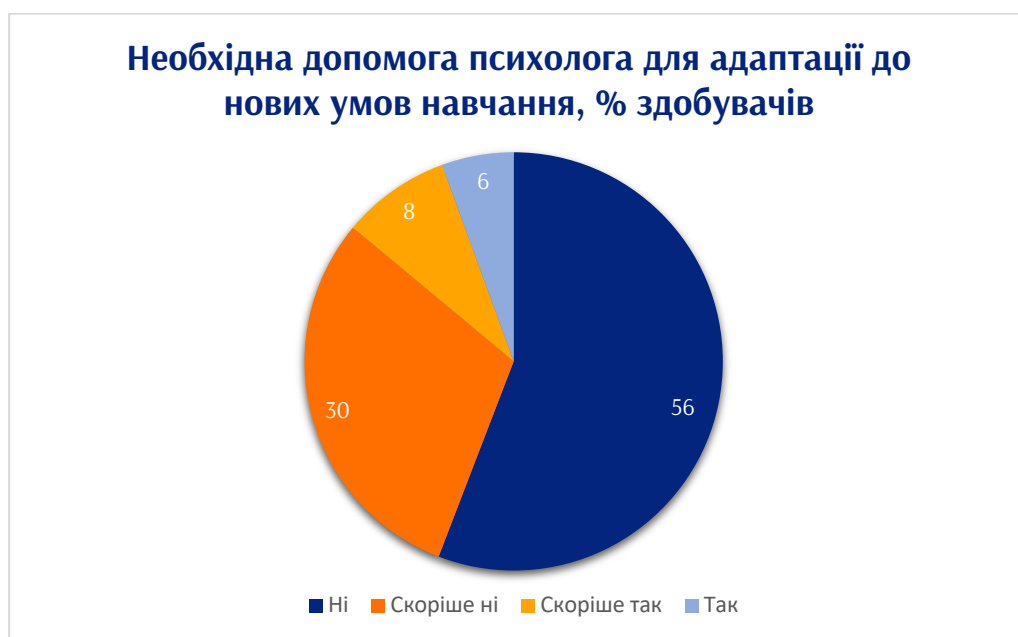

Рис.2.9. Кількість здобувачів, які потребують психологічної допомоги

Результати анкетування використовуються у роботі практичного психолога, у роботі Центру соціально-виховної роботи, під час поселення у гуртожиток тощо.

Академічна доброчесність

Однією з ключових складових внутрішньої системи забезпечення якості у закладах вищої освіти є університетська система забезпечення академічної доброчесності, яка визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньо-наукової діяльності здобувачами вищої освіти і співробітниками університету.

Дуже важливим для Маріупольського державного університету є дотримання принципів запобігання, перешкоджання та зупинення проявів академічної недоброчесності завдяки створенню позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього та наукового середовища.

Маріупольський державний університет виступає за дотримання принципів академічної доброчесності з метою підвищення якості освіти і наукових досліджень. Маріупольський державний університет використовує сервіс з перевірки навчально-методичних та наукових робіт викладачів університету, наукових та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unichesk. На сьогодні укладено договір про співпрацю №25/06 від 25.06.2018 р. з ТОВ «АНТИПЛАГІАТ» до 31.12.2025 р. з метою перевірки наукових робіт здобувачів, викладачів, досліджень на здобуття ступенів доктора філософії й доктора наук, а також на сайті університету є посилання на безкоштовний сервіс з перевірки письмових робіт на плагіат, яким можуть скористатись усі охочі (EduBirdie). В умовах тимчасового переміщення ТОВ «АНТИПЛАГІАТ» було надано можливість безкоштовної перевірки наукових робіт учасників освітнього процесу МДУ до кінця 2022 р.

В університеті на постійній основі здійснюється популяризація принципів академічної доброчесності через:

- проведення тижнів академічної доброчесності;
- включення до робочих програм навчальних дисциплін першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового)

рівнів теми щодо академічної доброчесності та боротьби з академічним плагіатом;

- включення до обов'язкових компонентів освітніх програм першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів навчальної дисципліни «Академічне письмо»;
- опитування щодо дотримання принципів академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти (<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>);
- розроблення QR-коду для інформування здобувачів вищої освіти з нормативною та інформаційною базою стосовно академічної доброчесності.

Серед заходів, які підвищують увагу до дотримання норм академічної етики і доброчесності, слід виокремити: активне залучення студентів до розробки та впровадження політики й правил академічної доброчесності, що спонукає їх брати на себе відповідальність за власну поведінку; перевірка академічного плагіату в наукових роботах студентів; періодичне обговорення на різних рівнях (від академічної групи і кафедри до Вченої ради і ректорату) стану запровадження етичних академічних норм у щоденному житті університету.

У 2022 р. Маріупольський державний університет продовжив свою участь у дворічному проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative), запровадженому Американськими Радами з міжнародної освіти за підтримки Посольства США в Україні, Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP) – ініціатива, спрямована на системні зміни в українській вищій освіті: підвищення якості, створення умов для реалізації найбільш обдарованих студентів, покращення іміджу українських університетів.

У червні 2022 року було проведено фінальну зустріч учасників проєкту. Університет отримав 2 гранти (по 2 тис. дол.) на придбання комп'ютерної техніки. Крім

того, було запропоновано продовжити дію Меморандуму між Американськими Радами з міжнародної освіти та Маріупольським державним університетом.

У МДУ створена Комісія з питань академічної доброчесності, яка діє на підставі Положення про академічну доброчесність в МДУ. Протягом звітного року заяв від здобувачів та/або від науково-педагогічних працівників щодо порушення норм Положення про академічну доброчесність на розгляд Комісії не надходило, що дає можливість зазначити, що заходи щодо популяризації принципів академічної доброчесності є дієвими.

Публічність та прозорість освітнього процесу

Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації є однією із складових СВЗЯО МДУ. Публічність інформації про діяльність Університету забезпечується згідно із Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів». В університеті проводиться систематичне оновлення та підтримання в актуальному стані інформації, що підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті МДУ.

Так, у 2022 році здійснювалась підтримка наявності актуальної інформації на сайті університету та сайтах факультетів відділом інформації та зв'язків з громадськістю:

1. Постійно оновлюються Рубрики про Раду з якості вищої освіти МДУ та Ради з якості факультетів.
2. У розділ «Громадське обговорення» виносяться усі важливі документи, що стосуються діяльності університету та освітнього процесу в цілому. За поточний рік на сторінці розміщено понад 100 документів (проектів положень, порядків, проектів освітніх програм тощо).
3. Постійно оновлюється інформація на сторінці «Академічна доброчесність».

4. Переформатовано структуру подання інформації на сторінці «Система забезпечення якості освіти», на якій презентовано звіти та презентації з моніторингу якості вищої освіти в Університеті, презентації щодо моніторингу освітніх програм тощо.
5. Розроблено та розміщено на сайті університету інформаційні ролики про процедуру вибору дисциплін та порядок визнання результатів, отриманих у неформальній освіті.
6. Перероблено каталог освітніх програм: додано сертифікати, зворотній зв'язок для кожної освітньої програми та звіти з громадського обговорення для освітніх програм, що були затверджені та введені в дію з 01.09.2021 року.

Інформаційні системи для ефективного управління освітнім процесом

З 2019 року в університеті активно впроваджується в освітній процес автоматизована система «Деканат», що дозволяє створити і підтримувати базу даних, в якій реєструється і формується така інформація:

структура освітнього процесу (факультети, кафедри, спеціальності, спеціалізації, освітні програми, навчальні плани, академічні групи, лекційні потоки);

навантаження кафедр;

відомості про всіх студентів університету (оцінки, відвідування занять, рух контингенту студентів).

Вивезення серверів університету, зокрема з АС Деканат, та встановлення можливості користуватися нею без карток для входу дозволили факультетам та кафедрам отримати інформацію про результати навчання здобувачів, робочі навчальні плани, продовжити формувати додатки до дипломів (в т.ч. дублікати), відомості про хід екзаменаційної сесії, відомості про рух контингенту студентів, відомості обліку успішності та аркуші успішності студентів, журнал реєстрації відомостей і аркушів успішності студентів, навчальні картки студентів, Академічні довідки, Довідки про

навчання, Звіти про підсумки заліково-екзаменаційної сесії, рейтинги здобувачів вищої освіти.

Крім АС «Деканат» у дистанційному режимі роботи університету, зокрема для організації освітнього процесу використовуються інструменти Office 365: One Drive, Teams, Forms.

Хмарний сервіс One Drive дозволяє оперативно надавати відповідні розпорядчі, роз'яснювально-інформативні документи факультетам та кафедрам, отримувати відповіді, формувати обліково-звітну документацію тощо.

Технології дистанційного навчання

Виклики сьогодення, пов'язані із воєнним станом, вимушеним переміщенням МДУ, військовою агресією росії, призвели до активізації використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі.

З початку військової агресії РФ в Маріупольському державному університеті було оголошено канікули та видано відповідні накази. Освітній процес було відновлено з 18.04.2022 в синхронному та асинхронному режимах відповідно до Порядку організації освітнього процесу в II семестрі 2021-2022 н.р. в умовах воєнного стану. Для виконання освітніх програм та навчальних планів групами забезпечення освітніх програм було внесено зміни до графіку освітнього процесу на 2021-2022 навч. рік, проаналізовано кадровий склад кафедр та актуалізовано інформацію щодо викладачів, які змогли виїхати з окупованого Маріуполя та здійснювати освітній процес, зроблено перерозподіл навчального навантаження та відповідні заміни викладачів, внесено зміни до освітніх програм щодо практичної підготовки, форм атестації.

Заліково-екзаменаційні сесії, підсумкова атестація були організовані за окремими Порядками (Порядок організації заліково-екзаменаційної сесії у II семестрі 2021-2022 навч. р. у Маріупольському державному університеті у дистанційному режимі в умовах воєнного стану, Порядок організації підсумкової атестації за першим (бакалаврським)

та другим (магістерським) рівнями вищої освіти 2022 року випуску у Маріупольському державному університеті в умовах воєнного стану).

Для організації освітнього процесу у 2022-2023 навч. році було розроблено окремі Порядки (Порядок організації освітнього процесу в I семестрі 2022-2023 н.р. в умовах воєнного стану; Порядок організації заліково-екзаменаційної сесії у I семестрі 2022-2023 навч. р. у Маріупольському державному університеті у дистанційному режимі в умовах воєнного стану; Порядок організації підсумкової атестації за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у 2022-2023 навч. році у Маріупольському державному університеті в умовах воєнного стану).

Розвиток *технологій дистанційного навчання* став одним з найбільш актуальних завдань Маріупольського державного університету на 2022 рік. Завдяки допомозі Міністерства освіти і науки України Маріупольський державний університет отримав можливість безкоштовного доступу до платформ дистанційного навчання: Coursera, EDX, Udemu та сервіс віртуальних симуляторів Labster, якими успішно користуються студенти.

Загальноуніверситетською платформою дистанційного навчання є Навчальний портал МДУ «Moodle-МДУ», що став невід'ємною частиною освітнього процесу та дуже активно використовується викладачами та здобувачами. Навчальний портал МДУ пропонує користувачам комфортну навігацію, сучасні засоби комунікації, корисні інформери та посилання. Інтерфейс сайту підтримує кілька мов: українську, англійську, французьку, новогрецьку, італійську.

У грудні 2022 року Навчальний портал МДУ змінив свій вигляд відповідно до Брендбуку Маріупольського університету.

Середньомісячна відвідуваність Навчального порталу МДУ станом на 01.12.2022 має високі показники, про що свідчить статистика переглядів сторінок сайту, кількість яких у поточному році досягла близько 14 тис.

Також у порівнянні з минулим роком дещо знизилась щоденна активність зареєстрованих користувачів сайту: викладачів та здобувачів вищої освіти МДУ. Причинами зменшення активності вважаємо проблеми з електропостачанням та відсутністю інтернету у викладачів та здобувачів.

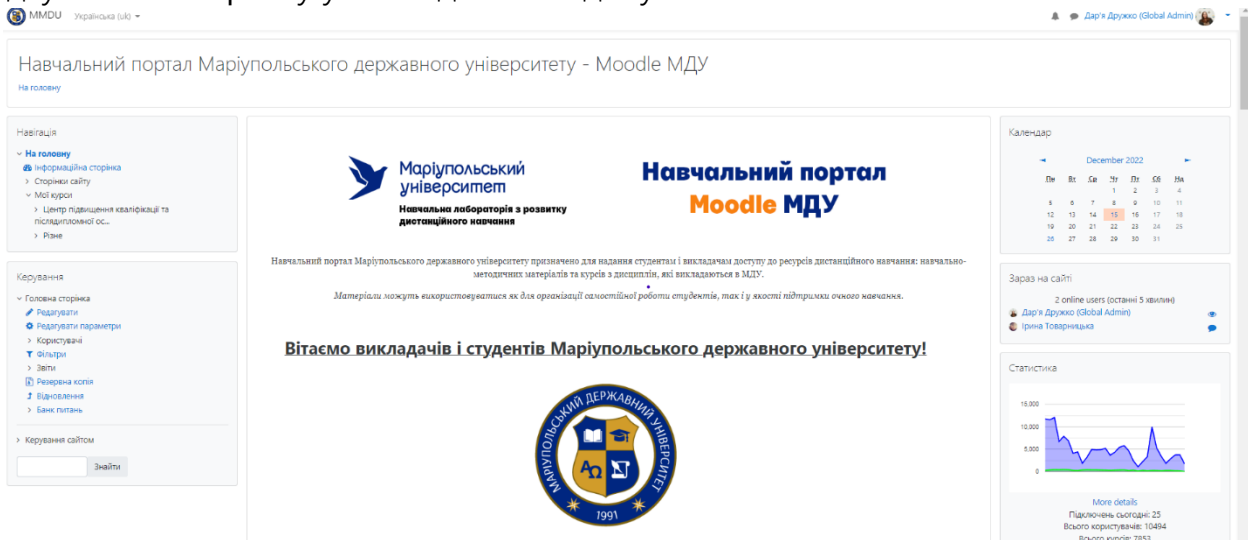

Рис.2.10. Головна сторінка Навчального порталу МДУ

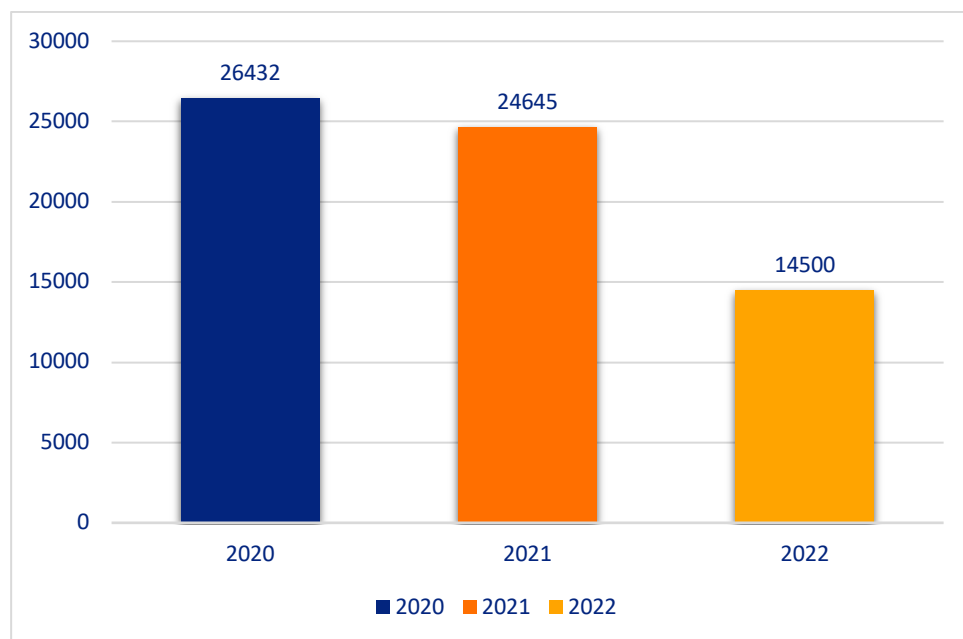

Рис.2.11. Відвідуваність Навчального порталу МДУ (2020-2022 рр.)

З початком нового навчального року продовжила успішно функціонувати нова система реєстрації облікових записів користувачів, яка передбачає також попереднє обов'язкове отримання корпоративної пошти Office 365. Відповідно за новою системою

облікові дані отримали всі вступники цього року. Таким чином, станом на 01.12.2022 р. на Навчальному порталі зареєстровано 10494 користувачів.

З метою раціональної роботи серверів щодо зберігання даних Навчального порталу МДУ було оптимізовано робочий простір та змінену архітектуру тек у структурі. Це дозволило зменшити кількість сторінок навчальних дисциплін та зробити роботу викладачів на порталі більш зручною.

Для швидкого надання інформації користувачам Навчального порталу МДУ було розроблено 2 чат-боти (окремо для викладачів та студентів) у месенджері Telegram, які на сьогоднішній день проходять реорганізацію.

Також окремим каналом для оперативного спілкування стала реалізація чату у месенджері Viber, у якому регулярно публікуються усі необхідні новини для відповідальних за дистанційне навчання викладачів.

Було продовжено подальшу розбудову розділу «Елективні дисципліни» для зручної навігації для студентів та викладачів: оприлюднення на Навчальному порталі МДУ каталогів вибіркових дисциплін; здійснення безпосереднього вибору здобувачем, шляхом переходу за посиланням з Навчального порталу МДУ.

Дуже продуктивно показав себе додатковий модуль онлайн-чату підтримки «Moodlik-Помічник». Цей блок активний на будь-якій сторінці Навчального порталу МДУ з комп'ютера або у мобільному додатку і дозволяє користувачам отримати відповіді на свої запитання 24/7, не заходячи в систему. Тільки за 1 семестр 2022-2023 навчального року через модуль «Moodlik-Помічник» було опрацьовано 804 звернення студентів і викладачів.

Протягом 2022 року співробітники навчальної лабораторії з розвитку дистанційного навчання надавали технічну та інформаційно-консультативну допомогу щодо роботи на Навчальному порталі МДУ усім учасникам освітнього процесу.

Студентоцентроване навчання

Студентоцентроване навчання є однією з ключових складових системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ. Студентоцентроване навчання означає зміщення уваги в освітньому процесі з викладання на навчання, при чому студент стає центральною фігурою освітнього процесу, виступає повноправним суб'єктом відносин, бере на себе долю відповідальності за навчання та освітній процес в цілому.

Студентоцентроване навчання в МДУ реалізується, зокрема, і через варіативну складову освітніх програм спеціальностей університету. Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти варіативна компонента освітньо-професійної програми становить не менше 60 кредитів (1800 годин); для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти – 24 кредити (720 годин), що відповідає статті 62 Закону України «Про вищу освіту» щодо вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

Процедура вибору студентами елективних дисциплін реалізується за допомогою Google-form, розміщених на офіційному сайті Університету, що є зручним та ефективним інструментом як для здобувачів вищої освіти, так і для представників структурних підрозділів, які займаються організацією вивчення вибіркового дисциплін.

З метою формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти постійно оновлюються Каталоги вибіркового дисциплін, які пропонують здобувачам актуальні у сучасних умовах освітні компоненти.

Моніторинг якості вищої освіти є одним з елементів студентоцентрованого навчання та передбачає, зокрема, систему оцінювання здобувачів, анкетування студентів.

Якість підготовки фахівців за спеціальностями характеризується показниками успішності студентів за результатами екзаменаційних сесій, підсумкової атестації.

Рейтингове оцінювання діяльності студентів

Рейтингове оцінювання діяльності студентів регулюється:

- Законом України «Про вищу освіту» (Р VI ст. 32 п.7);
- Правилами призначення академічних та соціальних стипендій в МДУ;
- Порядком формування рейтингу успішності.

Рейтинг успішності студентів МДУ формується з 3 складових: навчальної, наукової, соціальної. При цьому навчальна складова становить 90 % рейтингового бала.

Основними видами діяльності студентів, що включаються до рейтингу успішності, є:

- навчальна діяльність;
- наукова (науково-технічна) діяльність;
- соціальна активність (громадська, творча, спортивна діяльність).

Рейтинг успішності студентів враховується при:

– призначенні академічних стипендій (в т.ч. іменних стипендій, стипендій, заснованих Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України);

– призначенні соціальних стипендій;

– переведенні студентів на вакантні місця державного замовлення;

– покращенні умов проживання в гуртожитку та поселенні на наступний навчальний рік;

- заохоченні, в тому числі матеріальному;
- формуванні наукового резерву та рекомендації до вступу до аспірантури;
- інших випадках, які потребують порівняння результатів діяльності студентів.

Рейтинг студентів щосеместрово оприлюднюється на офіційному сайті Університету.

За результатами рейтингового оцінювання за підсумками літньої екзаменаційної сесії 598 студентів (45 %) отримують академічну стипендію, з них 221 особа (37%) отримують стипендію у підвищеному розмірі.

У розрізі факультетів показники призначення стипендій представлено на Рис. 2.29, 2.30.

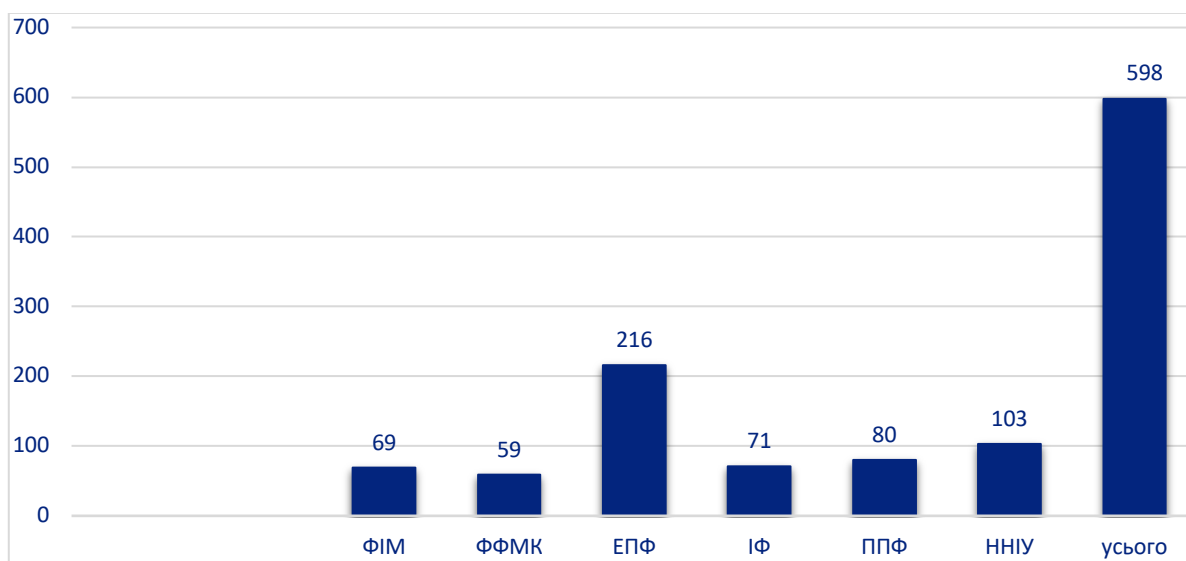

Рис.2.12. Кількість академічних стипендій у розрізі факультетів університету

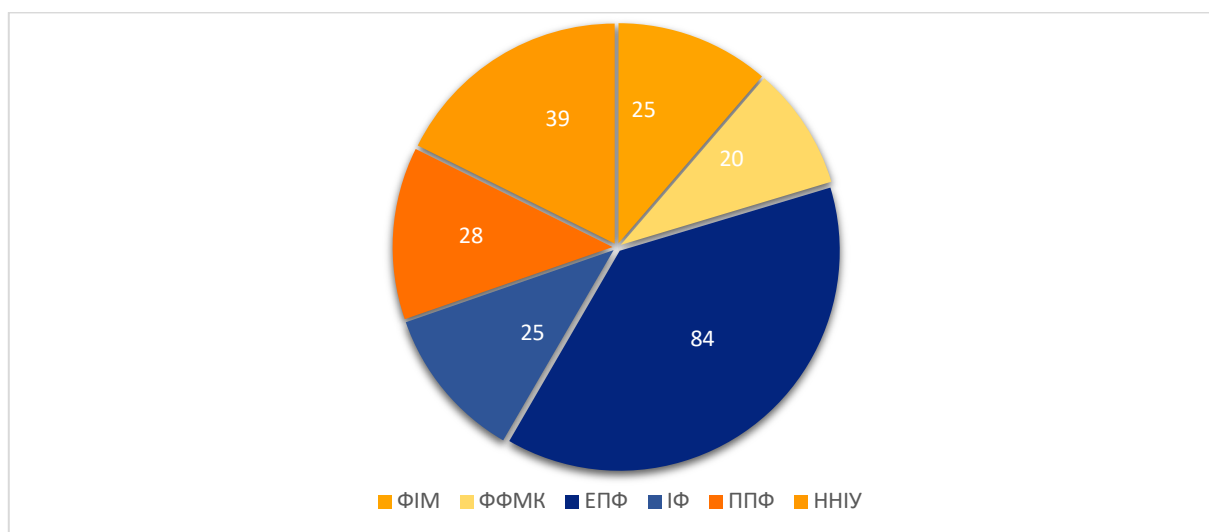

Рис. 2.13. Кількість академічних стипендій у підвищеному розмірі у розрізі факультетів

Практична підготовка

Набуття професійних компетентностей здобувачами вищої освіти МДУ, розвиток *soft skills* дозволяє їм відповідати вимогам, що висуваються сучасним ринком праці. У цьому важливу роль відіграє практична підготовка, оскільки певна кількість здобувачів вищої освіти МДУ забезпечується першим робочим місцем вже під час навчання, на етапі проходження практики.

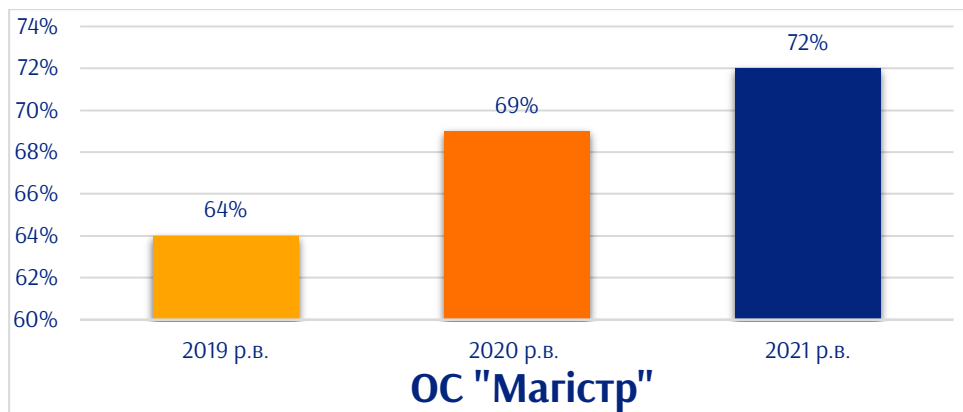
У 2022 р. МДУ проводив системну роботу щодо зміцнення довгострокових двосторонніх відносин з підприємствами, установами, організаціями, що виступають потенційними роботодавцями, через розширення бази договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Станом на грудень 2022 р. у МДУ діє 91 договір на проведення практики здобувачів вищої освіти.

Структура договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти МДУ розподілена таким чином: договори з підприємствами, установами та організаціями – 56%, договори із закладами загальної середньої освіти – 30%, договори із закладами дошкільної освіти – 14%.

У зв'язку з воєнним станом в Україні рішенням Вченої ради МДУ були внесені зміни до освітніх програм щодо практичної підготовки здобувачів вищої освіти, а саме 35 видів практик було замінено дисциплінами або включено до складу дисциплін на освітніх програмах.

Працевлаштування випускників університету

Успішне працевлаштування є показником якості вищої освіти університету. Серед випускників ОС «Магістр» 2021 р. працевлаштовано 72 %. Динаміка показників працевлаштування випускників МДУ протягом 2019–2021 рр. представлена на рис.2.14.

**Рис. 2.14. Динаміка працевлаштування випускників МДУ ОС «Магістр»
(за роками навчання)**

Більшість випускників ОС «Магістр» працевлаштовані у сфері освіти – 28%. Зокрема, серед них 40% працевлаштовані в закладах загальної середньої освіти; 25% – у закладах дошкільної освіти; 18% – у закладах вищої освіти; 17% – у інших закладах освіти (позашкільних, приватних). На другому місці знаходиться сфера послуг, у якій працевлаштовано 16% випускників. В юридичній сфері, силових структурах працюють 14% випускників (Рис.2.15).

Рис. 2.15. Сфери працевлаштування випускників

У МДУ діє практика укладання договорів про співробітництво з підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності, які містять пункт про сприяння працевлаштуванню випускників МДУ на їх базі. Серед них слід відзначити договори про співробітництво з Головним управлінням міграційної служби в Донецькій області, Донецьким управлінням кіберполіції Департаменту кіберполіції Національної поліції України, Донецьким апеляційним судом, Донецькою обласною прокуратурою, Центральним об'єднаним управлінням Пенсійного фонду України у м. Маріуполі Донецької області, Інститутом вищої освіти НАПН України, Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв, Громадською організацією «Фонд розвитку Маріуполя» тощо.

МДУ взаємодіє з питань працевлаштування випускників з Маріупольською міською радою, Маріупольським міським центром зайнятості, Агенцією місцевої демократії в Маріуполі, Маріупольською Спілкою Молоді тощо.

У жовтні 2022 р. МДУ приєднався до проєкту з пілотування інструментарію для Центрів розвитку кар'єри, що реалізується за підтримки USAID.

Результати вступної кампанії, організація освітнього процесу в умовах воєнного стану та переміщення свідчать про стабілізацію діяльності університету та його готовність проваджувати освітню діяльність в умовах нестабільності та невизначеності.

Завдання на 2023 рік:

- розробка нової освітньої концепції університету;
- впровадження елементів дуальної освіти;
- формування оновленої цифрової освітньої екосистеми;
- вдосконалення автоматизованої системи управління освітнім процесом;
- систематичний моніторинг та перегляд освітніх програм відповідно до потреб ринку;
- впровадження проактивної стратегії в роботі із потенційними вступниками.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

3.1. Аналіз основних результатів наукових досліджень і проведення науково-практичних конференцій

Здійснення науково-дослідної роботи в МДУ – один з головних напрямів в університеті, якому надається пріоритет і створюються умови для ефективного розвитку. Визначається і регламентується Законами України «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про інноваційну діяльність», Статутом МДУ, наказами та інструктивними листами МОН України, рішеннями Вченої ради, Ради з якості вищої освіти, нарад, семінарів, конференцій з наукових питань.

У наукових дослідженнях викладачів університету важливе місце посідають тематичні планові дослідження. Науково-дослідна робота в МДУ проводиться за науковими напрямками: 1) суспільні науки; 2) гуманітарні науки і мистецтво; 3) математичні науки та природничі науки; 4) технічні науки. У 2022 році в університеті виконувалось **23** науково-дослідних роботи (НДР), з них:

- за видом роботи: **15** фундаментальних, **8** прикладних;
- за видом фінансування: **23** ініціативні (за рахунок власних і залучених коштів).

Закінченими у 2022 році є **4** НДР, що виконувались за власні і залучені кошти (з них **3** – фундаментальні НДР, **1** – прикладна).

Закінченими за звітний період фундаментальними НДР є:

1. «Теоретико-методичні засади професійної підготовки фахівців у галузі журналістики, реклами та PR в контексті компетентнісного підходу», державний реєстраційний № 0118U003554, науковий керівник Іванова Т.В., доктор педагогічних наук, професор (ініціативна; науковий напрям «Суспільні науки»)

2. «Культурологія в системі соціально-гуманітарного знання», державний реєстраційний №0119U001316, науковий керівник Сабадаш Ю.С. доктор культурології, професор (власні кошти; науковий напрям «Гуманітарні науки та мистецтво»).

3. «Актуальні проблеми українського літературознавства, лінгвістики та лінгводидактики», державний реєстраційний №0119U100971, науковий керівник Мельничук І.В., кандидат філологічних наук, доцент (ініціативна; науковий напрям «Гуманітарні науки та мистецтво»).

Закінченими за звітний період прикладними НДР є:

1. «Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в умовах реалізації стратегії сталого розвитку українського суспільства», державний реєстраційний № 0119U001315, науковий керівник – Кудлай В.О., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент. (ініціативна; науковий напрям «Гуманітарні науки та мистецтво»).

У зв'язку зі змінами у структурі МДУ внаслідок реорганізації шляхом приєднання до нього Донецького державного університету управління, воєнних дій, штатними змінами на кафедрах, прийнято рішення внести необхідні зміни до реєстраційних карток, технічних завдань НДР, робота над якими продовжується, та припинити розробку деяких НДР, а саме:

Таблиця 3.1

НДР ННІУ, факультетів, роботу над якими припинено (на підставі рішення Ради з якості вищої освіти від 26.12.2022)

№ з/п	Найменування НДР	Науковий керівник
1	2	3
Навчально-науковий інститут управління		
	«Конкурентоспроможність, стійкий розвиток і фінансова безпека банківського сектору економіки України в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації № 0118U006702)	Дятлова Ю.В.
	«Інформаційні технології та інформаційне забезпечення в системі державного управління на регіональному та місцевому рівнях» (номер державної реєстрації № 0119U102164)	Черниш О.І.
	«Теоретико-методологічні засади управління людськими і природними ресурсами в контексті сталого розвитку» (номер державної реєстрації № 0120U103603 в УкрІНТЕІ)	Балуєва О.В.
	«Розвиток системи соціальної роботи в умовах транзитивного суспільства» (на держреєстрації в УкрІНТЕІ)	Николаєва В.І.
Факультет іноземних мов		
	«Порівняльні, лінгвокультурологічні та перекладацькі студії на матеріалі близько- та далеко-споріднених мов»	Пєфтієва О.Ф.
	«Лексико-граматичні одиниці різноструктурних мов: зародження, функціонування та реалізація у мові та мовленні»	Гутнікова А.В.
	«Лінгводидактичні та літературознавчі аспекти філології у світлі концепції сучасного діалогу культур» (номер державної реєстрації (на держреєстрації в УкрІНТЕІ)	Назаренко Н.І.
Психолого-педагогічний факультет		
	«Здоров'язберезувальні та рекреаційно-оздоровчі технології в галузі фізичної культури та спорту» (Номер ДР № 0118U003555 в УкрІНТЕІ)	Осіпцов А.В.

Виконання зазначених розробок здійснюється колективами (тематичними групами), до складу яких входять науково-педагогічні працівники, докторанти, аспіранти та студенти. Головним пріоритетом науково-дослідної роботи університету залишаються наукові дослідження, результати яких використовуються у навчальному процесі.

Науково-дослідна робота здійснюється в умовах воєнного стану, зростаючої конкуренції, підвищення вимог до якості та ефективності її результатів, необхідності відповідати потребам суспільства. Дотримання базових принципів розвитку НДР дає свій позитивний результат. Так, за звітний період найвагомішими результатами наукових досліджень, за заключними етапами НДР, що виконуються за власні кошти, є наступні.

Заключний етап НДР «Теоретико-методичні засади професійної підготовки фахівців у галузі журналістики, реклами та PR в контексті компетентнісного підходу», розробка здійснюється за власні та залучені кошти, державний реєстраційний №0118U003554, науковий керівник Іванова Т.В., доктор педагогічних наук, професор (науковий напрям «Суспільні науки»):

Серед результатів розробки НДР найбільш важливими є проведення комплексного аналізу діяльності фахівців сучасних мас-медіа; створення методичних розробок (6), силабусів (46), дискрипторів (46) із підготовки фахівців у галузі журналістики, реклами та PR у контексті компетентнісного підходу; удосконалено категоріально-понятійний апарат в цій галузі (словник термінів «Фактчекинг та медіаграмотність», автор Мельникова-Курганова О., співавт. Гороховський О., Островська Н.).

Таблиця 3.2

**Науково-дослідні теми, що розроблялися в МДУ у 2022 році
(у розрізі наукових напрямів)**

I. Науковий напрям «Суспільні науки»		
№	Фундаментальні дослідження	Термін виконання / Наук. керівник
1	2	3
1.	«Актуальні проблеми світових політичних процесів», державний реєстраційний №0122U001312	01.2022 – 12.2025 Балабанов К.В., д.політ.н., проф.
2.	«Публічне управління для сталого територіального розвитку» , номер державної реєстрації № 0118U001700	01.2018 – 12.2024 Чечель А.О., д.е.н., доц.
3.	«Формування економічної безпеки країн Центральної та Східної Європи в міжнародному безпековому середовищі», державний реєстраційний №0121U110940	01.2021 – 12.2023 Булатова О.В., д.е.н., проф.
4.	«Теоретико-методичні засади професійної підготовки фахівців у галузі журналістики, реклами та PR в контексті компетентнісного підходу», державний реєстраційний № 0118U003554	01.2018 – 12.2022 Іванова Т.В., д.пед.н., проф.
5.	«Розвиток та практична реалізація правової доктрини в Україні в умовах європейської інтеграції» державний реєстраційний № 0121U109366	01.2021-12.2025 Князькова Л.М., д.ю.н., доц.
6.	«Стратегія розвитку туристично-рекреаційного потенціалу Приазов'я», державний реєстраційний №0120U101065	01.2020 – 12.2023 Балабаниць А.В., д.е.н., проф.
7.	«Управління розвитком соціально-економічних систем на основі маркетингового підходу в умовах сучасних трансформацій» державний реєстраційний № 0122U001104	01.2022 – 12.2026 Балабаниць А.В., д.е.н., проф.
8.	«Науково-методичний супровід професійної підготовки педагогічних та керівних кадрів для Нової української школи» державний реєстраційний №0120U100343	01.2020 – 12.2023 Воєвутко Н.Ю., к.пед.н., доц

Прикладні дослідження		
1.	«Світовий ринок праці в умовах глобальних трансформацій економічного розвитку» державний реєстраційний № 0122U201429	11.2022 – 12.25 Калініна С.П., д.е.н., проф; Ланська С.П. к.е.н., доц.; Подунай В.В. к.е.н., доц
2.	«Інноваційно-технологічні засади підготовки фахівців до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти» державний реєстраційний №0120U102548	01.2020 – 12.2024 Демидова Ю.О., к.пед.н., доц.
3.	«Психологічні аспекти проектування власного майбутнього в умовах сучасності» державний реєстраційний №0120U100272	01.2020 – 12.2024 Стуліка О.Б., к.психол.н., доц
4.	«Сучасні напрями та механізми розвитку зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності на різних рівнях управління економікою» державний реєстраційний №0120U101757	01.2020 – 12.2024 Ткаченко О.Г., к.е.н., доцент
Разом за напрямом: 12 НДР, з них 8 – фундаментальні, 4 – прикладні		
II. Науковий напрям «Гуманітарні науки та мистецтво»		
№	Фундаментальні дослідження	Термін виконання / Наук. керівник
1	2	3
1.	«Компаративістика: слов'янські мови і літератури в крос- культурній перспективі», державний реєстраційний №0121U108019	01.2021-12.2025 Гусева О.І., к.філол.н., доц., Педченко О.В., к.філол.н.
2.	«Актуальні проблеми регіональної історії України: сучасний дискурс», державний реєстраційний номер № 0122U201693	11.2022 – 12.2026 Романцов В.М., д.і.н., проф.
3.	«Актуальні проблеми українського літературознавства, лінгвістики та лінгводидактики», державний реєстраційний №0119U100971	01.2019 – 12.2022 Мельничук І.В., к.філол.н, доц.
4.	«Розвиток італійської мови, літератури та культури в історичній та сучасній площині», державний реєстраційний №0119U001311	01.2019 – 12.2023 Трифонов Г.В., к.н. із соц. ком., доц.
5.	«Культурологія в системі соціально-гуманітарного знання», державний реєстраційний №0119U001316	01.2019 – 12.2022 Сабадаш Ю.С., доктор культурології, проф.
6.	«Сучасні аспекти соціокультурної трансформації українського суспільства», державний реєстраційний №0120U105365	01.2021 – 12.2024 Зоська Я.В., д.соц.н., проф.

Прикладні дослідження		
1	«Елліністичні студії: лінгвокультурологічний, соціолінгвістичний, діалектологічний, перекладознавчий та дидактичний виміри», державний реєстраційний № 0121U108047	01.2021-12.2025 Жарікова Ю.В., к.філол.н., доц.
2	«Лінгводидактичні та літературознавчі аспекти філології у контексті глобалізму та мультикультуралізму», державний реєстраційний № 0122U201580	12.2022– 11.2025 Бодик О.П., к.філол.н., доц.; Городнюк Н.А., д.філол.н.,доц
3	«Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в умовах реалізації стратегії сталого розвитку українського суспільства», державний реєстраційний №0119U001315	01.2019 – 12.2022 Кудлай В.О, к.н.із соц ком.
Разом за напрямом: 9 НДР, з них 6 – фундаментальні, 3 – прикладні		
III. Науковий напрям «Математичні науки та природничі науки»		
№	Фундаментальні дослідження	Термін виконання / Наук. керівник
1	2	3
1	«Формування механізму забезпечення безпеки екосистем в умовах сталого розвитку», державний реєстраційний №0120U101442	01.2020 – 12.2023 Черніченко Г.О., д.е.н., проф.
Разом за напрямом: 1 НДР фундаментальна		
IV. Науковий напрям «Технічні науки»		
1	«Розробка програмного та науково-методичного забезпечення для практичної підготовки здобувачів вищої освіти», державний реєстраційний №0120U100594	01.2020 – 12.2023 Мартинюк Г.В., к.т.н., доц.
Разом за напрямом: 1 НДР прикладна		
Разом по університету: 23 НДР, з них: 15 фундаментальних, 8 прикладних		

За сприяння Академії Української преси керівником НДР Івановою Т.В. розроблено авторський вебінар-тренінг «Онлайн інструменти у викладанні курсу «Медіаграмотність» для викладачів журналістики та вчителів середніх шкіл. Ознайомлення з розробками інноваційних технологій викладання медіаграмотності сприяє підготовці фахівців високого рівня, які мають високу конкурентоспроможність на ринку праці. Також було розроблено та впроваджено методичні рекомендації «Тренінг для тренерів». Вдосконалено навчальні програми спеціальності «Журналістика» за європейськими стандартами освіти (успішна участь розробників НДР у проєкті Еразмус+ KA2 DESTIN).

Заключний етап НДР «Культурологія в системі соціально-гуманітарного знання», державний реєстраційний №0119U001316, науковий керівник – Сабадаш Ю.С. доктор культурології, професор (науковий напрям «Гуманітарні науки та мистецтво»):

- Проаналізовано роль і значення культурології в системі соціально-гуманітарного знання із врахуванням досвіду провідних українських культурологів-науковців, залученням представників практиків культурної сфери;
- Визначено роль і значення культурологічної освіти в формуванні самостійної націоцентричної особистості;
- Результати дослідження оприлюднено у вітчизняних та зарубіжних журналах, що входять до наукометричних баз Scopus, Index Copernicus, апробовано на різноманітних науково-комунікативних заходах міжнародного, всеукраїнського, регіонального рівня.
- Практична значущість результатів дослідження полягає у застосуванні його результатів для перегляду освітніх компонентів освітніх програм першого-третього рівня, які забезпечує кафедра культурології, а також при підготовці акредитаційних матеріалів ОП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

- Результати дослідження використані у процесі реалізації освітнього процесу, під час викладання навчальних курсів.

Заключний етап НДР «Актуальні проблеми українського літературознавства, лінгвістики та лінгводидактики», державний реєстраційний №0119U100971, науковий керівник Мельничук І.В., кандидат філологічних наук, доцент (науковий напрям «Гуманітарні науки та мистецтво»):

Пріоритетні напрямки, за якими протягом звітного періоду було продовжено здійснення досліджень у сфері літературознавства, лінгвістики та лінгводидактики:

- в галузі педагогіки – інноваційні технології розвитку освітньої сфери; теорія і методика шкільного навчання;
- в галузі мовознавства – динаміка структури та функціонування літературної мови початку ХХІ ст.;
- у галузі літературознавства – розвиток української літератури Х – початку ХХІ ст. в Україні та у європейському контексті.

Проблематику досліджень у галузі педагогіки становили питання інноваційних технологій викладання окремих розділів мовознавства (лексикології, фразеології) та літературознавства (використання методів міфокритичного аналізу), а також впровадження новітніх технологій в процес навчання у закладах середньої і вищої освіти;

у галузі літературознавства – питання особливостей української ренесансної прози, латиномовної прози пізнього Середньовіччя, середньовічного дискурсу у площині творів Лесі Українки, жанрової специфіки української химерної прози, категорії часопростору та окремих топосів в авторських наративах, особливості літературного процесу українського Ренесансу, специфіка барокового макабричного дискурсу у творах пізнього українського бароко;

у галузі мовознавства – питання визначення факторів аксіологічних особливостей когнітивних форм, використання фразеологічних одиниць, словотвору окремих частин

мови у творах Б.Грінченка, специфіки маніфестації транспортної лексики у населених пунктах Південної Донеччини.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що наукові напрацювання викладачів кафедри української філології впроваджуються в практику викладання блоку дисциплін професійної підготовки ОП «Філологія. Українська мова та література» та «Середня освіта. Українська мова та література», застосовуються у процесі проведення занять практичної спрямованості, організації науково-дослідної роботи викладачів і студентів, організації співробітництва між університетом і закладами середньої та вищої світи.

В межах заключного етапу НДР «Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в умовах реалізації стратегії сталого розвитку українського суспільства», державний реєстраційний № 0119U001315, науковий керівник – Кудлай В.О., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент (науковий напрям «Гуманітарні науки та мистецтво»): щодо впровадження компетентнісного підходу до викладання циклу дисциплін професійної підготовки спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» розвинуто та поглиблено теоретико-методологічні підходи щодо концептуальних засад розвитку сучасної фахової підготовки за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», проаналізовано основні етапи та особливості становлення української документознавчої освіти, охарактеризовані перспективні напрямки розвитку фахової освіти в контексті моніторингу освітніх програм за результатами проведених обговорень з роботодавцями, зокрема, Центральної міської бібліотеки м. Маріуполя з філіями та Укрдержархіву; висвітлено документознавчий потенціал фахової підготовки здобувачів освітніх програм спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»; аргументовано необхідність подальшого поглибленого розвитку вибірових компонентів ОПП. Підкреслено динамічність розвитку документознавства, міжнауковий характер фахової підготовки студентів. Показано шляхи застосування креативних прийомів під час проведення навчальних занять як в офлайн, так і в онлайн

формах. За результатами наукових досліджень на стадії редагування перебуває колективна монографія «Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в умовах реалізації стратегії сталого розвитку суспільства» у співавторстві з викладачами кафедри документознавства та інформаційної діяльності Українського державного університету науки і технологій (м. Дніпро).

Результати дослідження впроваджені у навчальний процес підготовки фахівців Маріупольського державного університету для студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Впровадження результатів дослідження відбулося шляхом вдосконалення освітньої програми першого (бакалаврського) рівня «Документознавство, керування документаційними процесами»; організації науково-дослідної роботи викладачів і студентів; організації відкритих засідань студентського наукового товариства «Контент» тощо.

Загалом, отримані наукові результати за завершеними етапами науково-дослідних робіт впроваджено в практику викладання блоку дисциплін загальної та професійної підготовки, застосовано під час проведення занять теоретичної та практичної спрямованості, використано для оновлення освітніх програм підготовки фахівців за освітніми рівнями «Бакалавр», «Магістр», «Доктор філософії». Практичне значення зазначених вище закінчених НДР полягає і в укладанні навчальних програм для підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації громадян різних вікових, соціальних, професійних груп і категорій.

За звітний період науковці МДУ здійснювали багато досліджень спільно з іноземними дослідниками. Так, у січні 2022 року доцент кафедри політології та міжнародних відносин Маріупольського державного університету Сергій Пахоменко презентував в Європейському парламенті наукове дослідження. Разом зі співавторами роботи – професором Тартуського університету Володимиром Сазоновим та доцентом Талліннського технологічного університету Холгером Мьолдером досліджено тему поширення російської дезінформації в Євросоюзі у період коронакризи. У своїй роботі науковці зазначають, що метою дезінформації є створення інформаційного хаосу,

недовіри до дій урядів, зокрема до західних вакцин від коронавірусу. Дослідження проводилося на замовлення депутата Європарламенту Яака Мадісона. Координатором наукового проєкту виступив викладач військової історії та стратегічного планування Балтійського коледжу оборони (Естонія) Арт Йохансон. Однією з головних цілей презентації роботи в Європарламенті стала необхідність висвітлення теми на політичній арені.

Відповідно до принципу єдності науки і практики, розробляючи кафедральну тематику, доцент кафедри історії та археології, керівник археологічних експедицій вишу В'ячеслав Забавін проходив у Словаччині довгострокове робоче стажування за міжнародним конкурсом від Scholarships. В'ячеслав Забавін долучився до дослідження ранньослов'янського середньовічного курганного некрополя. Набутий досвід і засвоєння методів досліджень поселенських і поховальних археологічних об'єктів, набуті навички роботи із сучасним високотехнологічним обладнанням буде використано під час археологічних експедицій Маріупольського університету на теренах України та при підготовці майбутніх істориків, формування у них роботи з археологічними джерелами і музейними фондами. Освітньо-наукова подорож реалізована у межах договору про наукове співробітництво між МДУ та Інститутом археології Словацької Академії наук. Вона сприяє розвитку українсько-словацької наукової співпраці.

У звітному році науковцями кафедри історії та археології започатковані і ведуться дослідження:

1. «Життя та викладання під час російсько-української війни». Виконавець проєкту – кандидат історичних наук Арабаджи Світлана, дослідниця кафедри історії та археології МДУ і кафедри археології та історії Університету Осло, Норвегія;

2. «Формування електронної бази спогадів студентів та викладачів історичного факультету МДУ про перший етап широкомасштабної російської агресії: практики виживання у блокадному Маріуполі», співробітництво з Freien Universitat Berlin. Виконавці проєкту: кандидати історичних наук, доценти Волоніць Віра, Новікова

Світлана, Шипік Наталя. Науковий результат обох вищезазначених досліджень – формування електронної бази спогадів студентів та викладачів Історичного факультету МДУ про перший етап широкомасштабної російської агресії та її аналіз.

Доцент кафедри історії та археології МДУ Світлана Арабаджи долучилася до мережі дослідників у Норвегії UKRAINETT, які спрямовують свої наукові пошуки на вивчення історико-соціальних процесів України. У рамках співробітництва з Університетом Осло Світлана Арабаджи брала участь у роботі наукового семінару дослідницької групи «Демократія, свобода та кордони» з доповіддю «Історія грецького населення українського Приазов'я від його появи до сьогодення», а також у науковому семінарі «Сучасна Україна та її майбутнє», який проводився UKRAINETT на базі університету OsloMet, де представлено доповідь «Образ Російської імперії як «рятівниці» християн у конструюванні історичної пам'яті греків Приазов'я та імперського нарративу історії Маріуполя».

Стипендію гостьового професора-дослідника у Художній академії Катанзаро (липень-серпень 2022) та стипендію Національної ради з досліджень Італії (вересень 2022) отримала декан факультету іноземних мов Ганна Трифонова, яка також активно брала участь у вебінарах «L'italiano dei poeti» та «Mente, anima, corpo» у рамках XXII Тижня італійської мови в світі (жовтень 2022).

Доцент кафедри романо-германської філології Наталя Мараховська взяла участь у серії тренінгів «The Power of Art: Pathways to Critical Thinking and Social-Emotional Learning» у рамках віртуального літнього інституту для освітян, організованого Національною галереєю мистецтв (Нью-Йорк, США). Доцент кафедри романо-германської філології Юлія Кажан у рамках співробітництва з Гете-інститутом пройшла курс підвищення кваліфікації в Німеччині за темою «Місто кінофільмів Берлін» (27.06–01.07.2022, Гете-інститут Берлін), літню школу університетського альянсу РУР (участь у якості організатора та координатора студентської групи, 31.07.-08.08.2022, університет Бохум), взяла участь у програмі Німецької академічної служби обмінів (DAAD) для науковців з України (01.09.2022-31.12.2022, університет Бохум), а також участь у

робочій зустрічі партнерів Гете-інститут Київ щодо кооперації в рамках програми «Вчимося навчати німецької» (14.-18.11.2022, Фрідріх Шіллер Університет Єна, Німеччина), міжнародному семінарі для студентів «Європейські зустрічі під час війни» (31.10-04.11.2022, Бад Кіссінген, Німеччина) і в проєкті академічної мобільності університету Пардубіце (19.05-28.05.2022).

За результатами наукових досліджень викладачами університету протягом 2022 р. підготовлено **673** публікації, у тому числі **635** наукових статей та науково-методичних розробок (у 2021 році – **1018** публікацій, у тому числі **927** наукових статей та науково-методичних розробок). Результати досліджень викладачів знайшли втілення у **64** статтях у зарубіжних виданнях, **186** статтях у наукометричних базах (Scopus – **31** наукових статей, Web of Science – **17** наукових статей) (у 2021 році – **84** статті у зарубіжних виданнях, **187** статей у наукометричних базах (Scopus – **16** наукових статей, Web of Science – **22** наукових статей).

Протягом 2022 року науковцями університету опубліковано **4** монографії, **20** підручників та навчальних посібників (у 2021 році – **9** монографій, **61** підручник та навчальний посібник).

Таблиця 3.3

Публікації викладачів МДУ

Публікації	2018	2019	2020	2021	2022
Опубліковано: монографій, всього одиниць	13	15	17	9	4
Підручників, всього одиниць	2	2	3	1	4
Навчальних посібників, всього одиниць	34	54	45	60	16
Кількість статей у фахових виданнях України, всього одиниць	173	172	129	164	115
В іноземних виданнях, всього одиниць	38	76	86	84	64
В наукометричних базах, всього одиниць	171	195	153	187	186

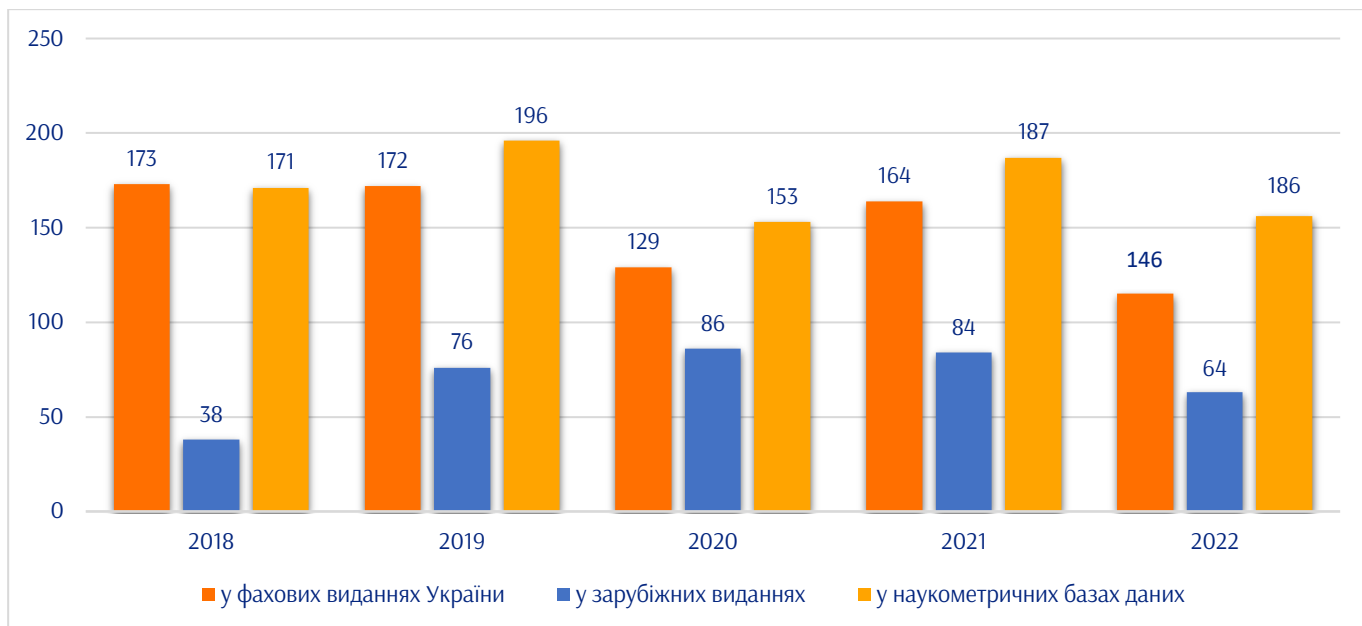

Рис. 3.1. Публікації викладачів МДУ

Кількість публікацій штатних науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників МДУ у фахових наукових виданнях України категорій «А» і «Б» у 2022 р. склала 146 статей (у 2020 р. – 129 статей), таким чином збільшення становить 13,2%.

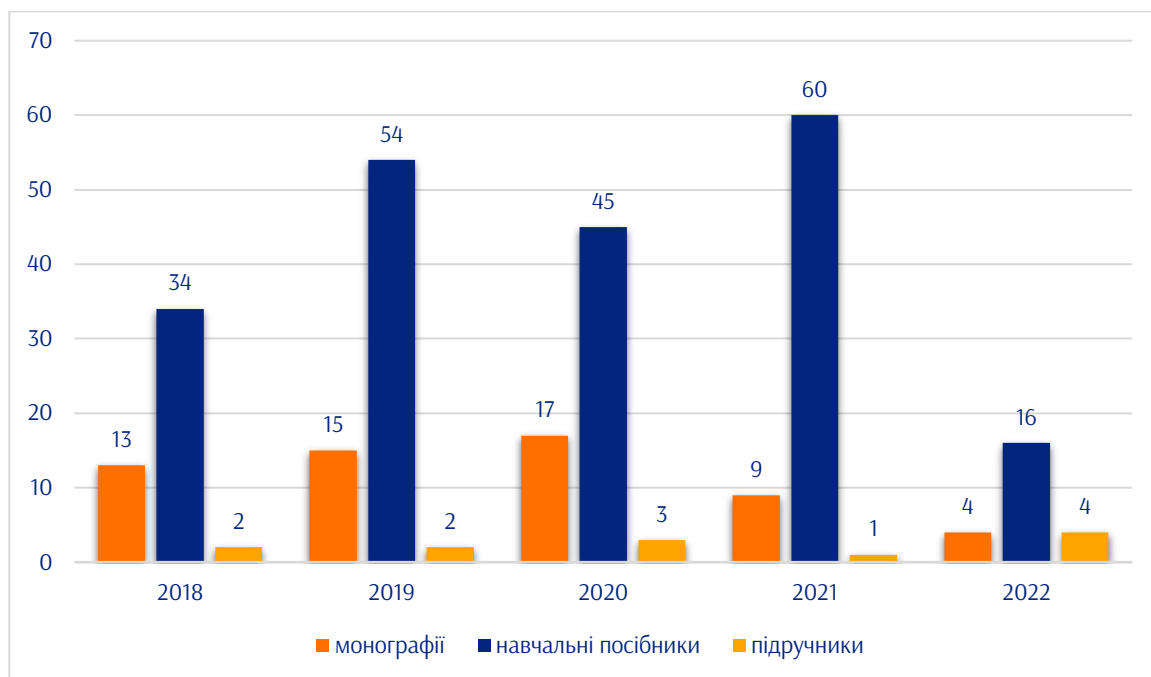

Рис. 3.2. Монографії, навчальні посібники, підручники

За даними міжнародної наукометричної бази Scopus, станом на 31.12.2022 року кількість опублікованих наукових праць науковцями МДУ становить 263, які у 2022 році були процитовані 214 разів.

На виконання п. пункту 5.1.3 Оперативного плану Міністерства освіти і науки України на 2022 рік, затвердженого наказом МОН України від 17.01.2022 р. № 29, університетом вжиті заходи із упорядкування університетських профілів у базах даних Scopus та Web of Science. Впорядкування профілів університету у Scopus та Web of Science забезпечить коректне відображення статей працівників та сприятиме здійсненню якісного моніторингу результатів наукової діяльності університету за показниками публікаційної активності. В університеті визначено осіб, відповідальних за створення, підтримку та внесення змін до профілів у базах даних Scopus та Web of Science, а також уповноважену особу, яка координує роботу із упорядкування профілів. Всі вони прослухали навчальні вебінари українською та англійською мовами, присвячені питанням упорядкування профілів установ у Scopus та Web of Science, що опубліковано на сайті Державної науково-технічної бібліотеки України (далі – ДНТБ України) за посиланням: bit.ly/3SbY0Tx . Від фахівців відділу науково-бібліографічної аналітики та супроводження наукових баз ДНТБ України відповідальні співробітники університету отримують необхідні консультації з питань, пов'язаних із упорядкуванням профілів установ у базах даних Scopus та Web of Science.

В університеті сформовані власні наукові школи, розвиваються нові, прогресивні форми наукового співробітництва, у тому числі й міжнародного, що врешті рещт сприяє більш ефективному використанню наукового потенціалу вищої школи. Наукові школи, що успішно діють в МДУ:

- з теорії міждержавного та регіонального співробітництва (рік заснування – 1996 р., керівник наукової школи – професор кафедри політології та міжнародних відносин МДУ, член-кореспондент НАПН України, д.політ.н., професор Балабанов К.В.);
- з дошкільної освіти (рік заснування – 2001 р., керівник наукової школи – завідувач кафедри дошкільної освіти, к.пед.н., професор Щербакова К.Й.);
- з історіографії історії України (рік заснування – 2006 р., керівник наукової школи – завідувач кафедри історії та археології, д.і.н., професор Романцов В.М.);

- з проблем інформаційної політики та соціального інжинірингу (рік заснування – 2009 р., керівник наукової школи – д. філол.н., професор Почепцов Г.Г.);
- з фундаментальних досліджень у сфері глобальних та регіональних інтеграційних процесів (рік заснування – 2012 р., керівник наукової школи – перший проректор МДУ, д.е.н., професор Булатова О.В.);

Наукові дослідження викладачів університету проходять апробацію під час їх участі у різноманітних науково-практичних конференціях. У 2022 році в Маріупольському державному університеті проведено понад 60 науково-комунікативних заходів, передбачених Планами проведення міжнародних, всеукраїнських, регіональних, університетських науково-практичних конференцій, семінарів, форумів, круглих столів з проблем вищої освіти і науки та здобувачів вищої освіти і молодих учених (наказ МДУ від 16.09.2022 № 100): міжнародних науково-практичних конференцій – 5, всеукраїнських науково-практичних конференцій – 3; 20 наукових семінарів і 32 – методичних, у т. ч. щорічна підсумкова конференція викладачів (XXIV підсумкова науково-практична конференція викладачів «Актуальні проблеми науки та освіти») та студентів (Декада студентської науки-2022).

В університеті продовжується випуск наукових видань, зокрема:

- Вісник Маріупольського державного університету за серіями:
 1. Філологія (фахове видання (категорія Б), включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»);
 2. Філософія, культурологія, соціологія (фахове видання в галузі культурології (категорія Б), включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»);
 3. Право (фахове видання з юридичних наук (категорія Б); включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»);
 4. Історія. Політологія (фахове видання в галузі політичних та історичних наук (категорія Б); включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»);

5. Економіка (фахове видання з економічних наук (категорія Б); включено до міжнародних наукометричних баз даних «Index Copernicus International», RePEc);

Усі серії Вісника Маріупольського державного університету включені до Каталогу періодичних видань Ulrich's Periodicals Directory американського видавництва Bowker. Каталог є найбільшою базою даних, що описує світовий потік серіальних (періодичних і продовжуваних) видань по всіх тематичних напрямках життєдіяльності. Усі серії Вісника індексуються в пошуковій системі Google Академія. Створено Бібліометричні профілі всіх серій Вісника МДУ.

Таблиця 3.4

**Динаміка зміни даних наукових профілів серій «Вісника
Маріупольського державного університету» за версією Google Академія
(Google Scholar)**

Рік	2017		2018		2019		2020		2021	
Серія «Вісника МДУ»	Кільк. цитува нь	Індек с Хірш а	Кільк. цитува нь	Індек с Хірш а	Кільк. цитува нь	Індек с Хірш а	Кільк. цитува нь	Індек с Хірш а	Кільк. цитува нь	Індек с Хірш а
Економіка	128	5	183	6	128	7	386	8	568	9
Право	102	4	158	5	102	6	369	7	575	9
Історія. Політологія	28	2	47	3	28	4	257	4	378	5
Філологія	34	2	59	3	34	4	144	4	218	5
Філософія Культурологія Соціологія	50	2	41	2	50	3	180	5	254	5

Також всі серії Вісника МДУ доступні в повному тексті на сайті Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. Для цього готуються і передаються електронні копії видань.

Таблиця 3.5

Дані наукових профілів серій «Вісника Маріупольського державного університету» за версією Google Академія (Google Scholar)

(дані на 29.12.2022)

Назви серій	Кількість Цитувань	Індекс Хірша
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка	656	11
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право	662	10
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія	465	5
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія	283	6
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія	330	6

Оприлюднення результатів наукової та навчально-методичної роботи викладачів університету через друковані видання залишається таким же пріоритетним, як і забезпечення доступу до них через електронні джерела.

Всебічна підтримка організації видавничої діяльності забезпечує оприлюднення і популяризацію результатів наукової та навчально-методичної роботи професорсько-викладацького складу МДУ. Входження наукових видань МДУ до міжнародних наукометричних баз даних свідчить про їх відповідність високим міжнародним вимогам, забезпечує подальшу інтеграцію вітчизняної науки до світової, відповідно підвищує ступінь міжнародного визнання університету в різних сферах діяльності.

Широке залучення викладачів до видавничої діяльності, а обдарованої молоді до науково-дослідної роботи, розробки актуальних проєктів, проведення наукових експериментів сприяє виявленню, розвитку і використанню творчого потенціалу для розв'язання проблемних завдань науки, розробці перспективних напрямів наукових досліджень.

Таблиця 3.6

Динаміка рейтингу серій

«Вісника Маріупольського державного університету» в Index Copernicus за 2015-2021 рр.

Рік	Серії «Вісника Маріупольського державного університету»				
	Філологія	Філософія культурологія я соціологія	Економіка	Історія Політологія	Право
2021	82,18	71,86	80,61	68,80	
2020	84,52	74,80	82,52	67,95	76,74
2019	88,75	79,63	83,68	77,85	77,28
2018	73,78	69,85	68,76	65,12	64,06
2017	70,80	65,84	68,96	69,18	57,93
2016	58,77	56,33	57,05	49,87	46,07
2015	37,91	40,29	43,16	39,82	36,53

У 2022 році Маріупольський державний університет продовжував співпрацю з науковими установами НАН України та відповідними галузевими академіями наук України: Інститутом історії України НАН України, Інститутом археології НАН України, Інститутом соціології НАН України, Інститут проблем виховання НАПН України, Інститутом психології ім. Г.С. Костюка НАПН України тощо. МДУ та наукові установи продовжують проведення спільних досліджень актуальних проблем розвитку університетської освіти та якості професійної підготовки фахівців; беруть участь у рецензуванні дисертацій та авторефератів дисертацій на здобуття наукових ступенів; здійснюють обмін науковою інформацією, беруть участь у науково-практичних конференціях, наукових форумах, круглих столах, реалізації спільних міжнародних наукових і видавничих проєктів.

У рамках наукової співпраці з НАПН України протягом звітного періоду завершено роботу над третім етапом теми «Забезпечення якості вищої освіти в умовах інтернаціоналізації». За її результатами підготовлено звіт.

Кафедри університету підтримують наукові зв'язки як з вітчизняними, так і зарубіжними науковими державними, громадськими установами, організаціями та ЗВО, серед яких:

— вітчизняні:

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київський національний лінгвістичний університет, Київський національний університет імені Бориса Грінченка, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Державний торговельно-економічний університет, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Національний авіаційний університет, Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Національний інститут стратегічних досліджень, Національний університет «Запорізька політехніка», Запорізький національний університет, Ужгородський національний університет, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Полтава), Національний університет «Острозька академія», Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Національний університет «Одеська політехніка», Західноукраїнський національний університет, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Кривий Ріг), Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля (м. Київ), Донецький національний університет імені Василя Стуса (м. Вінниця), Ужгородський національний університет (Транскарпатський центр Жана Моне), Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського,

Уманський національний університет садівництва (кафедра туризму та готельно-ресторанної справи), Херсонський державний університет, Житомирський державний університет імені Івана Франка, Могилянська школа журналістики Національного університету «Києво-Могилянська академія», Львівський національний університет імені Івана Франка, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Донбаський державний педагогічний університет, Харківська державна академія фізичної культури, Навчально-науковий інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Донецький державний технічний університет (м. Покровськ), Криворізький державний педагогічний університет, Бердянський державний педагогічний університет (м. Запоріжжя), Приазовський державний технічний університет (м.Дніпро), Український католицький університет, Сумський державний університет, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Черкаський державний технологічний університет, Азовський морський інститут Національного університету «Одеська морська академія» (м.Одеса), Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, ТОВ «Бердянський університет менеджменту і бізнесу» (м. Київ), Асоціація українських германістів, м. Львів, Українська асоціація туристичних агентств тощо.

– зарубіжні:

Інститут археології Словацької Академії Наук, Університет Осло (Норвегія), Оттавський університет (Канада); Національна рада з досліджень Італії, Італійський інститут культури, Університет Рома 1 «Ла Сапієнца», Університет Рома 2 «Тор Вергата», Університет Рома 3, Університет Мессіни (Італія), Класичний ліцей «Мауроліко» (м. Мессіна); Афінський національний університет імені Каподистрії, Салонікський університет імені Аристотеля, Університет Демокрита у Фракії, Янінський університет, Університет Західної Македонії (Грецька Республіка), Відкритий

університет Кіпру; Державний університет масової комунікації Віргінії (США), Університет м. Свонсі (Уельс, Велика Британія), Інститут славістики Польської академії наук, Познанський економічний університет (Польща), Університет ім. Марії Кюрі-Склядовської в Любліні (Польща), Варшавський університет (Польща), Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Польща), Вроцлавський університет (Польща), Сілезький університет (Польща), Природничо-гуманітарний університет у Седльце (Польща); Університет Пардубіце (Чехія), Масаріковський університет у Брно (Чехія), Інститут археології Словацької академії наук, Господарська академія імені Д.А. Ценова (м. Свіштоф, Болгарія), Софійський університет «Св. Климента Охридського» (Болгарія), Бізнес-школа «Туріба» (Латвія), Балтійська міжнародна академія (Латвія), Вільнюський університет (Литва), Тбіліський державний університет ім. Іване Джавахішвілі (Грузія), Кагульський державний університет ім. Богдана Петричейку Хашдеу (Молдова), Комратський державний університет (Молдова), Університет Ліннея (Кальмар, Швеція), Університет БатСпа (Велика Британія), Мережа з журналістської етики (Велика Британія), Інститут мистецтвознавства, дизайну і технології Дан Лері (Ірландія), Світова університетська служба – Österreichischer Komitee Verein (Австрія), Європейська асоціація підготовки журналістів (Нідерланди) тощо;

Фонд Конрада Аденауера, Фонд Фрідріха Науманна «За свободу» (ФРН), Міжнародний благодійний фонд Королівства Нідерландів, Фонд розвитку ЗМІ Посольства США, Фонд «Анастасіос Г. Левендіс» (Кіпр), Центр грецької мови Міністерства освіти і релігії Греції, Школа новогрецької мови (о. Калімнос, Греція); Німецька служба академічних обмінів (DAAD) (представництво в м. Київ), Гете-Інститут (представництво в м. Київ), Посольство Італійської Республіки в Україні.

Робота з обдарованою молоддю здійснюється на плановій та систематичній основі. У рамках співпраці із Департаментом освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації у лютому 2022 року на базі Маріупольського державного університету пройшов II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-

дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук України, який проводиться щорічно під егідою Міністерства освіти і науки України. У заході взяли участь учні старших класів закладів загальної освіти, гімназій та ліцеїв Донецчини. Конкурсанти представили результати власних наукових досліджень у вісімнадцяти секціях: «Економічна теорія та історія економічної думки», «Мікроекономіка та макроекономіка», «Фінанси, грошовий обіг і кредит», «Історія України», «Всесвітня історія», «Педагогіка», «Журналістика», «Соціологія», «Українська мова», «Мистецтвознавство», «Загальна біологія», «Біологія людини», «Ботаніка», «Зоологія», «Валеологія», «Ветеринарія та зоотехнія», «Лісознавство», «Селекція та генетика».

Результати обласного етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України розміщені на сайті Донецької обласної Малої академії наук учнівської молоді (<http://www.man.dn.ua/index.php/zahody-menu/konkurs-zahyst?id=308>).

У рамках співпраці між МДУ та Департаментом освіти Маріупольської міської ради викладачі університету працюють з обдарованою молоддю міста. Протягом багатьох років університет активно співпрацював з освітніми установами міста. Успішно реалізовувалися договори з Маріупольською міською радою, Департаментом освіти міської ради, 54 договори із закладами загальної середньої освіти і 16 із закладами дошкільної освіти Маріуполя. Особливу увагу університет приділяв роботі з вчителями, що працюють зі здібною та обдарованою молоддю. Питанням організації роботи з обдарованою учнівською молоддю були присвячені методичні семінари, робочі зустрічі для вчителів міста, що організовувались за участі МДУ. Співробітництво з міськими закладами середньої освіти (школи, ліцеї) за Програмою «Інноваційні освітні технології викладання української мови та літератури, світової літератур» для курсів підвищення кваліфікації для вчителів української мови та літератури здійснювали викладачі кафедри української філології. Курси підвищення кваліфікації вчителів іноземних мов Маріуполя також були проведені викладачами кафедри англійської філології. Крім того, лекцію «Використання італійських кінокартин у

вивченні історії та культури Італії» в рамках курсу підвищення кваліфікації для викладачів італійської мови українських університетів на базі Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, організованого Італійським інститутом культури, провела декан факультету іноземних мов Трифонова Ганна (05.02.22);

У січні 2022 року на базі МДУ проводився I (міський) етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук. Науковці МДУ кандидати філологічних наук, доценти Ірина Мельничук, Оксана Мороз, Олена Євмененко, Марія Коновалова, Олена Гусєва, Олена Педченко, Наталя Лоскутова, Олена Пефтієва, Віра Хоровець, Юлія Кажан здійснювали рецензування та оцінювання учнівських робіт, будучи у складі журі Конкурсу за секціями з української мови, російської мови, англійської мови, німецької мови, французької мови, польської мови, літературної творчості, української літератури, зарубіжної літератури, фольклористики. Кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри Олена Мельникова-Курганова, кандидат політичних наук, доцент кафедри соціальних комунікацій Олександр Черепченко працювали у секції журналістики, а доценти кафедри історії та археології В'ячеслав Забавін, Наталя Романцова, Світлана Новікова, Світлана Арабаджи, Вадим Коробка – у секціях з історії України, всесвітньої історії, історичного краєзнавства. У секції з правознавства оцінював роботи Євген Черних, кандидат юридичних наук, доцент; Ігор Гудима, доктор філософських наук, професор кафедри філософії та соціології, Альона Стадник, кандидат соціологічних наук, доцент, Тетяна Іванець, кандидат політичних наук оцінювали роботи у секції філософії. Кандидат психологічних наук, доцент Олена Стуліка, старший викладач кафедри практичної психології Вікторія Харитинюк оцінювали учнівські роботи з психології. Доценти кафедри раціонального природокористування і охорони навколишнього середовища Христина Мітюшкіна, Вікторія Іванова, старший викладач Світлана Добровольська працювали у складі журі секції з географії та ландшафтознавства.

Також науковці МДУ були членами журі в конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук серед учнів закладів загальної середньої освіти Покровської територіальної громади.

Відповідно до угоди між МДУ та управлінням освіти Бахмутської міської ради здійснювалася співпраця в організації освітнього процесу та практичної підготовки здобувачів освіти та слухачів курсів підвищення кваліфікації, консультування науково-педагогічними працівниками кафедри дошкільної освіти працівників УО та ЦПРПП з питань організації дошкільної освіти в умовах воєнного стану: організація круглого столу «Дистанційна освіта дошкільників: за чи проти?» для студентів, слухачів курсів ПК та стейкхолдерів; організація онлайн-практикуму на базі ЗДО м. Бахмута для слухачів курсів підвищення кваліфікації кафедри дошкільної освіти (грудень 2022 р.).

Співробітництво у практичній, науковій та освітній сферах здійснюється з Маріупольською міською радою у питаннях організації виробничої практики студентів (зокрема, спеціальностей «Економіка» та «Міжнародні економічні відносини»), обміну інформацією та матеріалами щодо новин у галузі розвитку малого та середнього бізнесу в м. Маріуполі, Донецькому регіоні, Україні та диверсифікації економіки м. Маріуполя, спільного проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір», організації та проведення міського конкурсу серед школярів «Мій Маріуполь: реалії та перспективи економічного розвитку». Науковці МДУ брали участь у засіданні Зеленої ради при виконавчому комітеті міської ради, були обговорені пропозиції щодо зміни та оновлення законодавчої бази України в сфері екології, є членами робочих груп Маріупольської міської ради з розробки Стратегії розвитку міста Маріуполя «Маріуполь-2030» за напрямками «Трансформація економіки» та «Освіта» та з розробки Стратегії безбар'єрності Маріупольської територіальної громади.

Маріупольський університет співробітничав з Національним агентством України з питань державної служби (участь у програмах «Ділова українська мова у сфері держуправління», «Комунікація та взаємодія державних службовців і посадових осіб

місцевого самоврядування», «Просування принципів гендерної рівності в забезпеченні сталого розвитку українського суспільства» з підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування).

На запрошення радниці-уповноваженої Президента України з питань безбар'єрності Тетяни Ломакіної вчені МДУ долучилися до створення освітнього онлайн-курсу «Життестійкість молоді в умовах криз». Розробниками курсу також є ГО «Рада жінок Донеччини» спільно з UNFPA, Фонд ООН у галузі народонаселення та Український католицький університет. Освітній курс передбачає вивчення психології людини, аналіз особистого ментального стану та поради від психологів. До розробки програми долучилися викладачі кафедри практичної психології Маріупольського університету Анастасія Вагабова та Оксана Ревякіна, які з 2014 року набули досвід роботи з травмами, пов'язаними із військовим конфліктом. Курс є безоплатним і доступним для проходження на освітній платформі Prometheus.

У звітному році МДУ продовжив роботу в проєкті від Міністерства розвитку громад та територій України «Фестиваль театральних колективів закладів освіти за п'єсами європейських авторів у власних перекладах «Театр-International», який реалізується за кошт Європейського Союзу. Університет був розпорядником коштів нижчого рівня, у межах отриманого фінансування за попередній період створено умови для підвищення професійних навичок художнього перекладу драматичних творів з європейських мов здобувачів вищої освіти та фахівців-філологів. В рамках зазначеного проєкту робочою групою розроблено і організовано перекладацький тренінг «Сучасна драма» з числа викладачів університетів-партнерів, фахівців з художнього перекладу, режисерів театрів (призупинено у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України). Також засновано Міжвузівський науковий семінар з міжнародною участю «Література у крос-культурній перспективі» (проведено 12 вебінарів за участю професорів з університетів Оттави, Торонто, Лондона, Асунсьйона, Брно, Запоріжжя, Маріуполя), що сприяло розвитку наукової комунікації зі вченими України та зарубіжжя у межах наукової теми кафедри прикладної лінгвістики.

Викладачі кафедри проф. Сухомлинов О.М., доценти Пефтієва О.Ф. і Голоцукова Ю.О. отримали гранти для проведення досліджень за програмою Еразмус+.

Маріупольський державний університет активно співпрацює з міською владою. Спільні зусилля дозволяють здійснювати якісну підготовку педагогічних кадрів для закладів дошкільної та середньої освіти, підвищувати кваліфікацію вихователів, вчителів, психологів і бібліотекарів, покращувати імідж Маріуполя шляхом розвитку міжнародних зв'язківка із країнами Європейського союзу.

У цілому, у процесі організації наукової діяльності робота науково- педагогічних працівників університету була спрямована на подальшу інтеграцію освіти і науки, підсилення впливу науки на вирішення завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначального характеру науки в розвитку суспільства, культури, економіки.

3.2 Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти

Науково-дослідна робота є важливим напрямом підготовки студентів у Маріупольському державному університеті.

Залучення студентів до науково-дослідної роботи відбувається поетапно:

1. заохочення до науково-дослідної діяльності, актуалізація мотивів дослідницької діяльності, створення ситуацій, що сприяють розвитку в них пізнавального, науково-дослідного інтересу, формування потреби у дослідній діяльності;
2. ознайомлення з основами науково-дослідної діяльності шляхом проведення індивідуальних консультацій, лекцій; підготовку рефератів, наукових повідомлень; проведення диспутів, діалогів, співбесід; включення студентів у пізнавальну дослідницьку діяльність на семінарських та практичних заняттях; участь у роботі наукових гуртків, проблемних груп, інших формах науково-дослідної роботи;
3. спонукання студентів до аналізу й оцінки результатів власної науково-дослідної діяльності, її презентації та апробації під час проведення науково-комунікативних заходів різного рівня.

З метою всебічного сприяння науково-дослідній роботі, винахідницькій та творчій діяльності здобувачів вищої освіти та молодих вчених у МДУ функціонує Рада молодих вчених. Її робота здійснюється за основними напрямками відповідно до Положення про Раду молодих вчених МДУ, що введене в дію наказом МДУ № 291 від 26.09.2016. Діяльність Ради молодих вчених МДУ спрямована на розвиток наукової, інноваційної, винахідницької та іншої творчої діяльності молодих вчених, підвищення їх професійного зростання; здійснення представництва, захисту прав та інтересів молодих вчених, виховання майбутніх наукових і науково-педагогічних кадрів; створення сприятливого клімату в МДУ для розвитку інтелектуального потенціалу молодих вчених.

У вересні 2022 року склад Ради молодих вчених МДУ було оновлено (протокол № 1 Ради молодих вчених МДУ від 27.09.2022 р.), новий склад представлений на сторінці Ради на сайті МДУ: http://mdu.in.ua/index/rada_molodikh_vchenikh_mdu/0-240.

Діяльність Ради молодих вчених у 2022 році була представлена наступними напрямками:

1. Підготовка та проведення I етапу Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт з галузей знань та спеціальностей та I етапу Всеукраїнський олімпіад зі спеціальностей (січень-лютий 2022 р.);
2. Участь у підготовці збірки XXIV підсумкової науково-практичної конференції викладачів «Актуальні проблеми науки та освіти» (04.02.2022 р.);
3. Підготовка та проведення на факультетах щорічної Декади студентської науки (16-21 травня 2022 р.);
4. Проведення конкурсу «Кращий молодий науковець МДУ 2022», за результатами якого були визначені переможці:
 - Стадник Альона Георгіївна, кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціології – 1 місце;
 - Мартинюк Ганна Вадимівна, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри системного аналізу та інформаційних технологій – 2 місце;

- Демідко Ольга Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри культурології – 3 місце.
- 5. Участь у заходах, організованих Радою молодих вчених при Донецькій облдержадміністрації, Радою молодих вчених при МОН, Офісом підтримки вченого: III Всеукраїнський Форум Рад молодих вчених (27 жовтня 2022 р.), Осіння школа молодого науковця 3.0 (1–6 листопада 2022 р.), Осіння школа молодого науковця 3.0 (10–11 грудня 2022 р.), цикл круглих столів «Відновлення та модернізація України у повоєнний та післявоєнний час» (22 грудня 2022 р.), наукова конференція молодих вчених «Наука як універсальний інструмент розвитку» (23 грудня 2022 р.).

Перспективи розвитку науково-дослідної роботи та інноваційної діяльності Ради молодих вчених МДУ на **2023** р.:

- залучення молодих вчених та здобувачів вищої освіти до участі у науково-дослідній діяльності наукових шкіл МДУ, забезпечення співпраці з провідними науковими і науково-педагогічними працівниками університету, академічних інститутів, закладів вищої освіти, професійних об'єднань, асоціацій, органів державного управління тощо;
- розвиток інноваційної діяльності молодих вчених та здобувачів вищої освіти МДУ (проведення НДР в рамках програм ERASMUS+, Державного фонду фундаментальних досліджень тощо), розвиток співпраці з підприємствами, установами та організаціями на різних рівнях щодо впровадження результатів досліджень;
- залучення молодих вчених та здобувачів вищої освіти до участі у програмах академічної мобільності з університетами-партнерами МДУ, грантових програмах, стажуваннях, конкурсах;
- продовження плідної співпраці з Радою молодих вчених при Донецькій облдержадміністрації, Радою молодих вчених при МОН, Офісом підтримки

вченого, участь молодих вчених та здобувачів вищої освіти у спільних заходах та проєктах;

- участь в організації та проведенні міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій, круглих столів та інших науково-комунікаційних заходів у МДУ, залучення до цих заходів молодих учених та здобувачів вищої освіти;
- проведення конкурсів «Кращий молодий вчений МДУ» та «Краще студентське наукове товариство»;
- організація та проведення I етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань та спеціальностей;
- організація та проведення щорічних наукових заходів – «Декада студентської науки 2023» та IV Форум молодих науковців МДУ.

У актуальному стані підтримуються інформаційні ресурси Ради молодих вчених МДУ:

1. Сторінка у Facebook: <https://www.facebook.com/pg/radamvmdu>;
2. Сторінка на сайті Маріупольського державного університету: http://mdu.in.ua/index/rada_molodikh_vchenikh_mdu/0-240;
3. Здійснюється комунікація електронною поштою: radamv@mdu.in.ua.

В Маріупольському державному університеті створено розвинуту систему студентських наукових об'єднань, основним завданням яких є створення умов для розкриття наукового та творчого потенціалу студентів. У 2022 році в університеті працювало **27** студентських наукових товариств (СНТ), дискусійно-інтелектуальних клубів, лабораторій тощо, у роботі яких активно брав участь **731** студент. Діяльність СНТ сприяє оволодінню спеціальністю, розширенню теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутніх спеціалістів, ознайомленню студентів зі станом розроблення наукових проблем у галузях науки, техніки, культури, формуванню здібностей застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, прищепленню студентам навичок ведення наукових дискусій тощо.

Студенти МДУ є активними учасниками наукових заходів: виступають із доповідями на наукових конференціях, публікують наукові статті, беруть участь в міжнародних та всеукраїнських студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт. У 2022 році у міжнародних і всеукраїнських конкурсах **5** студентів посіли призові місця, з них **2** – переможці міжнародних конкурсів, **3** – всеукраїнських. Переможцями міжнародних і всеукраїнських студентських олімпіад є **8** студентів: **2** – посіли призові місця за підсумками міжнародної олімпіади і **6** – всеукраїнської. Загалом **13** студентів є переможцями студентських змагань міжнародного і всеукраїнського рівнів.

Згідно з наказами Міністерства освіти і науки України щороку в МДУ проводяться Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей та Всеукраїнська студентська олімпіада. Студенти МДУ взяли участь у першому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей, який проводився в МДУ відповідно до наказу МОН від 04.11.2021 р. №1179 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2021-2022 навчальному році та внесення змін у додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.11.2020 №1457». Відповідно до наказу МОН України № 508 від 31 травня 2022 р., проведення II туру Конкурсу скасовано.

У січні–лютому 2022 р. проводився перший етап Всеукраїнської студентської олімпіади. Другий етап скасовано через воєнний стан у країні.

У лютому 2022 року студентка кафедри історії та археології Ангеліна Іванова взяла участь у VI Міжнародному міждисциплінарному конкурсі наукових та творчих робіт імені Володимира Маняка та Лідії Коваленко, Україна (м. Київ), та посіла III місце у номінації «Кращі наукові та мистецькі роботи студентів, аспірантів, науковців (віком до 35 років)». Конкурсні роботи мали єдину соціальну тему: «Регіональна історія в контексті осмислення епохи Голодомору – геноциду українського народу». Наукове дослідження «Трагедія Голодомору 1932–1933 рр. у селищі Ялта Донецької області» студентка писала під керівництвом завідувача кафедри історії та археології МДУ

професора Володимира Романцова. В роботі розкрито наслідки сталінської політики творення Голодомору через родинний досвід, історії певних регіонів та місцевостей як складових єдиного загальноукраїнського простору.

У березні 2022 року студенти кафедри публічного управління та адміністрування брали участь у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт студентів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування». Результати участі:

- Андрюшина Кристина – I місце;
- Голіков Владислав – II місце;
- Кожура Владислав – III місце.

Переможцем міжнародного конкурсу студентських наукових робіт з економіки, що проводився у листопаді 2022 року на базі Комратського державного університету, став студент спеціальності «Економіка» Микола Шабельник (III місце).

Листопад 2022 року – проведення на базі МДУ I-го етапу XXI Міжнародного конкурсу української мови імені Петра Яцика, де студенти кафедри української філології посіли призові місця:

- Шут Анна – I місце;
- Бурак Анна – II місце;
- Сторонкіна Римма – III місце.

Також на базі МДУ у листопаді 2022 року було проведено I етап XXI Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Результати конкурсу:

- Головка Вікторія – I місце;
- Шут Анна – II місце;
- Копищик Володимир – III місце.

18.11.22 року на базі МДУ проводилась Міжнародна студентська олімпіада «Шляхи та механізми захисту інформаційного простору України від шкідливих інформаційно-психологічних впливів», де команда МДУ виборола II місце, а наші студенти посіли такі місця:

- I місце – студент спеціальності «Системний аналіз» Шовчко Феоктист;
- III місце – студент спеціальності «Кібербезпека» Дубовик Тимофій;
- IV місце – студент спеціальності «Системний аналіз» Чебаненко Ігор.

26.11.2022 року на базі Національного університету «Чернігівська політехніка» проводилась Всеукраїнська студентська олімпіада «Соціоінжиніринг: шляхи та механізми захисту», в якій активно брали участь студенти кафедри системного аналізу та інформаційних технологій та посіли III місце в особистому заліку:

- Шакурніков Сергій – студент спеціальності «Кібербезпека»;
- Філонович Єва – студентка спеціальності «Кібербезпека»;
- Шевченко Владислав – студент спеціальності «Кібербезпека»;
- Сидоренко Артем – студент спеціальності «Кібербезпека»;
- Димченко Рувим – студент спеціальності «Системний аналіз»;
- Жабінська Анастасія – студентка спеціальності «Системний аналіз».

02.12.2022 року студенти кафедри маркетингу та туризму брали участь у Міжнародній освітньо-практичній олімпіаді з туризму, яка проходила на базі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, де посіли такі місця:

- 1 місце – Сажкова Альбіна – студентка спеціальності «Туризм»;

Сертифікат за найкращі теоретичні знання – Маркевич Людмила, студентка спеціальності «Туризм». Науковим керівником студенток на змаганні виступила в.о. завідувача кафедри маркетингу та туризму МДУ, професор Анжеліка Балабаниць.

19.12.2022 року студенти кафедри системного аналізу та інформаційних технологій брали участь у Хакатоні Rebuild Ukraine (реферативні дослідження з галузі науки «Природничі науки: Інформатика та кібернетика»), м. Торонто (Канада) (онлайн). Микита Корнюк посів 3 місце.

Студенти навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету взяли участь у конкурсі студентських ініціатив у рамках проєкту EDUSPACE. За результатами конкурсу вони отримали фінансування для втілення

власних ідей. Першим реалізованим проєктом став тренінг «Молодіжний активізм без прикрас», який запропонувала студентка Вікторія Лосєва. Учасники заходу обговорили питання, що стосуються молодіжної політики. Крім того, спікер – голова громадської організації «Молодь Нової України» Максим Горобій поділився з присутніми порадами ведення активного громадського життя та власним досвідом роботи з молодіжними радами.

Щорічно в Маріупольському державному університеті проводиться Декада студентської науки. Цього року під час Декади у **39** наукових секціях 555 студентів представили **523** доповіді. В рамках Декади студентської науки проводилися засідання круглих столів, літературні вітальні, засідання студентських наукових клубів і товариств, тренінги та інші заходи, спрямовані на залучення студентської молоді до наукової творчості.

За результатами участі у науково-комунікативних заходах за 2022 рік опубліковано **704** статті та тези наукових доповідей студентів.

Загалом активний курс університету на інтеграцію в європейський освітній та культурний простір має на меті подальшу оптимізацію навчання та викладання, розкриття нових можливостей для студентів та професорсько-викладацького складу університету. У наступному році Маріупольський державний університет розвиток науково-дослідної роботи спрямує на реалізацію конкретних, адаптованих до потреб суспільства і тенденцій розвитку науки, цілей, що передбачені оновленим Стратегічним планом:

1. Забезпечення розвитку і оптимального співвідношення фундаментальних та прикладних досліджень шляхом застосування в наукових дослідженнях новітніх освітніх технологій, здійснення інноваційної діяльності, підвищення потенціалу комерціалізації результатів наукових досліджень і забезпечення правової охорони об'єктів інтелектуальної власності Університету, розширення напрямів прикладних досліджень.

2. Формування та розвиток наукових шкіл, зміцнення матеріальної бази дослідницьких центрів і лабораторій шляхом удосконалення системи підтримки та заохочення викладачів з високими науковими досягненнями, розширення переліку наукових програм підготовки докторів наук, активізація роботи НПП із талановитою молоддю задля підвищення внеску молодих вчених у розвиток університетської науки, забезпечення зростання фінансування фундаментальних досліджень, оновлення матеріально-технічної бази наукових досліджень.

3. Розвиток міжнародного наукового обміну через розширення участі у міжнародних програмах та наукових проєктах, сприяння забезпеченню щорічного стажування науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти у провідних закордонних освітньо-наукових центрах, проведення міжнародних наукових конференцій за участю провідних вітчизняних та зарубіжних учених, підтримку університетських наукових видань та вдосконалення їх електронних сайтів.

4. Удосконалення інформаційного забезпечення розвитку університетської науки через її подальшу інтеграцію до світового наукового простору та підвищення рейтингу її оцінювання, розширення асортименту послуг наукової бібліотеки, інтеграція науки університету до світової наукової комунікації, інформаційно-ресурсну підтримку науковців університету, підвищення цитування публікацій науковців університету.

IV. ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

4.1. Співробітництво з міжнародними організаціями, установами, університетами

Міжнародна діяльність Маріупольського державного університету (МДУ) є важливим напрямком його розвитку. Незважаючи на військовий стан та тимчасове переміщення, університет продовжує плідно працювати у міжнародній площині. Після переміщення до столиці України, м. Києва, МДУ продовжує розвивати та посилювати свою міжнародну діяльність, динамічно розвивати співпрацю з міжнародними організаціями та освітніми установами по всьому світу.

За умови воєнного часу університет не мав можливості утримати показники останніх декількох років щодо кількості прийому іноземних делегацій, лекторів та студентів, проте йому вдалося зберегти і навіть збільшити коло зарубіжних партнерів. Підписані нові меморандуми та міжінституційні угоди із закордонними партнерами. Так, станом на кінець 2022 року університетом підписано договори і меморандуми про академічну співпрацю з університетом Вітовта Великого (Литва), Ерзурумським технічним університетом (Туреччина), Римським університет Unitelma Sapienza (Італія), факультетом політичних наук і міжнародних досліджень Варшавського університету (Польща), університетом Халла (Велика Британія), Університетом Цзи Чі (Тайвань), університетом Д'Ювіль (США).

Загалом на кінець 2022 року Маріупольський державний університет має 140 угод про співробітництво з партнерами з багатьох країн світу, при цьому понад 12 було підписано з МДУ протягом 2022 року.

26 липня 2022 року Маріупольський державний університет приєднався до Європейської асоціації університетів. Заявка на повноправне членство схвалена Радою Членство в Асоціації та дає можливість брати участь в унікальних програмах підвищення кваліфікації, конференціях і семінарах за участю відомих міжнародних спікерів, дослідженнях, які спрямовані на розвиток вищої школи.

МДУ приєднався до Transform4Europe Alliance як асоційований партнер. Усі члени Альянсу в першу чергу розглядають Маріупольський державний університет не лише тому, що цей заклад знаходився в найбільш зруйнованому війною регіоні, а й тому, що він є сильним партнером через його вражаючий міжнародний профіль та досвід у тематичних сферах альянсу.

Також університет приєднався до міжнародного Консорціуму університетів на чолі з Варшавського Університетом з метою обміну досвідом, спільної дослідницької роботи та підвищення стандартів якості освіти в іноземних та українських університетах.

У відповідь на російську агресію та з метою підтримки української освіти, Європейська асоціація університетів створила цільову групу для підтримки реконструкції української системи вищої освіти, до складу якої увійшов ректор Маріупольського державного університету, професор Микола Трофименко. Члени групи надаватимуть допомогу і необхідну інформацію за різними напрямками, серед яких управління та лідерство, навчання та викладання, цифровізація та інноваційні стратегії, зокрема стратегія протидії «відтоку мізків» – наявній проблемі української освітньої системи.

МДУ – один із десяти закладів вищої освіти України, який входить до Європейської асоціації підготовки журналістів у складі громадської організації «Український консорціум викладачів медіа та журналістики». ГО створена для забезпечення сталого розвитку проєкту Еразмус+ DESTIN «Журналістська освіта задля демократії в Україні». Декан факультету філології та масових комунікацій, професор Світлана Безчотнікова представила виш на щорічному засіданні Європейської асоціації підготовки журналістів (EJTA). У ході засідання EJTA, яке цього року проходило у Грузії, учасники обговорювали питання міжуніверситетської співпраці, поточні проєкти та обрання нових членів до лав асоціації. За його результатами Маріупольський університет долучився до ініціатив міжнародної організації та у листопаді 2022 р. викладачі кафедри соціальних комунікацій Тетяна Іванова, Наталя Андреева і Світлана Безчотнікова стали учасницями

проєкту «Інклюзивна журналістика». Отриманий досвід дозволить запровадити відповідний курс в освітніх планах студентів-журналістів.

З-поміж іншого, під час перебування у Грузії Світлана Безчотнікова взяла участь у науково-практичній конференції «ЗМІ та довіра – навчання студентів-журналістів: як працювати з надійними джерелами і ненадійним медіа-середовищем», виступила з доповіддю «Викладання журналістики під час війни», розкривши питання відродження МДУ, організації освітнього процесу, затребуваності в умовах війни радіо та гіперлокальних медіа. Захід включав онлайн і офлайн доповіді, дискусії, вебінари та брейк-аут сесії, однією з яких освітянка МДУ виступила модераторкою. Досягнуто домовленостей з представниками Асоціації про організацію відкритих лекцій професорів з Великої Британії, Бельгії, Німеччини, Італії, Нідерландів для студентів спеціальності «Журналістика» Маріупольського державного університету.

У лютому 2022 р. через військову агресію російської федерації Маріупольський державний університет зупинив роботу у важливому і перспективному проєкті MediaHub, який реалізовував за підтримки Фонду розвитку ЗМІ Посольства США в Україні для студентів спеціальності «Журналістика» і який мав на меті впровадження інноваційної моделі журналістської освіти та зміцнення контактів між студентською молоддю, професійним середовищем, громадою і урядовими структурами. Етапи проєкту передбачали зміцнення матеріально-технічної бази навчальної телестудії «МДУ-медіа», що дозволяло розширити коло професійних контактів університету зі стейкхолдерами, а також підвищити рівень професійної майстерності майбутніх журналістів. Завдяки проєкту MediaHub були створені умови для подальшого розвитку тренінгового центру та експериментального майданчика, на базі яких молоді журналісти отримали змогу пройти апробацію інноваційних проєктів і вдосконалити професійну майстерність. Проєкт зупинено у зв'язку з введенням воєнного стану і неможливістю ПРАТ «ТРК «Євростудія» здійснювати діяльність у м. Маріуполі.

Одним з найважливіших стратегічних напрямків міжнародної діяльності МДУ є співпраця з Грецькою Республікою. Активний розвиток такого співробітництва у сфері

освіти та культури проводиться кафедрою грецької філології та перекладу, зокрема через запрошення іноземних колег закладів вищої освіти Греції та Кіпру до проведення відео-лекцій та он-лайн зустрічей в межах обміну досвідом в умовах дистанційного навчання. У цьому році доцент кафедри грецької філології та перекладу Юлія Жарікова та завідувач кафедри грецької філології та перекладу, доцент Юлія Лабецька вирушили до Греції. Під час візиту українські та грецькі освітяни розглянули напрями розширення існуючої співпраці між освітніми установами.

МДУ продовжує розвивати партнерські зв'язки з європейськими закладами вищої освіти. Так, у травні 2022 року в режимі онлайн відбулося підписання меморандуму про співпрацю з Університетом Вітовта Великого (м. Каунас, Литва). Серед основних завдань співпраці – розвиток в освітній, науковій та інноваційній сферах, розробка програми подвійних дипломів, участь у програмах академічної мобільності, обмін досвідом у галузях, що становлять взаємний інтерес, проведення спільних навчальних і наукових заходів.

Успішно тривало співробітництво з італійськими партнерами. У рамках меморандуму про співпрацю з Римським університетом ла Сап'єнца, підписаного у квітні 2022 року, заплановано впровадження проєктів подвійних дипломів і спільні дослідження з євроінтеграції України, міграційної та продовольчої криз. Для студентів МДУ італійський університет надає вільний доступ до власних дистанційних курсів, курсів італійської мови та освітніх програм з економіки і права.

Значну підтримку МДУ отримав від нового британського партнера – Університету Халла. Співпраця двох університетів сприятиме розробці програм подвійних дипломів, участі у програмах академічної мобільності, доступу до освітніх онлайн-курсів і наукової бібліотеки, обміну досвідом у галузях, що становлять взаємний інтерес.

Маріупольський державний університет активно налагоджував партнерські зв'язки із закладами вищої освіти Азії. У травні 2022 року МДУ підписав меморандум про співпрацю з Університетом Цзи Чі (Тайвань). Ключовими завданнями співпраці є

підтримка та розвиток освітніх онлайн-програм, використання досвіду для майбутніх досліджень, забезпечення високої якості і стабільності вищої освіти України.

МДУ продовжує налагоджувати партнерські відносини з американськими закладами вищої освіти. У вересні ректор МДУ, професор Микола Трофименко підписав міжінституційну угоду про співпрацю з Президентом університету Д'Овіль Лорі Клемо. У липні 2022 р. відбулось партнерське обговорення та опрацювання основних напрямів партнерства, серед яких: створення спільних освітніх онлайн-курсів, обмін досвідом, підтримка професійної та міжкультурної діяльності університетських проєктів.

4.2. Міжнародні наукові проєкти

У 2022 році науковці Маріупольського державного університету продовжили активну співпрацю з міжнародними партнерами у рамках реалізації проєктів і програм Європейського Союзу Еразмус+ та інших міжнародних проєктів.

У межах проєкту ЄС «Відновлення переміщених університетів: підвищення конкурентної спроможності, служіння громадам» науковці МДУ брали участь у тренінгу «Інтернаціоналізація вищої освіти», що організували Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України та Національний Еразмус+ офіс в Україні. Учасниками тренінгу були викладач кафедри політології та міжнародних відносин Анастасія Трофименко, викладачі кафедри маркетингу та туризму Андрій Стойка, Катерина Горюнова, Інна Аракелова, викладачі кафедри менеджменту та фінансів Олена Суздальєва, Ірина Петрик. Розглянуто особливості інтернаціоналізації вищої освіти та розроблено три проєктні заявки для участі у програмах академічної мобільності викладачів Еразмус+ та проєктах «Розвиток потенціалу вищої освіти» і «Модуль Жана Моне: «Спільні політики ЄС: стратегії узгодження для України».

Незважаючи на важкі випробування для університетської спільноти, у 2022 році університет продовжив свою участь у реалізації проєктів Еразмус+ KA2 за напрямом

«Розвиток потенціалу вищої освіти»: «Журналістська освіта за демократію в Україні» та «Адаптація та інтеграція іноземних студентів». У 2022 році завершився проєкт Еразмус+ DESTIN «Журналістська освіта за демократію в Україні», який об'єднував 10 українських університетів. Окрім МДУ, це – КНУ ім. Тараса Шевченка, ЛНУ ім. Івана Франка, Український католицький університет, Сумський державний університет, Ужгородський національний університет та інші провідні заклади вищої освіти. Координатором проєкту є Університет Бат Спа (Велика Британія), партнерами – Міністерство освіти і науки України та Українська асоціація студентів. В рамках проєкту відбувся вступ МДУ до Консорціуму та Європейської Асоціації. У процесі реалізації проєкту вдалося: оновити освітні програми бакалаврського та магістерського рівня за спеціальністю «Журналістика» в МДУ відповідно до вимог Європейської Рамки Кваліфікацій; прийняти участь у розробці «Національних Рекомендацій щодо змісту, розробки та впровадження навчальних програм для здобуття ступенів бакалавра та магістра в галузі журналістики», підготовленої 20 партнерами проєкту з України та ЄС; розробити он-лайн курси з Медіаграмотності та вступити до Консорціуму Українських Шкіл журналістики та Європейської Асоціації з Підготовки Журналістів з метою забезпечення сталого розвитку результатів проєкту та подальшої участі в проєктах Європейської Асоціації з Підготовки Журналістів задля вдосконалення рівня журналістської освіти в МДУ.

Проєкт Еразмус+ INTERADIS «Адаптація та інтеграція іноземних студентів» об'єднує освітні заклади і підприємства України, Нідерландів, Італії, Німеччини та Литви. Мета проєкту – розвиток потенціалу закладів вищої освіти і вдосконалення роботи українських університетів з іноземними громадянами. Його реалізація передбачає інтеграцію іноземних студентів до культурного, етнічного та соціального середовища України й Європейського Союзу, підвищення кваліфікації академічних працівників щодо особливостей роботи з громадянами із зарубіжних країн, а також розбудову потенціалу міжнародних офісів і підвищення якості надання адміністративних послуг.

Станом на 20 грудня 2022 року в рамках проєкту проведена модернізація адміністративних процедур (видача електронного запрошення на навчання, створені умови для дистанційного вступу іноземних громадян), розроблено курс для адаптації іноземних здобувачів вищої освіти (МДУ був відповідальний за розділ «Права і обов'язки іноземних студентів», який буде інтегровано на платформу Moodle), розроблена Дорожня карта інтеграції іноземних здобувачів вищої освіти (заплановано оновлення Карти у зв'язку із переміщенням, реструктуризацією і ребрендингу університету); проведена модернізація інфраструктури університету (у січні 2022 року придбано обладнання для оснащення зони коворкінгу, яке було втрачено у зв'язку із вторгненням росії в Україну і окупацією Маріуполя). У липні 2022 було проведено офлайн навчальний візит до університету ім. Миколаса Ромеріса, в якому взяли участь адміністративні і наукові кадри університету. В ході візиту були проведені тренінги для підвищення якості навчання і надання адміністративних послуг для співробітників МДУ. Триває адаптація і модернізація навчальних програм для іноземних здобувачів вищої освіти.

Проєкт Еразмус+ QUARSU «Підтримка визнання кваліфікацій для українських університетів». Мета проєкту – посилення ролі сектора вищої освіти у суспільстві шляхом підтримки розвитку системи визнання в Україні. В ході його реалізації вдалося провести аналіз стану визнання кваліфікацій і результатів формального, неформального та інформального навчання в закладах вищої освіти України. Також було розроблене Типове положення про «Центр визнання кваліфікацій закладу вищої освіти» та створені консультаційні центри, до яких увійшли експерти з визнання, що надають онлайн-консультації з побудови ефективної системи визнання у ЗВО України. Протягом 2023 року Центри визнання будуть створені у всіх українських університетах, що входять до консорціуму з реалізації проєкту, та буде напрацьована нормативна база для організації їх роботи.

У рамках програми SUDUS «Зміцнення переміщених українських університетів задля сталого розвитку», за підтримки Програми ім. Фулбрайта в Україні, МДУ

реалізував три проєкти: «CRM-платформа для ефективної вступної кампанії», «Брендбук МДУ та розробка інтер'єру кампусу», «Створення відділу управління проєктами та міжнародною мобільністю». Створений відділ слугуватиме дієвою структурою з організації та координації проєктної діяльності університету.

Успішна імплементація трьох проєктів спонукала викладачів МДУ на участь у другому етапі конкурсу програми SUDUS. Було підготовлено та подано на конкурс три заявки. МДУ отримав фінансування трьох проєктів, в одному із яких університет є координатором проєкту: «Подвійний диплом: ефективна співпраця українських ЗВО для відновлення інфраструктури України»; та 2 проєкти були підготовлені разом з іншими переміщеними університетами, де МДУ є партнером: з Бердянським державним педагогічним університетом, проєкт: «Магістерська програма «Післявоєнна соціально-психологічна реабілітація»; з Східноукраїнським національним університетом ім. Володимира Даля, проєкт: «Посилення спроможності фандрейзингу для переміщених університетів».

У 2022 р. університет долучився до проєкту THEA Ukraine X, що реалізується Університетом прикладних наук Мюнстеру (Німеччина). Заявку МДУ на участь відібрали серед 200 закладів вищої освіти України. Міжнародний проєкт дозволить спільноті Маріупольського університету покращити професійні компетентності і загальні управлінські навички, сприяти інтернаціоналізації освіти, налагодити міжнародну наукову співпрацю з університетами Німеччини та створити стійкі зв'язки з українськими університетами. У листопаді для співробітників МДУ відбулася серія мультиплікаційних тренінгів з питань інтернаціоналізації та управління вищою освітою.

4.3 Міжнародні стажування викладачів та здобувачів вищої освіти

Протягом 2022 р. професорсько-викладацький склад та здобувачі вищої освіти МДУ продовжували брати участь у програмах академічної мобільності.

Доцент кафедри політології та міжнародних відносин МДУ Сергій Пахоменко на початку року презентував в Європейському парламенті результати свого наукового

дослідження. Разом зі співавторами – професором Тартуського університету Володимиром Сазоновим та доцентом Талліннського технологічного університету Холгером Мьолдером – викладач виконав дослідження на тему поширення російської дезінформації в Євросоюзі у період пандемії. Однією з головних цілей презентації роботи в Європарламенті стала необхідність висвітлення теми на політичній арені.

Усвідомлюючи важливість ролі освітян на науково-інформаційному фронті та необхідність поширення правди про героїчне протистояння наукової спільноти викликам сьогодення, представниці Маріупольського державного університету долучилися до просвітницько-наукових заходів Остравського університету (Чехія). Заклад вищої освіти Чехії відвідали доцент кафедри менеджменту та фінансів Олена Суздаєва та старша викладачка кафедри туризму та маркетингу Катерина Горюнова. Серед наукових заходів, у яких взяли участь освітянки Маріупольського університету, став семінар, присвячений війні в Україні. Олена Суздаєва розповіла присутнім про реінтеграцію тимчасово окупованих територій незалежної країни, чим викликала жваву дискусію серед учасників заходу. Окремою темою обговорення під час наукового семінару стали нагальні питання організації освітнього процесу, з якими стикаються ректорат, колектив і студенти вимушено переміщеного Маріупольського державного університету.

Доценти кафедри грецької філології та перекладу МДУ Юлія Лабецька і Юлія Жарікова здійснили візит до Афіньського національного університету ім. Каподистрії (Греція). За програмою візиту Юлія Лабецька виступила з лекцією для викладачів та магістрів Афіньського університету. Доповідь була присвячена питанням мови, історії та духовної культури грецької етнічної спільноти України. Під час свого виступу викладач МДУ висвітлила проблеми грецької меншини, яка опинилася в умовах окупації, а також наголосила на загостренні життєздатності мовних різновидів, які вважаються культурною спадщиною греків Приазов'я та наразі знаходяться під загрозою зникнення.

Також викладачі Маріупольського державного університету відвідали Фракійський університет ім. Демокрита за програмою академічної мобільності Еразмус+: доцент Юлія Жарікова та завідувач кафедри грецької філології та перекладу, доцент Юлія Лабецька. Під час перебування у грецькому закладі вищої освіти викладачки МДУ зустрілися з адміністрацією університету та розглянули напрями розширення існуючої співпраці: питання розробки спільних освітніх програм для отримання студентами кафедри грецької філології та перекладу подвійних дипломів у майбутньому. Також надали увагу обговоренню публікації спільного проєкту кафедр університетів-партнерів для україномовних учнів грецьких шкіл. Це особливо актуально в умовах вимушеного переселення людей через воєнні дії в Україні.

У Мессінському університеті (Італія) старший викладач кафедри англійської філології МДУ Максим Стьопін прочитав авторський курс «Гейміфікація як провідний метод розвитку м'яких навичок». Авторська навчальна програма спрямована підвищити соціокультурні навички студентів і мотивувати їх до активного суспільного життя. З 7 по 20 жовтня 2022 року старший викладач кафедри англійської філології Максим Стьопін проходив стажування в Університеті Мессіни. У межах лекцій, воркшопів і семінарів зі студентами спеціальностей «Журналістика» та «Філологія» Максим Стьопін обговорював питання ролі засобів масової інформації під час війни в Україні, проблеми солідарності та підтримки українського народу. Перебування представника МДУ в Університеті Мессіни також дозволило налагодити зв'язки для майбутньої співпраці, зокрема розглядалися перспективи викладання української мови як іноземної для студентів італійського ЗВО.

В квітні 2022 р. в університеті Генуї (Італія) доцент кафедри публічного управління та адміністрування Світлана Верительник і доцент кафедри маркетингу Інна Аракелова МДУ пройшли стажування, де мали можливість ознайомитись із системою проведення екзаменів, підбиття підсумків навчального року, формування документообігу за результатами сесії в італійському університеті. У свою чергу освітянки поділились з італійськими колегами досвідом Маріупольського університету в організації освітнього

процесу в умовах воєнного стану та формування нових програм дистанційного навчання.

З 1 по 8 липня 2022 р. представники Маріупольського державного університету здійснили візит до Університету Вітовта Великого (м. Каунас, Литва). У мобільності взяли участь проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки), професор Олена Павленко, деканка факультету іноземних мов, доцент Ганна Трифонова, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Ольга Беззубченко. Під час свого перебування в університеті-партнері викладачки МДУ зустрілися з керівництвом та представниками академічних підрозділів вишу, обговорили деталі співпраці, яку очільники двох університетів урочисто закріпили підписами у травні поточного року. Обговорення стосувалося освітніх і наукових обмінів, розробки програм подвійних дипломів, безкоштовних програм навчання для студентів, програми технічної підтримки. Корисним для представниць Маріупольського університету виявився досвід литовського університету із навчання студентів іноземним мовам.

Незважаючи на умови війни, науковці кафедри соціальних комунікацій активно передавали і набували досвід під час участі в різноманітних науково-комунікативних заходах, організованих партнерами: доцент Олена Мельникова-Курганова взяла участь у семінарі та тренінгу «Інноваційні методи організації освітнього процесу для спеціальностей «Журналістика» і «Менеджмент соціокультурної діяльності» в Україні та країнах ЄС» за фахом «Соціальні комунікації» у Влоцлавеку (Республіка Польща», 22.02.2022-02.04.2022), курсі «Журналістика в умовах воєнного часу» у рамках проєкту «Підвищення якості навчання молодих журналістів в Україні», створеного для допомоги українській журналістиці у складні воєнні часи (Чеська Республіка). Разом із професійними спікерами розглянуто особливості пошуку та перевірки інформації, зокрема на тимчасово окупованих територіях, проведення журналістського розслідування й візуалізації даних. З-поміж іншого, викладачі приділили увагу новим медіа, дезінформації, дата-журналістиці, роботі з реєстрами та базами даних. Воєнні умови накладають обмеження у професійній діяльності і треба розуміти, як працюють

стандарти журналістики під час війни і з якими труднощами стикаються медійники. Також дослідниця взяла участь у програмі медіаграмотності «Розумію», учасниками якої були вчителі, викладачі та громадські активісти, які мають знання з медіаграмотності, критичного мислення, фактчекінгу. Обмін досвідом відбувався під час відвідування воркшопів від колег і тренінгів від експертів. У рамках програми Олена Мельникова-Курганова провела воркшоп з особливостей маніпулятивного та пропагандистського контенту під час війни. Присутні розглянули типи комунікації в блокадному Маріуполі, пропагандистські наративи, випадки дезінформації. Також учасники воркшопу визначали риси агітації на прикладах повідомлень у соціальних мережах і ворожій пресі. Отримані нові знання та навички з інтерактивних методів викладання медіаграмотності покращать навчальні курси для студентів-журналістів.

Професор Світлана Безчотнікова та старший викладач Наталя Андреєва були активними учасницями семінару «Як навчати інклюзивній журналістиці?» (м.Познань, Республіка Польща, листопад 2022). Пошук нових форм і методів, актуалізація тематики, звернення до експертів-практиків дозволили збагатити професійний досвід учасників.

Частка штатних науково-педагогічних та наукових працівників, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 14 днів), у загальній кількості штатних науково-педагогічних та наукових працівників у 2022 р. складала 1,2 %, що відповідає цільовому показнику.

Студентська мобільність

Незважаючи на військові дії в Україні, здобувачі вищої освіти в МДУ у 2022 р. продовжували активно брати участь у міжнародних проєктах і програмах.

Так, з 19 квітня по 27 травня Богдана Ракитянська, студентка 3 курсу психолого-педагогічного факультету, брала участь у навчальній програмі, організованій фондом Porta Vitae (м. Піотркув-Трибунальський, Польща), присвяченій реабілітації дітей з

аутизмом з України. Організований практичний курс виявився чудовою можливістю для слухачів отримати знання та відповідний практичний досвід роботи з дітьми та молодими людьми зі спектром аутизму.

У червні студентка 2 курсу спеціальності «Журналістика та соціальна комунікація» Олександра Постоєва стала учасницею VI Літньої міжнародної медіа академії у Солоніках (Греція): «Нові тенденції у медіа та журналістиці». Протягом 11 днів учасники розглядали нові тренди у медіапросторі, тенденції сучасної журналістики і виключне значення відповідальності журналіста. Студенти з різних країн вивчали поняття мови ворожнечі та інформаційного вакууму, розбирали методи і механізми «фактчеку» на прикладах висвітлення у ЗМІ війни в Україні.

Студентка III курсу спеціальності «Культурологія» Софія Шустенко взяла участь у двох європейських освітніх проєктах: 1) Була учасницею програми «Невидимий університет для України» від Центральноєвропейського університету (ЦЕУ). Протягом весняного семестру опанувала онлайн-курс з культурологічного напрямку, де за допомогою професорів європейських та американських закладів освіти вивчала культуру епох, формування спадщини в історичних контекстах, утворення канонів у мистецтві. По завершенні курсу студентка пройшла відбір до літньої школи у Будапешті (Угорщина) та продовжила навчання офлайн. 2) Восени як учасниця проєкту від Еразмус+ «Проблеми психічного здоров'я та підліткового стресу» разом з молоддю з України, Латвії та Італії відвідувала тематичні тренінги з командоутворення і психології, вчилася позбуватися стресу.

З 4 по 12 жовтня 2022 р. студентка 4 курсу спеціальності «Історія та археологія» Ангеліна Іванова була учасницею тренінгового курсу від Еразмус+ «Ефективність роботи з молоддю та її вдосконалення в міжкультурному середовищі» (Youthwork Effectiveness and Improvement in Intercultural Settings). Під час тренінгу піднімалися теми культурного розмаїття, толерантності та соціального залучення. Окремі сесії були спрямовані підвищити обізнаність про важливість міжкультурної комунікації та розвинути компетентності, необхідні для спілкування з представниками різних культур.

Співорганізатором проєкту виступила громадська організація «Культурно-освітня платформа «Сенс», до якої входять викладачі, випускники і студенти МДУ на чолі з доцентом кафедри історії та археології Світланою Арабаджи.

Протягом жовтня – листопада 2022 р. Центром міжнародної освіти був організований конкурс на участь студентів та викладачів МДУ в програмі «Еразмус+ міжнародна мобільність» в європейських університетах-партнерах. В результаті конкурсу відібрані кандидати будуть навчатись або викладати в університеті Вітовта Великого (м. Каунас, Литва), університетів Мессіни (м. Мессіна, Італія) та у Відкритому Університеті Кіпру.

Таким чином, частка здобувачів вищої освіти, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 1 місяця), у загальній кількості здобувачів вищої освіти, у 2022 р. становила 1,1%, що відповідає цільовому показнику.

У цілому, міжнародна діяльність МДУ має позитивну динаміку і має всі умови бути розширеною в перспективі. Серед ключових задач: підвищення рівня інтернаціоналізації навчального процесу, сприяння кращій адаптації університету вимогам європейського простору вищої освіти, а також підвищення рівня підготовки висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на вітчизняному та міжнародному ринку праці.

4.4 . Підготовка іноземних громадян у Маріупольському державному університеті

Маріупольський державний університет має ліцензію на підготовку іноземних громадян за базовими акредитованими спеціальностями згідно із наказом МОН № 70-л від 05.05.2022 р.

До початку повномасштабної війни МДУ здійснював успішну діяльність з підготовки іноземних громадян і зберігав тенденцію зростання кількості іноземців, які навчалися у нашому закладі вищої освіти. Так, у 2018 р. – 164, у 2019 – вже 350 осіб, у

2020 – 370, а протягом 2021 року їх кількість збільшилась до 504 осіб. Станом на грудень 2022 року в університеті навчаються 231 іноземний громадян з 20 країн світу.

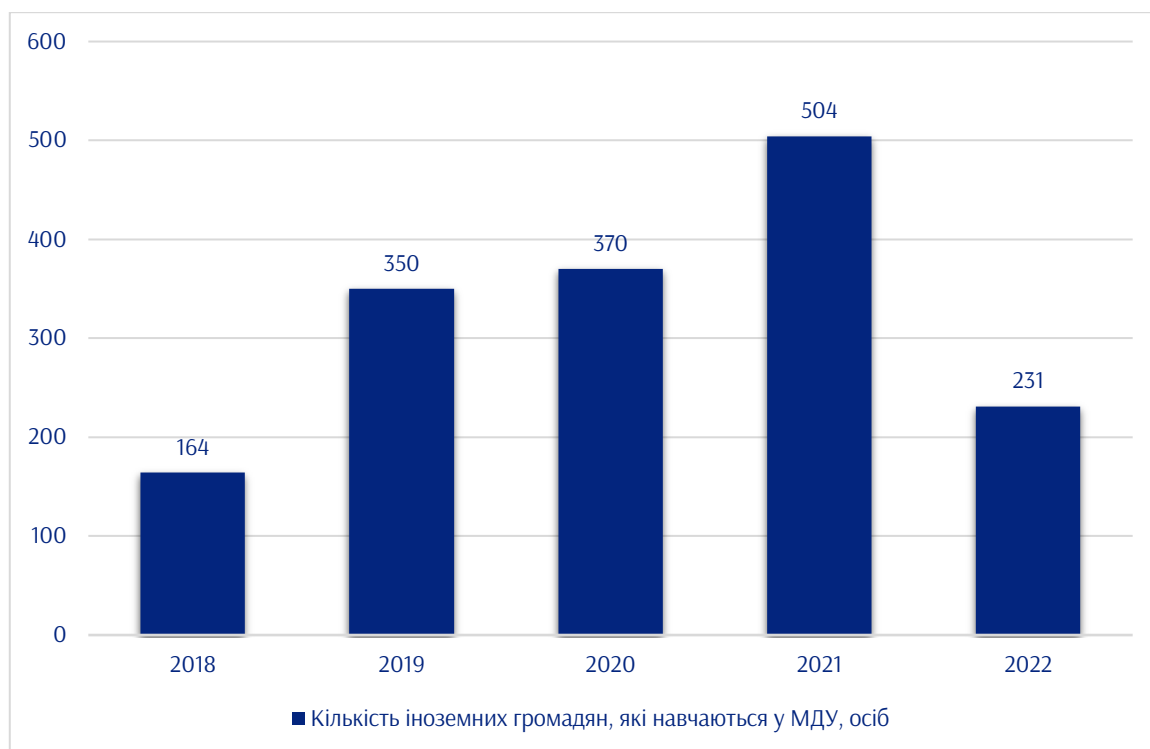

Рис.4.1. Кількість іноземних громадян, які навчаються у МДУ

У звітному році географія країн, з яких іноземці прибули на навчання, була дуже широкою: Азербайджан – 15 осіб, Бангладеш – 5 осіб, Вірменія – 1 особа, Гана – 1 особа, Гвінея – 6 осіб, Греція – 2 особи, Грузія – 1 особа, Єгипет – 1 особа, Камерун – 53 особи, Демократична Республіка Конго – 3 особи, Кот-д’Івуар – 1 особа, Ліберія – 2 особи, Намібія – 1 особа, Нігерія – 21 особа, Словенія – 1 особа, Того – 1 особа, Туркменістан – 110 осіб, Узбекистан – 3 особи та інші країни.

Найбільш привабливими напрямками для навчання іноземних громадян залишаються такі освітні програми, як «Економіка», «Екологія», «Практична психологія», а також філологічні спеціальності (англійська, німецька мови).

Кількість іноземних здобувачів вищої освіти у 2022 році становила 231 особа (денна форма навчання – 214 іноземних громадян, заочна – 17 осіб), що на 4% менше порівняно із попереднім роком (240 ос.).

У звітному році Маріупольський державний університет підписав угоду з партнерською організацією «Ханчжоу Дін'їн Закордонних Освітніх послуг Ко., Лтд» (Китай) щодо надання послуг з організації набору іноземних громадян за допомогою технологій дистанційного вступу.

На базі Центру міжнародної освіти МДУ функціонує підготовче відділення для іноземних громадян. На початку 2022 року на підготовчому відділенні навчалось майже 300 студентів. Наразі діяльність з мовної підготовки іноземців призупинена, проте вже на початку 2023 року університет чекає на прибуття іноземних громадян. Станом на кінець грудня 2022 року було видано 200 запрошень на навчання громадянам Гани, Індії, Непалу, Нігерії, Пакистану, Туркменістану.

Перспективними напрямками розвитку Центру міжнародної освіти **МДУ в 2023 році** є розвиток та урізноманітнення форм міжнародного співробітництва шляхом:

1. створення нових міжнародних центрів за підтримки іноземних партнерів;
2. розширення участі викладачів і студентів у міжнародних конференціях, форумах, симпозіумах тощо;
3. розвитку спільної видавничої діяльності із зарубіжними партнерами.

Важливим напрямом залишається збільшення чисельності іноземних здобувачів освіти за рахунок продовження активної діяльності з набору іноземних громадян, організації навчального процесу англійською мовою, проведення рекламних заходів через Український державний центр міжнародної освіти, соціальні інтернет-мережі, активне залучення іноземних випускників до продовження навчання в університеті за іншою спеціальністю або рівнем освіти, підписання міжнародних угод про співробітництво в галузі здобуття вищої освіти іноземними громадянами в МДУ.

V. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МДУ, ПРОЗОРІСТЬ ТА ПУБЛІЧНІСТЬ

Інформаційна діяльність Маріупольського університету відіграє важливу роль у забезпеченні доступу громадськості щодо наукової, освітньої та міжнародної діяльності вишу і сприяє формуванню позитивного іміджу. Вона передбачає використання низку взаємодій із цільовою аудиторією, зокрема:

- підтримку та наповнення інформацією офіційного сайту Університету;
- просування Університету у соціальних мережах;
- створення PR-текстів;
- рекламно-інформаційний супровід діяльності Університету;
- розробку макетів і реалізацію брендованої продукції Університету;
- створення фото- та відеоконтенту;
- підтримку фандрейзингової кампанії;
- співпрацю із засобами масової інформації.

Офіційний сайт mdu.in.ua є основним джерелом інформації про діяльність університету. У порівнянні з минулим роком (668), збільшилася середня кількість користувачів – 957. До ТОП-5 сторінок сайту увійшли Головна, розділ «Новини», розділ «Навчально-науковий інститут управління», розділ «Фото» та розділ «Пошук».

Змінилася статистика переглядів: найбільша кількість традиційно належить користувачам з України – 37,3%, далі за показниками – США – 26,5% користувачів. Виросла кількість переглядів із Німеччини – 4,6% та з'явилися статистика користувачів із Чеської Республіки – 3,4%. Перегляди зі Швеції становлять 3,7%. Перегляди з Китаю, Польщі, Нідерландів, Франції, Великої Британії складають від 1 до 1,6%.

Протягом року у стрічці новин на офіційному сайті розміщено 145 матеріалів, які висвітлюють важливі події в житті Університету, розповідають про досягнення викладачів і студентів, про можливості особистого і професійного розвитку для академічної спільноти. Інтерактивність офіційного сайту забезпечують форми «Зворотній зв'язок» і «Запитай про вступ». За рік через них надійшло 181 звернення, зокрема від користувачів з іноземних країн.

Важливим фактором є актуалізація інформації: додавання файлів і документів, оновлення та створення нових сторінок. На офіційному сайті, сайтах факультетів і сайтах вісників загалом за рік було завантажено 822 файли, оновлено 827 сторінок, створено 104 сторінки.

Велику роль у формуванні позитивного іміджу університету відіграє його просування на медіа платформах. Університет представлений у соціальних мережах Facebook, Instagram, Telegram, LinkedIn, YouTube, TikTok. Протягом року на сторінках соціальних мереж зроблено 679 публікацій і 113 сторіс. Через особисті повідомлення в Instagram, Facebook надійшов 391 лист. Платформи Telegram і LinkedIn зазнали суттєвих змін, що посприяло збільшенню читацької аудиторії. У квітні 2022 року було ухвалено рішення про зміну напрямку контенту телеграм каналу МДУ від вузькоспеціалізованого – розрахованого тільки на вступників, до загального – призначеного для всієї академічної спільноти МДУ. Шляхом злиття україномовної та російськомовної сторінок у LinkedIn була утворена одна сторінка, розрахована на міжнародну аудиторію.

Соціальні мережі:

4149

підписників у Facebook

1276

підписника в Telegram

328

Підписників у TikTok

2509

підписника в Instagram

1113

підписників в LinkedIn

269

Підписників у YouTube

679

публікацій

113

сторіс

391

лист на зворотній зв'язок

Рис. 5.1. Кількість підписників станом на 22 грудня 2022 року

За рік виготовлено 18 відеороликів, серед яких промо-ролики курсів підготовки до вступу та вступної кампанії Маріупольського університету, відеозвіти з заходів,

відеозвернення та відеопривітання ректора МДУ та промо-компіляція офіційних заяв у ЗМІ з приводу переміщення університету та відновлення його роботи у Києві.

Через події у країні змінився вектор співробітництва зі ЗМІ. Кількість матеріалів, створена місцевими медіа, суттєво знизилася, проте збільшилася кількість матеріалів у співпраці з іноземними ЗМІ. Незважаючи на нові умови, співробітники і студенти Маріупольського університету продовжували активно давати коментарі для українських і міжнародних телеканалів, електронних і друкованих видань. Загалом до ефіру вийшло 50 відео- та радіосюжетів, а в електронних і друкованих медіа опубліковано близько 40 матеріалів.

Переміщення Маріупольського університету до Києва потребувало оновлення Брендінгової стратегії, робота над якою почалася під час участі у проєкті «Зміцнення переміщених українських університетів задля сталого розвитку» програми імені Фулбрайта у 2020 році. Університет потребував змін не тільки для адаптації у нових умовах, а й для репрезентації в освітньому просторі. Оновлення Стратегії включають зміни у загальній меті, конкретизацію складових ядра та кроків просування бренду університету. План впровадження був оновлений з урахуванням виконаних завдань.

Ядро бренду

Є змістовною основою, покликане стати запорукою для формування цілісного образу МДУ у свідомості громадськості

Неймінг

Створення назви, яка б підкреслювала унікальність і працювала на імідж

Місія, візія, цінності

Представлення зрозумілих місії, візії та цінностей університету

Сторітелінг

Створення історії бренду

Переваги

Формування конкурентних переваг як набору беззаперечних доведених аргументів

Айдентика

Створення брендбуку та застосування візуального стилю вищу

Цільова аудиторія

Визначення та візуалізація аудиторії для бренд-комунікацій

Рис. 5.2. Складові ядра бренду університету Брендінгової стратегії

Просування бренду

Донесення ядра бренду до цільової аудиторії, укорінення в свідомості та формування впізнаваності, лояльності та довіри до бренду з подальшою конвертацією у цільову дію

Канали бренд-комунікацій

Визначення каналів комунікації та комунікативних майданчиків для просування

Промопродукція

Створення брендкованої продукції для бренд-комунікацій

Амбасадори

Формування корпоративної лояльності до бренду, популяризація та підвищення іміджу

Технології та інструменти для брендингу

Обрання набору PR технологій та інструментів, формування сценарію їхнього застосування

Зворотній зв'язок

Визначення ефективності просування в інформаційному середовищі

Рис. 5.3. Складові просування бренду університету Брендингової стратегії

У процесі своєї інформаційної життєдіяльності університет визначився з брендваною комунікаційною назвою – «Маріупольський університет», у межах оновлення Стратегічного плану розвитку МДУ на 2021-2025 рр. оновлені місія, візія, обрані цінності, на які спирається ЗВО. Історія-легенда, яка передбачає ознайомлення зовнішньої аудиторії з університетом, реалізована у листопаді 2022 року і розповідає про шлях МДУ від початку до сьогодення.

У жовтні 2022 року Вчена рада університету ухвалила рішення про оновлення Брендингової стратегії, яка має на меті вирішення інформаційних, промоційних та брендингових задач і передбачає просування в сучасному просторі, іміджеве позиціонування та популяризацію освітньої діяльності в засобах масової інформації та, найважливіше, розробку бренду університету.

Для безпомилкового створення візуальних іміджевих матеріалів, отримання і запам'ятовування трансльованого образу університету, необхідно було створити керівництво по стилю – брендбук. Завдяки участі у проєкті «Зміцнення переміщених українських університетів задля сталого розвитку» стала можливою реалізація ребрендингу університету. МДУ отримав оновлену айдентику, яка дозволяє

ідентифікувати заклад і виділити його серед ЗВО Києва, надаючи індивідуальність. Оновлений фірмовий стиль відкриває перед університетом нові двері в освітньому середовищі.

Рис. 5.4 Логотип до оновлення

Рис. 5.5 Герб до оновлення

Новим логотипом університету став графічний знак у вигляді голуба. Він ототожнюється з інсталяціями на площі Свободи у Маріуполі і демонструє незламність духу спільноти МДУ, в ньому – подальший розвиток університету. Герб залишив за собою візуальну базу, але спростився до мінімальних головних деталей.

Логотип

Рис. 5.6 Логотип після ребрендингу

100

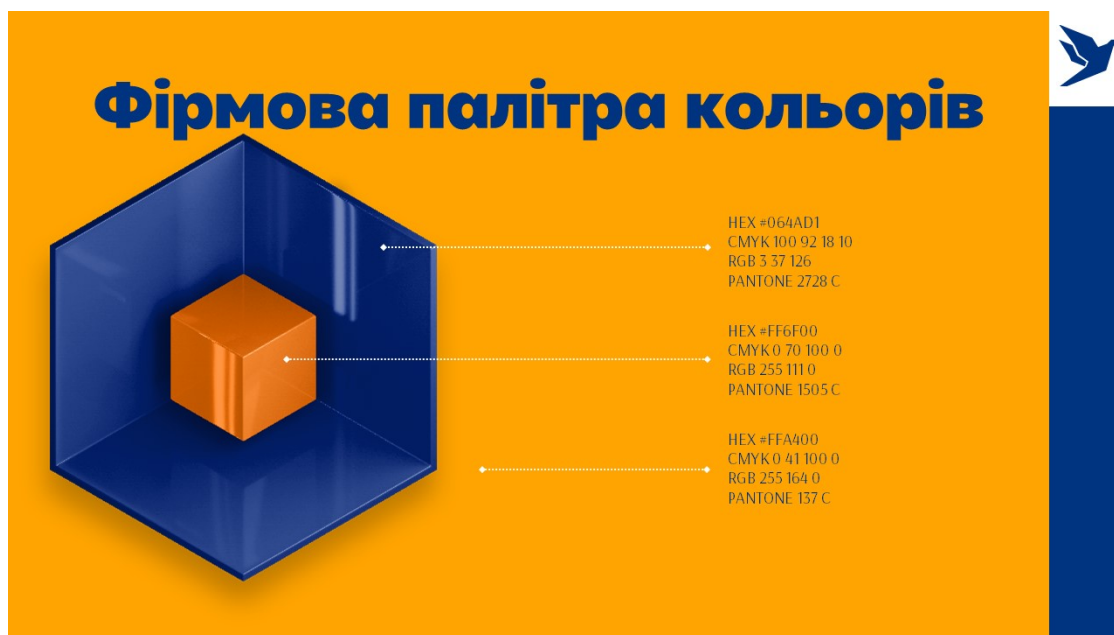

Основний шрифт – Mariupol Strong

Aa Pp

універс

100

Загальні правила

Використання суббрендів

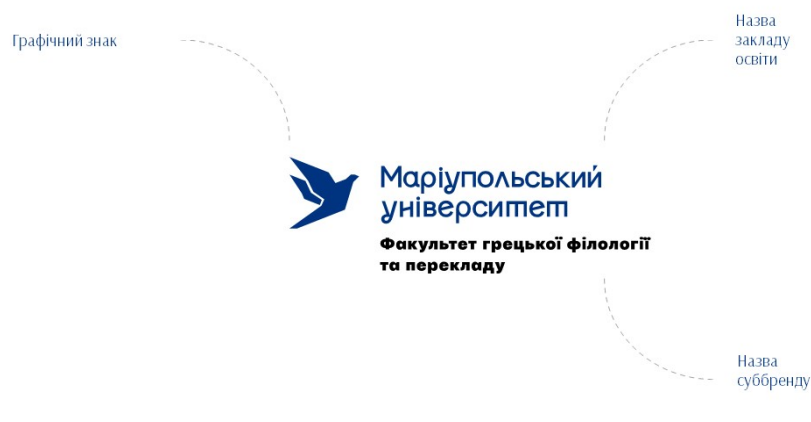

Рис. 5.11 Візуальне оформлення суббрендів університету

Оновлений бренд університету був затверджений Вченою радою 2 листопада і презентований громадськості 24 листопада 2022 року. МДУ розпочав нову візуальну епоху. Ребрендинг допоможе університету у становленні та закріпленні нового позитивного образу, який буде постійним, а затверджений фірмовий стиль сформує імідж університету у Києві як закладу вищої освіти з маріупольською ідентичністю.

Завдання на 2023 рік:

- створення якісного контенту (новини, фото, відео);
- розміщення рекламних меседжів у соціальних мережах;
- висвітлення важливих університетських заходів на місцевих і регіональних телеканалах, друкованих виданнях, сайтах новин;
- інформування громадськості про досягнення і міжнародні стажування студентів з метою профорієнтації та зміцнення позитивного іміджу університету;
- визначення каналів комунікацій та комунікативних майданчиків для просування бренду;
- створення брендкованої продукції для бренд-комунікації університету;
- брендування простору університету;
- проведення ефективної рекламної кампанії.

VI. ВИХОВНА РОБОТА ТА ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

6.1 Виховна робота та формування сприятливого освітнього середовища

Одним з важливих напрямків діяльності Центру соціально-виховної роботи є організація виховної роботи зі студентською молоддю.

У Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року виокремлені основні складові національно-патріотичного виховання, а саме: громадянсько-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне, екологічне. Національно-патріотичне виховання, робота з соціально-незахищеними категоріями студентів, психологічна підтримка потребує сьогодні особливої уваги. Виховна робота в Маріупольському державному університеті спрямована на виховання формування у студентської молоді ціннісних життєвих навичок та моделей поведінки. У зв'язку з воєнною агресією росії, виховні заходи для студентів університету у форматі онлайн стали можливими з вересня місяця.

З метою гідного відзначення подвигу захисників і захисниць та до Дня Збройних сил України у Маріупольському державному університеті були проведені виховні заходи, а саме:

- «Наші воїни – захисники держави»;
- «Нація нескорених: від козацтва до сьогодення»;
- «Козацької слави одвічна сурма»;
- «У єдності наша сила!»;
- «Разом фотографуємо нашу перемогу!».

Меморіальна конференція до Дня Гідності та Свободи України 21.11.2022 була проведена історичним факультетом, до якої долучилися викладачі та студенти Маріупольського державного університету. Доктор історичних наук, професор Володимир Романцов та кандидат історичних наук, доцент Наталія Шипік прочитали лекцію учасникам конференції, свої тези представили студенти історичного факультету.

До 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди, психолого-педагогічний факультет підготував лекцію на тему «Григорій Сковорода: «Світ ловив мене, але не спіймав»», яка була проведена у форматі онлайн для студентів 1-4 курсів.

Основними принципами роботи з соціально-незахищеними категоріями студентів є законність, дотримання і захист прав людини, системність, доступність, психологічна підтримка, відповідальність за дотримання етичних та правових норм під час надання допомоги.

На даний час у Маріупольському державному університеті 604 студента денної форми навчання відносяться до соціально-незахищених категорій. Порівняльний аналіз контингенту студентів за чотири роки (2019-2022 рр.) свідчить про збільшення здобувачів соціально-незахищених категорій (таблиця 6.1).

У порівняльній Таблиці 6.1 за останні чотири роки прослідковується збільшення кількості здобувачів вищої освіти соціально-незахищених категорій, які навчаються на денній формі навчання. У 2022-2023 навчальному році збільшення кількості студентів, які відносяться до ВПО, пов'язане із військовою ситуацією в країні, оскільки значна кількість здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету отримали статус соціально-незахищеної категорії – статус внутрішньо переміщених осіб.

Таблиця 6.1

**Порівняльний аналіз контингенту
студентів денної форми навчання, які відносяться до соціально незахищених
категорій (за чотири роки)**

Факультети	2019-2020 навч. рік	2020-2021 навч. рік	2021-2022 Навч. рік	2022-2023 навч. рік
ЕПФ	147	149	161	203
ІФ	67	85	69	91
ФФМК	127	122	75	71
ФІМ	51	51	30	70
ППФ	-	-	97	62
ННІУ	-	-	-	107
Всього по університету	426	448	479	604

Таблиця 6.2

Порівняльний аналіз контингенту студентів денної та заочної форми навчання, які відносяться до соціально незахищених категорій

Факультети	2022-2023 навч. рік	
	Денна форма навч.	Заочна форма
Економіко-правовий факультет	203	34
Історичний факультет	91	14
ФФМК	71	26
Факультет іноземних мов	70	1
Психолого-педагогічний факультет	62	45
Навчально-науковий інститут управління	107	35
Всього по університету	604	155
Всього (денна та заочна форма навчання)	759	

В Таблиці 6.2 можна порівняти кількість здобувачів вищої освіти за 2022-2023 навчальний рік денної та заочної форм навчання. Розбіжність між формами навчання досить значна, якщо ж на денній формі навчання вищу освіту здобувають 604 студента, то на заочній – 155 студентів. Загальна кількість студентів, які відносяться до соціально незахищених категорій, складає 759 осіб.

Найбільша кількість студентів відносяться до категорії внутрішньо-переміщених осіб – 475 студентів. Найменша кількість – особи, які постраждали в наслідок Чорнобильської катастрофи (1 студент), та студенти, які відносяться до осіб з інвалідністю внаслідок війни та їх діти (1 студент).

За даними Рис.6.1 можна прослідкувати відсоткове співвідношення студентів соціально-незахищених категорій, які отримують соціальну стипендію станом на 01.11.2022 року.

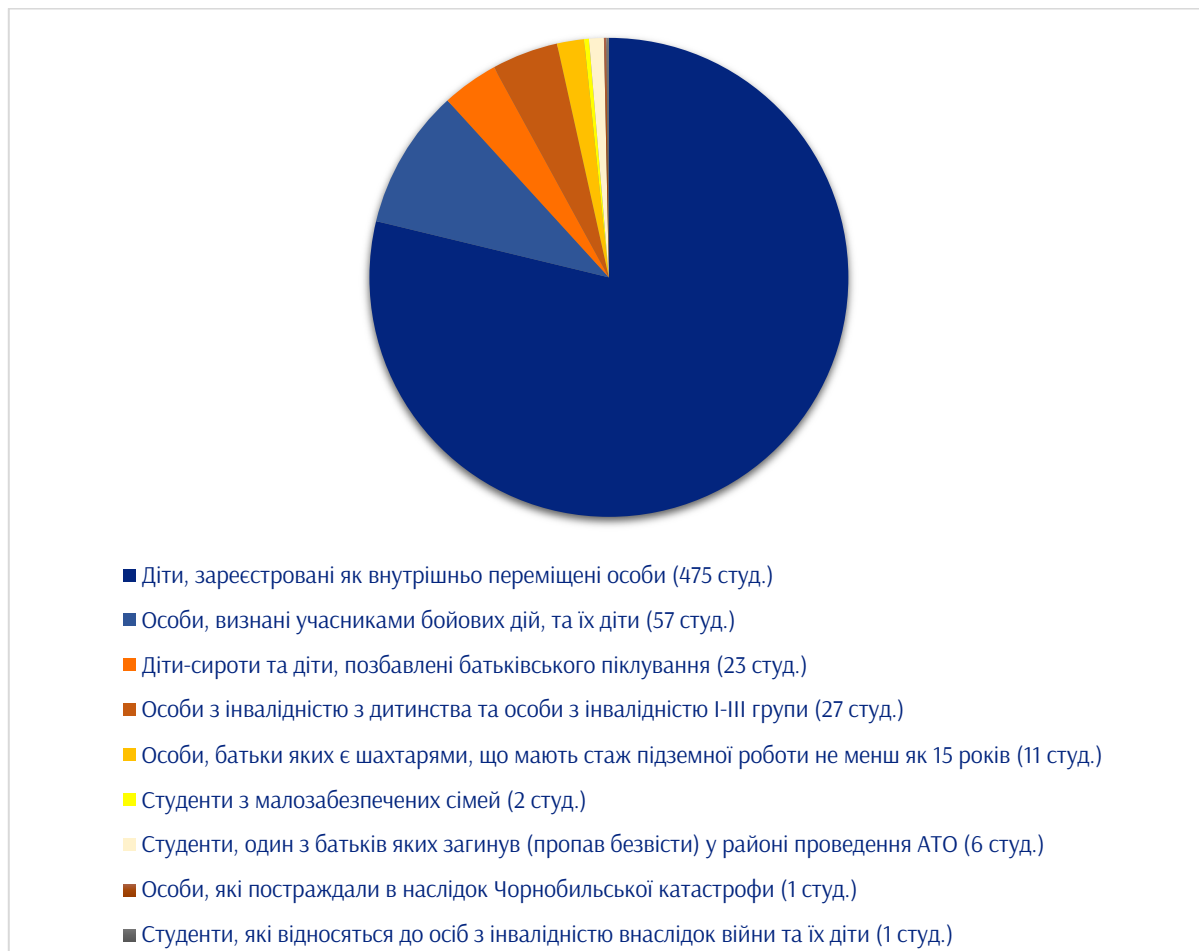

Рис.6.1 Відомості про загальну кількість соціально-незахищених категорій студентів денної форми навчання МДУ

Рис. 6.2 Інформація про кількість студентів МДУ, які отримують соціальну стипендію

Для більш детального опису соціально незахищених категорій студентів, які отримують соціальну стипендію, представлені наступні діаграми (Рис.6.3 та Рис.6.4).

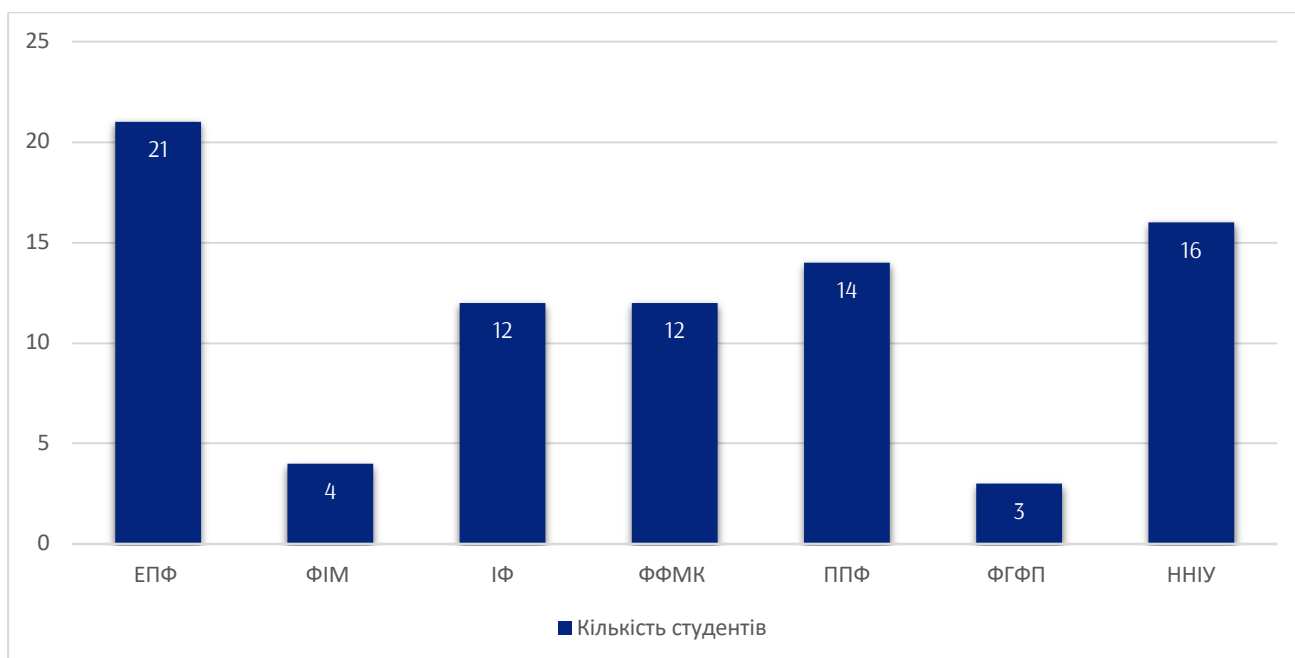

Рис. 6.3 Загальна кількість студентів, які отримують соціальну стипендію (за факультетами)

Проаналізувавши дані діаграм (рис.6.3) можна зробити висновок, що найбільша кількість студентів, які отримують соціальну стипендію, навчаються на економіко-правовому факультеті (21 студент) та в навчально-науковому інституті управління (16 студентів).

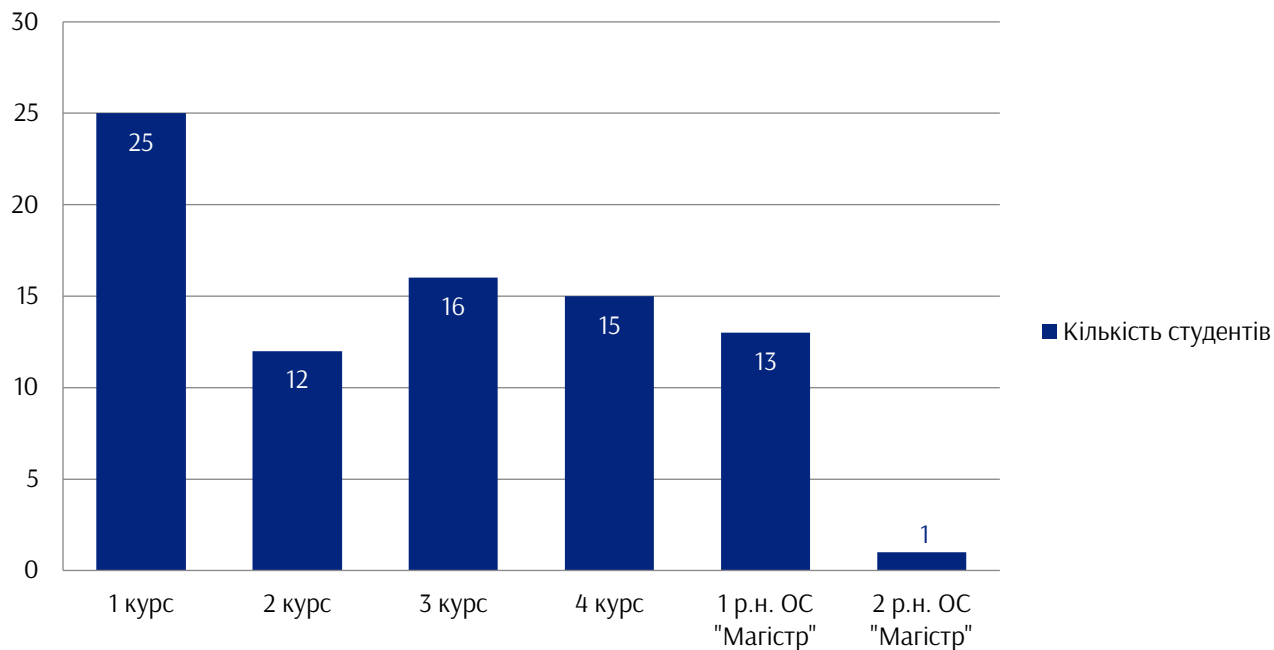

Рис. 6.4 Загальна кількість студентів, які отримують соціальну стипендію (за курсами)

Згідно Рис.6.4 найбільша кількість соціально-незахищених категорій студентів навчаються на 1 курсі (25 студента) та на 3 курсі (16 студентів).

Психологічна підтримка учасників освітнього процесу під час війни має велике значення. Маріупольський державний університет – співрозробник «Освітнього онлайн-курсу «Життєстійкість молоді в умовах криз». Онлайн-курс створений громадською організацією «Рада жінок Донеччини» спільно з UNFPA, Фондом ООН у галузі народонаселення за участі Українського католицького університету та Маріупольського університету. МДУ приєднався до проєкту на запрошення радниці-уповноваженої Президента України з питань безбар'єрності Тетяни Ломакіної.

Завданнями виховної роботи в університеті у 2023 році є:

- підготовка національно свідомої інтелігенції, збереження інтелектуального генофонду нації, примноження культурного потенціалу, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх спеціалістів;
- створення умов для вільного розвитку особистості, її мислення і загальної культури, залучення до різних видів творчої діяльності (науково-дослідної, культурно-просвітницької, суспільно-гуманістичної, фізкультурно-оздоровчої, спортивної, правоохоронної);
- формування громадянської, соціальної активності та відповідальності, залучення молоді до участі в процесі державотворення, розвитку суспільних відносин;
- усвідомлення взаємозв'язку індивідуальної свободи з правами людини та її громадянським обов'язком.

6.2 Розвиток студентського самоврядування

Студентська рада МДУ спочатку 2022 року почала свою активну діяльність та плідну працю спільно з керівництвом та викладацьким складом університету, а саме:

- організація культурно-масових заходів, наукових конференцій, круглих столів, тренінгів, вебінарів і лекцій;
- організація роботи комісій студентської ради університету та факультетів.

Так, з початку року були проведені заходи:

Онлайн-зустріч «Як використовувати можливості на повну?» (14 січня 2022 року).

Основною задачею заходу було розповісти та донести здобувачам вищої освіти:

- які можливості вони мають у студентському житті;
- на чому зосередитися, коли подаєш заяви на різні освітні та волонтерські програми;
- як вдало написати мотиваційний лист;
- як зробити так, щоб твої можливості впливали й на інших людей.

Спікерами заходу були координаторка молодіжної платформи «Твій космос можливостей» Галина Нікітіна та магістрантка Маріупольського державного університету Анастасія Янчева.

28 січня 2022 року – команда здобувачів вищої освіти Студентської ради МДУ взяла участь у тренінгу з командотворення, що був проведений представницею громадської організації «Рада жінок Донеччини» – Дар'єю Маркович.

Учасники тренінгу виконували різні вправи та працювали у команді задля поліпшення комунікації серед здобувачів вищої освіти Студентської ради МДУ. Це допомогло у майбутньому реалізувати нові ідеї та реалізувати цікаві проєкти для розвитку Маріупольського державного університету. На жаль, через військову агресію росії завершити роботу не вдалося.

Студентська рада університету, у співпраці з приймальною комісією, була задіяна в організації та проведенні Дня відкритих дверей.

Онлайн-конференція «Як писати курсові роботи та підготуватися до їх захисту?» було спрямована на здобувачів освіти I курсу, які тільки вступили до лав Маріупольського державного університету та ще не мали досвіду написання курсових робіт. Захід відбувся 4 лютого 2022 року, спікери: Галина Тихомирова (кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та публічно-правових дисциплін); Тамара Ніколенко (кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин); Олена Охріменко (координатор інформаційно-ресурсного центру «Window on America Mariupol» та провідний редактор МДУ).

Протягом тижня, з 7-12 лютого 2022 року, студентська рада МДУ за підтримки психолого-педагогічного факультету провели тиждень психології «У гармонії з собою та світом», який допоміг замислитися над дійсно важливими речами для здобувачів вищої освіти, зловити гармонію та трішки розібратися в собі.

Було проведено 6 заходів, а саме:

1. «Самооцінка і впевненість у собі»;
2. «Булінг. Кубербулінг»;

3. «Психологічні особливості перемовин і публічних виступів»;
4. «Лідерство та мотивація»;
5. «Стрес і депресія»;
6. «Методи досягнення своєї мети».

Під час проведення заходів обговорили теми самооцінки, досягнення цілей, лідерства, мотивації, пітчінгу, перемовин і навіть звернули увагу на прояви стресу, булінгу та емоційного вигорання. Науково-педагогічні працівники кафедри психології запропонували рекомендації, як допомогти собі у складних ситуаціях.

Відповідно Указу Президента щодо встановлення Дня єднання України студентська рада МДУ прийняла активну участь в заходах з нагоди Дня єднання України, привітання із цим святом були поширені через соціальні мережі (16 лютого 2022 року).

18 лютого 2022 року спільно з European Law Students` Association in Mariupol, відділом молодіжної політики Маріупольської міської ради, Маріупольським державним університетом та кафедрою права МДУ проведено міський правовий брейн-ринг з Теорії держави та права. У турнірі взяли участь по три команди з Маріупольського державного університету, Донецького державного університету внутрішніх справ та навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету.

Основна діяльність студентської ради, згідно плану роботи, була призупинена 24 лютого, з 24 лютого по 02 березня 2022 року студентська рада МДУ через свої соціальні мережі у Instagram та Telegram почала доводити до відома здобувачів вищої освіти інформацію щодо переліку місць для можливого укриття та заходів безпеки, інформувати про повітряні тривоги та їх відбої, розповсюджувати інформацію щодо пунктів допомоги та волонтерства.

24 березня 2022 року студентська рада МДУ почала збір інформації про місцезнаходження викладачів та здобувачів вищої освіти МДУ через свої соціальні мережі. Наразі Студентська рада займається набором та залученням нових студентів

до самоврядування, також допомагає у проведенні організаційних заходів у студрадах факультетів (організація перевиборів, організація голосування, делегати виборів, залучення до комісій і рад університету).

Основні завдання на 2023 рік:

- забезпечення реалізації соціально-гуманітарної функції університету в умовах переміщення – Голос Маріуполя в Україні та світі; організація гуманітарного штабу і центру «Маріуполь у серці»; розвиток співробітництва із міжнародними та національними центрами гуманітарної допомоги та волонтерства;
- сприяння розвитку співробітництва зі студентами з метою виявлення потенційних лідерів та організаторів;
- виховання студента як високоморальної інтелігентної особистості, зміцнення моралі і духовності, формування у молоді національної світоглядної позиції, почуття патріотизму;
- створення умов для відновлення діяльності творчих колективів НАНТ «Промінь» та «Сопрано»;
- сприяти діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами;
- організація співробітництва зі студентами інших закладів вищої освіти і молодіжними організаціями.

VII. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ. СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

7.1 Матеріально-технічне забезпечення та фінансова стабільність

У зв'язку з проведенням бойових дій всі навчальні корпуси та гуртожиток університету було зруйновано. Але з квітня 2022 згідно наказу МОН від 14.04.2022 № 336 університет було переміщено на базу Київського національного університету будівництва та архітектури. Оформлено договір користування гуртожитком для співробітників та здобувачів вищої освіти МДУ (б/н від 01.08.2022). Вирішені питання оренди будівлі за адресою: вул. Преображенська, 6, укладений договір оренди №9183 від 02.12.2022. Для забезпечення якісного освітнього процесу, розвитку наукових досліджень на підставі договорів про співпрацю та оренди між МДУ та КНУБА було передано будівлю під навчальний корпус та частково будівлю гуртожитку для проживання співробітників та здобувачів вищої освіти. Маріупольський державний університет на підставі визначених пріоритетів у господарській діяльності, а також наявних обсягів фінансування здійснює реалізацію стратегії розвитку матеріально-технічної бази (переобладнання наявного аудиторного фонду, ремонт приміщень, будівель та споруд, а також придбання необхідного інвентарю та матеріалів тощо).

Було відремонтовано чотири поверхи будівлі гуртожитку для проживання співробітників та здобувачів вищої освіти: повністю замінено стояки водопостачання, встановлено енергоефективні склопакети, проведено ремонт підлоги, стін, замінено двері, повністю замінено електропроводку. Також ці поверхи оснащені новими сантехнічними приладами та необхідними меблями.

Почалися ремонтні роботи в навчальному корпусі згідно розробленому дизайн-концепту університетського кампусу, а саме: відремонтовано шість аудиторій, приміщення на засідання вченої ради та зони коворкінгу.

Завдяки допомозі Фонду розвитку Маріуполя, співпраці з Малою академією наук та Ужгородським національним університетом ми змогли розташувати частину, а саме 23 експоната, для створення науково-освітнього простору «Музей Науки».

Завдяки допомозі, яка надходить від партнерів, Маріупольський державний університет відроджує свою матеріально-технічну базу.

Профспілка освітян міста Києва надала ноутбук ACER N19H1 (3 одиниці) – загальна вартість 29 400,00 грн.

ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет ім. академіка Юрія Бугая» передав обладнання для відновлення роботи редакційно-видавничого відділу. А саме: багатофункціональний пристрій KYOCERA M6230CIDN вартістю 14 550,00 грн.; багатофункціональний пристрій KYOCERA M2735dw вартістю 15 400,00 грн; ноутбук HP G8 470 вартістю 39 990,00 грн.

Завдяки плідній співпраці та всебічній підтримці народної депутатки, голови Підкомітету з питань вищої освіти Верховної ради України Юлії Гришиній вдалося придбати наступне технічне обладнання: принтер Epson L1800 (вартість 27 925 грн.); ламінатор Agent LM-A3 250 MD (вартість 3 470 грн.); документ-сканер Canon imageFORMULA DR-C240 (вартість 23 950 грн.); БФП лазерний Brother DCP-L2530DW (вартість 8 500 грн.).

БФ «Залишайся з Україною» передав: проектор EPSON EB-992F (вартість 48 080,00 грн.); ноутбук VINGA Spirit S141 (вартість 21 000,00 грн.) у кількості двох одиниць.

Приватне акціонерне товариство «АЙБОКС-БАНК» у якості допомоги передало МДУ 19 одиниць комп'ютерної техніки (системні блоки, монітори) на загальну суму 14 929, 93 грн.

Приватне акціонерне товариство «СИСТЕМ КЕПІТАЛ МЕНЕДЖМЕНТ» передало університету 43 одиниці комп'ютерної техніки. В рамках цієї допомоги університет отримав ноутбуки та персональні комп'ютери. Передане обладнання дало змогу облаштувати робочі місця співробітників МДУ.

ВБО «Благодійний фонд Родини Жебрівських» у якості допомоги передав 8 моноблоків LENOVO ThinkCentre M73Z13 на загальну суму 40 800, 00 грн. Це обладнання стало у нагоді для облаштування робочих місць співробітників загального відділу, приймальної комісії та відділу бухгалтерії.

За підтримки Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) Маріупольський державний університет отримав сучасне обладнання для редакційно-видавничого відділу, наукової бібліотеки, відділу інформації та зв'язків з громадськістю на загальну суму 864 089, 98 грн. А саме: багатофункціональний термопрес HP 8 в 1 (30 000,00 грн.); 3D-принтер QIDI QD3DP-001 (40 000, 00 грн.); фотоапарат Fujifilm X-T30 (52 000,00 грн.); фотоапарат PANASONIC DMC-G80 Body (2 од.), загальна вартість 42 000, 00 грн.; два набори постійного світла Tolifo EF-100W-2 Softbox Kit (загальна вартість 44 000,00 грн.); три мікрофони, загальною вартістю 9 200,00 грн.; інші аксесуари для фотообладнання загальною вартістю 74 600,00 грн. Також у рамках цієї допомоги було отримано сучасне професійне обладнання для друку. А саме: різнограф RISO SF 9350E II (300 000,00 грн.); БФП Konica Minolta bizhub C250I (124 000,00 грн.). Було отримано професійний книжковий сканер CZUR M3000 Pro (130 000,00 грн.). Для структурних підрозділів було передано: БФП Canon i-SENSYS MF445dw (2 одиниці) – загальна вартість 51 000,00 грн.; веб-камери logitech c505 hd black (15 од.) – загальна вартість 33 000,00 грн.

Завдяки підтримці Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), для забезпечення освітньо-наукового процесу, управлінської діяльності та ефективної комунікації університет отримав сучасне комп'ютерне обладнання. А саме: сервер ARTLINE Business T27 (2 одиниці) – загальна вартість становить 140 000.00 грн.; ноутбуки Lenovo V15 G2 ALC (40 одиниць) – загальна вартість становить 800 000,00 грн.; моноблоки ACER Aspire C24-1650 (5 одиниць) – загальна вартість 150 000,00 грн.; БФП Canon MF3010 (3 одиниці) – загальна вартість 36 000,00 грн.; гарнітури JBL T500 Black (30 одиниць) – 30 000,00 грн.; комп'ютерна миша (30 одиниць) – 12 000,00 грн., на загальну суму 1 168 000, 00 грн.

ПАТ «Маріупольгаз» у якості підтримки передав університету два струменевих БФП Epson L3151 – загальна вартість становить 20 000,00 грн.

Для підтримки МДУ девелоперська компанія DAI Global надала надсучасний інтерактивний екран Microsoft Surface Hub. Приблизна вартість становить 1 000 000,00 грн.

Також не залишилось осторонь АТ «Державний ощадний банк України»: для відновлення матеріально-технічної бази було передано 30 персональних комп'ютерів.

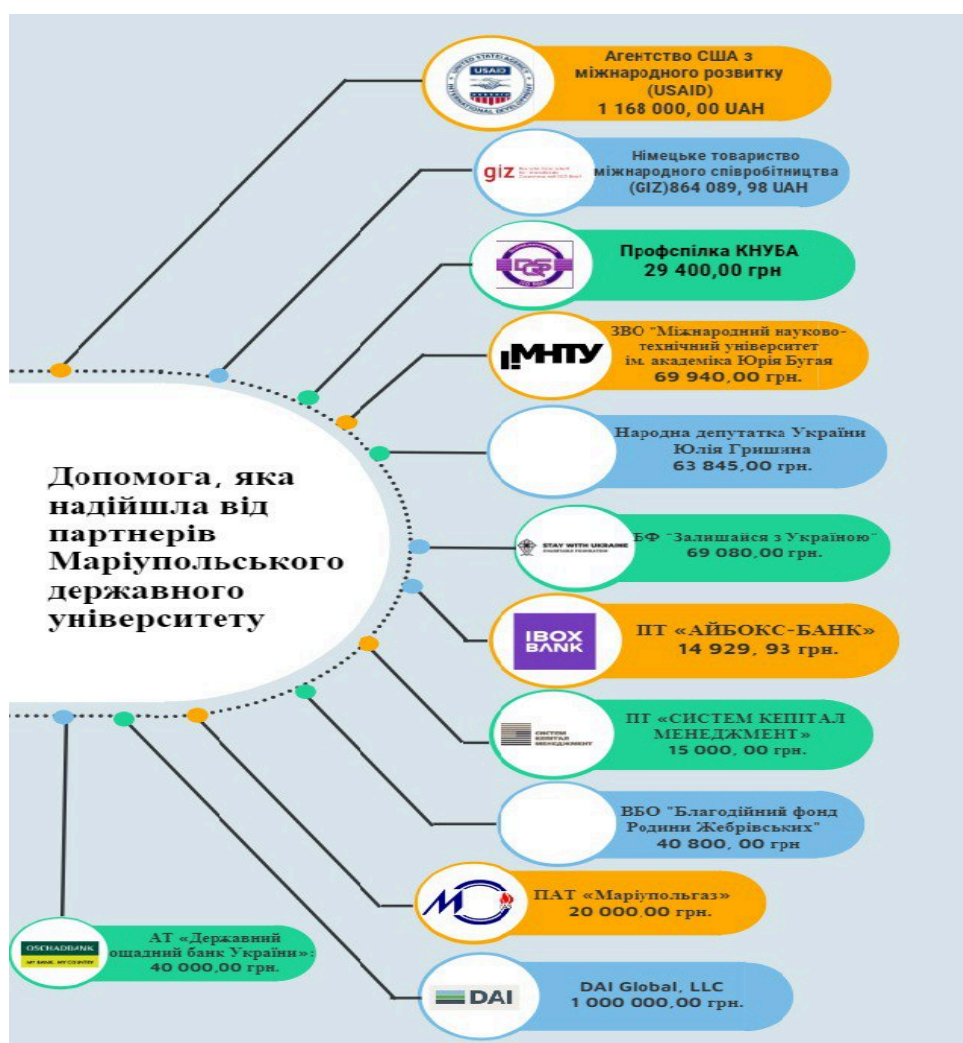

Рис. 7.1. Допомога, яка надійшла від партнерів Маріупольського університету

В межах підписаної угоди між Маріупольським державним університетом та компанією Rolls-Royce Power System, яка передбачає фінансування створення на базі МДУ кіберполігону (на загальну суму 125 тис. євро), отримано перший транш фінансової допомоги у сумі 62,5 тис. євро. Зазначену суму спрямовано на закупівлю першої партії спеціалізованого обладнання та програмного забезпечення для облаштування лабораторної бази з кібербезпеки.

Станом на 24 лютого 2022 року Маріупольський державний університет мав у своєму розпорядженні 92 навчальні аудиторії, з них 52 були оснащені технічними засобами (57 %).

В умовах тимчасового переміщення МДУ уклав угоду із Київським національним університетом архітектури та будівництва, у якого орендує приміщення під матеріально-наукову базу, що активно ремонтується і облаштовується. Планується задіяти 18 навчальних аудиторій з встановленням мультимедійного обладнання. Наявна кількість технічних засобів повністю забезпечить потребу. Запланований відсоток забезпечення навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням становить 92 %. На сьогодні повністю обладнанні технічними засобами та готові до цільового використання 6 навчальних аудиторій. До початку нового навчального року готовність становитиме 100 %.

Обсяг фінансування університету у 2022 році становив 132101,6 тис.грн (2021 р. – 147444,8 тис.грн.). Порівняно з 2021 роком кошторисні призначення в цілому зменшились на 11%, а саме: за загальним фондом вони збільшилися на 1% та за спеціальним зменшилися на 55%. Також слід зазначити, що надходження до наукового спеціального фонду склали 2762,8 тис.грн. (з урахуванням залишку на рахунку у валюті), що на 1513,6 тис.грн більше ніж у 2020 по звіту 19299,9 тис.грн, у зв'язку з приєднанням.

- за загальним фондом – 112201,1 тис.грн. (у 2021 р. – 103290,9 тис.грн.);
- за спеціальним фондом – 19900,5 тис.грн. (у 2020 р. – 44153,9 тис.грн.).

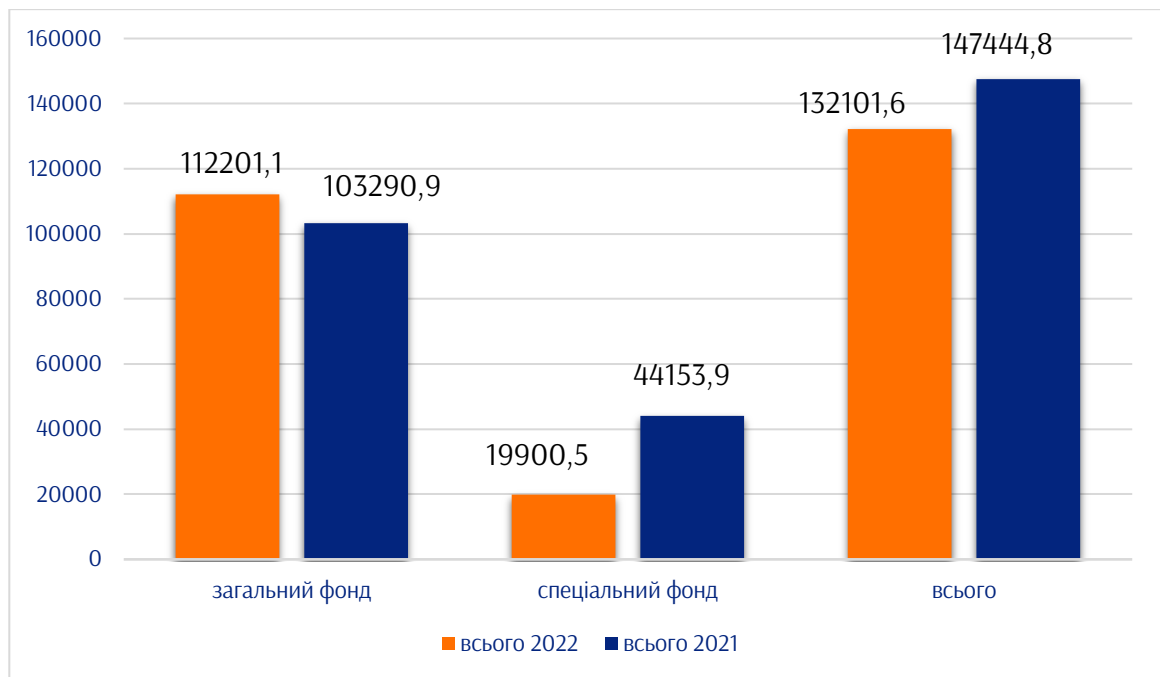

Рис.7.1. Фінансування університету у 2021-2022 роках, тис.грн.

Фінансування загального фонду державного бюджету у 2022 році становило 112201,1 тис.грн., що на 8910,2 тис.грн. більше ніж у 2021 році, та було спрямовано на:

- виплату заробітної плати з нарахуванням 75567,1 тис.грн.;
- оплату комунальних послуг 797,8 тис.грн.;
- виплату стипендій та забезпечення дітей-сиріт 22553,3 тис.грн.;
- придбання товарів, оплата робіт та послуг для реалізації навчального процесу 13282,9 тис.грн.;

Загальні кошторисні призначення за витратами спеціального фонду державного бюджету у 2021 році становили 12869,1 тис.грн, що на 31284,8 тис.грн. менше ніж у 2021 році, та були спрямовані на:

- виплату заробітної плати з нарахуванням 11630,1 тис.грн.;
- оплату комунальних послуг 226,2 тис.грн.;
- придбання товарів, оплата робіт та послуг для навчального процесу 866,0 тис. грн.;
- витрати на відрядження 146,8 тис.грн.

Обсяг находжень до спеціального наукового фонду у 2022 р. склав 19299,9 тис. грн., що в 15 разів більше у порівнянні з відповідним показником за підсумками 2020 року (1249,21 тис. грн.).

7.2 Соціальний розвиток

Звіт надається з 01.01.2022 по 24.02.2022 у зв'язку з повномасштабними бойовими діями, розв'язаними російською федерацією.

За період з 01.01.2022 р. по 24.02.2022 р. було проведено 3 засідання профкому ППОСС МДУ. На засіданнях були розглянути питання щодо надання матеріальної допомоги співробітникам та студентам МДУ.

З початку відновлення роботи університету у Києві завдяки Донецькому обласному комітету Профспілки працівників освіти і науки України 20 членів профспілки Маріупольського державного університету отримали матеріальну допомогу, у зв'язку з тяжким матеріальним станом на суму 40.000 грн.

На засіданні президії Донецького обласного комітету Профспілки працівників освіти і науки України від 27.07.2022 р. (м. Краматорськ) було призупинено повноваження профспілкового комітету МДУ та його голови Сивак Оксани Анатолівни.

Наразі ведеться організаційна діяльність щодо відновлення роботи та підготовка до перереєстрації первинної профспілкової організації співробітників та студентів МДУ у новому складі.

Гуманітарний штаб Маріупольського державного університету було відкрито 29 червня 2022 року для надання підтримки співробітникам та студентам університету, що вимушено перемістилися до м. Київ внаслідок військових дій, а також маріупольцям, які постраждали від війни та знайшли прихисток у столиці України.

За півроку роботи штабу волонтери надали допомогу близько 3,7 тисячам жителям м. Маріуполь, з них 380 неповнолітніх осіб. Щомісячну допомогу отримали 48 співробітників та 76 студентів МДУ. За цей час видано 2484 продуктових наборів, маріупольці також отримали засоби побутової хімії і особистої гігієни, постільну

білизну, ковдри, подушки та пледи, посуд, термоси, одяг, дитяче харчування, канцелярські набори для школярів. До новорічних свят проведено акцію із збору солодких подарунків для дітей, видано 286 наборів.

Завдяки благодійним фондам, громадським організаціям та небайдужим людям штаб регулярно поповнювався речами першої необхідності. Наші партнери: «Do it together» та «Saving lives», Благодійний фонд «Дороги життя», Надія і житло для дітей, Волонтерський рух Volunteer Movement, Волонтерський центр «Печерськ» / Благодійний фонд «Світлий», Центр Волонтерства Львів, ГО «Вся Україна»/ NGO «All Ukraine», канадські благодійники S.O.S. Ukraine.

Гуманітарний штаб працює у співпраці із структурними підрозділами університету, зокрема з відділом інформації та зв'язків з громадськістю. Для інформування громадськості щодо діяльності гуманітарного штабу відповідна інформація розміщується у соціальних мережах університету, а також створено телеграм-канал «Маріуполь у Києві».

Завдання на 2023 рік:

- виконання капітального та поточного ремонту приміщень та будівель університету з використанням сучасного дизайну в умовах тимчасового переміщення;
- розширення участі університету у регіональних програмах підтримки розвитку закладів освіти, міжнародних грантових проєктах допомоги тощо;
- створення безбар'єрного середовища в університеті;
- забезпечення прозорого моніторингу розподілу та використання фінансових ресурсів, регулярного внутрішнього фінансового аудиту та оприлюднення його результатів;
- коригування кошторисів надходжень і видатків відповідно до фінансової ситуації та невідкладних потреб у коштах;

- забезпечення зростання надходжень через збільшення частки наукових досліджень, розширення спектру платних освітніх послуг та спільних проєктів з партнерами університету;
- активізація участі в інвестиційних програмах;
- реалізація програм соціальної підтримки студентів і співробітників, спільно з профкомом і студентським активом;
- сприяння створенню умов для самореалізації членів профспілки в професійній, науковій, спортивній та творчій діяльності;
- використання нових адресних форм індивідуальної та групової підтримки співробітників Університету;
- забезпечення реалізації соціально-гуманітарної функції університету в умовах переміщення – Голос Маріуполя в Україні та світі;
- розвиток співробітництва із міжнародними та національними центрами гуманітарної допомоги та волонтерства.

VIII. РОБОТА, НАПРАВЛЕНА НА ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

На виконання Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про запобігання корупції», з метою формування та реалізації антикорупційної політики, врегулювання конфлікту інтересів в Маріупольському державному університеті, надання методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства із запобігання та виявлення корупції, здійснення інформативної роботи, в університеті діє Відділ з питань запобігання та виявлення корупції (далі - Відділ), який у своїй діяльності постійно керується основними положеннями Закону України «Про запобігання корупції», наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 27.05.2021 р. № 277/21 «Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції», Положенням про відділ з питань запобігання та виявлення корупції Маріупольського державного університету та іншими установчими й локальними нормативними актами МДУ.

Протягом 2022 року Відділом з питань запобігання та виявлення корупції були охоплені наступні напрямки роботи.

Продовжено реалізацію положень Закону України «Про запобігання корупції» та інших нормативно-правових актів в сфері антикорупційної діяльності.

Відповідно до наказу Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) від 10.12.2021 № 794/21 «Про затвердження Типової антикорупційної програми юридичної особи», спільно з юридичним відділом університету була розроблена Антикорупційна програма Маріупольського державного університету на 2022-2025 рр., метою якої є забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та протидії корупції, відповідності діяльності Маріупольського державного університету вимогам антикорупційного законодавства з урахуванням кращих світових практик.

Керуючись Положенням про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб Маріупольського державного університету (затвердженого Вченою радою МДУ, протокол від 23.12.2021 р. № 7), продовжували вживатися заходи щодо недопущення виникнення потенційного та/або реального конфлікту інтересів серед працівників університету.

Протягом звітнього періоду систематично проводилася роз'яснювальна робота серед працівників та здобувачів вищої освіти з питань недопущення порушень вимог чинного антикорупційного законодавства, формування нульової толерантності до корупції (в частині хабарництва, подарунків, неправомірної вигоди, тощо), особливо перед початком заліково-екзаменаційних сесій та проведенням державної атестації, у період вступної кампанії та під час освітнього процесу.

Навчальними тематичними заходами протягом звітнього періоду були охоплені наступні напрями роботи:

1. Оцінка корупційних ризиків та підготовка антикорупційної програми;
2. Дотримання антикорупційних заборон і обмежень;
3. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
4. Декларування та інші вимоги фінансового контролю;
5. Ознайомлення з механізмами повідомлення про можливі факти корупційних правопорушень в органі та захистом викривачів;
6. Дотримання вимог етичної поведінки і доброчесності тощо.

У 2022 році особливу увагу Національне агентство з питань запобігання корупції приділило Вступній кампанії – 2022 в умовах воєнного стану. Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 10.06.2022 № 1/6298-22 «Про вступну кампанію 2022», листа Національного агентства з питань запобігання корупції від 07.06.2022 № 24-05/13619-22 про рекомендації з мінімізації корупційних ризиків під час вступної кампанії 2022, Методичних рекомендацій з виконання завдань уповноваженим підрозділом (уповноваженою особою) з питань запобігання та виявлення корупції під час реалізації вступної кампанії в умовах воєнного стану та Рекомендованого порядку

роботи уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції під час вступної кампанії 2022 року від 06.06.2022, в університеті були запроваджені заходи щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією, мінімізації корупційних ризиків під час проведення вступної кампанії 2022 в Маріупольському державному університеті в умовах воєнного стану (План заходів затверджено наказом ректора МДУ від 17.06.2022 № 68), проводилася роз'яснювальна робота з членами приймальної комісії, предметних екзаменаційних комісій щодо суворого дотримання Правил прийому та вимог Положення про приймальну комісію, а також неухильного дотримання єдиних вимог за затвердженням критеріїв щодо прийому абітурієнтів, організовано роботу каналів для отримання повідомлень про порушення вимог антикорупційного законодавства під час вступної кампанії.

На виконання вимог статті 45 Закону України «Про запобігання корупції», в частині питання щодо заходів фінансового контролю та своєчасного подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за 2021 рік, було розпочато процес подання декларацій уповноваженими особами (наказ ректора МДУ від 14.01.2022 № 9).

Відповідно до Роз'яснень Національного агентства з питань запобігання корупції щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» в умовах воєнного стану (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента, проведення перевірок) від 07.03.2022 № 4, листа НАЗК «Про особливості організації кампанії декларування 2022 року в умовах воєнного стану» від 03.05.2022 № 22-03/11144-22, в університеті було відтерміновано процес подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за 2021 рік (щорічну декларацію за 2021 рік, декларацію по звільненню, суб'єкти декларування мають подати протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни).

Керуючись методичними настановами НАЗК «Візування антикорупційним уповноваженим проєктів актів організації публічного сектору», постійно проводиться антикорупційна експертиза та візування проєктів локальних нормативних актів, організаційно-розпорядчих документів, наказів тощо; надаються консультації з антикорупційного законодавства, формування громадської думки серед здобувачів вищої освіти, співробітників щодо неприйнятності та осуду корупційних діянь.

Відповідно до вимог чинного законодавства в МДУ здійснюється робота із забезпечення прозорості здійснення процедур закупівель та розміщення на офіційних веб-сайтах передбаченої нормативними актами інформації з питань здійснення публічних закупівель.

Протягом звітного періоду забезпечувався невідкладний розгляд звернень громадян, підприємств, установ, організацій, органів державної влади з питань запобігання корупції.

У 2022 році, з метою забезпечення інформування співробітників та здобувачів вищої освіти щодо змін та вимог антикорупційного законодавства, проведення навчальних заходів з напрямків роботи Відділу з питань запобігання та виявлення корупції, а також дотримання принципу прозорості, на офіційному сайті МДУ у розділі «Антикорупційні заходи» постійно оновлювалася інформація щодо виконання заходів із запобігання корупції, дотримання вимог антикорупційного законодавства, врегулювання конфлікту інтересів, декларування, тощо. Зокрема, для працівників та здобувачів вищої освіти розміщено посилання на Навчальний портал від НАЗК «Антикорупційне навчання від А до Я», освітній онлайн-курс «YOUніверситет».

Разом з тим, в університеті створено належні умови та здійснюється контроль щодо прийому та розгляду повідомлень від осіб, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції». Повідомити про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення можна шляхом надсилання відповідної

інформації на електронну пошту: stopcorruption@mdu.in.ua та анонімно заповнивши форму «Повідомити про факти корупції» на офіційному веб-сайті університету.

Офіційно, за 2022 рік, на адресу МДУ не надходило жодних звернень/заяв щодо вчинення працівниками корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень; жодна особа не була притягнута до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією; не було проведено жодного внутрішнього розслідування та заходів з припинення або розслідування корупційних злочинів (включаючи оперативно-розшукові заходи) з боку уповноважених представників правоохоронних органів.

Завдання на 2023 рік:

- розробка та виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію корупції в МДУ на 2023 рік;
- активізація інформаційної та роз'яснювальної роботи з питань дотримання антикорупційного законодавства України;
- забезпечення постійного контролю за корупційними ризиками визначеними відповідно до оцінки корупційних ризиків;
- посилення роботи зі здійснення планових та позапланових перевірок діяльності працівників МДУ щодо виконання (реалізації) Антикорупційної програми та інших документів МДУ з питань антикорупційного законодавства;
- посилення роботи з проведення експертизи організаційно-розпорядчих, юридичних, виробничих та фінансових документів, а також їх проєктів; проєктів нормативних локальних актів МДУ

ІХ. РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ЦІЛЮВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Номер п/п	Цільові показники діяльності (результативності, ефективності та якості) закладу вищої освіти	Строк досягнення	Механізми перевірки досягнення цільових показників, включаючи критерії їх оцінювання	Фактичне виконання
1.	Збільшення обсягу надходжень до спеціального фонду за результатами наукових та науково-технічних робіт за проектами міжнародного співробітництва, за результатами наукових і науково-технічних робіт за господарськими договорами та за результатами надання наукових послуг в порівнянні з відповідним показником за підсумками 2020 року: за підсумками 2022 року - на 300 тис. грн за підсумками 2023 року - на 500 тис. грн за підсумками 2024 року - на 800 тис. грн	01 березня 2023 року 01 березня 2024 року 01 березня 2025 року	Аналіз офіційної звітності закладу вищої освіти Критерій оцінювання: визначені цільові показники досягнуто за підсумками відповідного року	за підсумками 2020 на спеціальний науковий фонд року: 1 249,21 тис. грн.) за підсумками 2022 року – на спеціальний науковий фонд – 19299,9 тис. грн., що в 15 разів більше у порівнянні з відповідним показником за підсумками 2020 року.
2.	Збільшення кількості здобувачів вищої освіти, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 1 місяця, за календарний рік). Частка здобувачів вищої освіти, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності, серед загальної кількості здобувачів вищої освіти складає не менше: 1% станом на 01 серпня 2023 року 2% станом на 01 серпня 2024 року 3% станом на 01 серпня 2025 року	01 серпня 2023 року 01 серпня 2024 року 01 серпня 2025 року	Аналіз офіційної звітності закладу вищої освіти, підтвердження про отримані кредити ЄКТС під час навчання, сертифікати проходження стажування. Критерій оцінювання: визначені цільові показники досягнуто за підсумками відповідного року	Частка здобувачів вищої освіти, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 1 місяця), у загальній кількості здобувачів вищої освіти, у 2022 р. становила 1,1%, що відповідає цільовому показнику.
3.	Збільшення кількості штатних науково- педагогічних та наукових працівників, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 14 днів, за календарний рік). Частка штатних науково- педагогічних та наукових працівників, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 14 днів, за календарний рік), серед загальної кількості штатних науково- педагогічних та наукових працівників складає не менше: 1% станом на 01 серпня 2022 року 2% станом на 01 серпня 2023 року 3% станом на 01 серпня 2024 року 5% станом на 01 серпня 2025 року	01 серпня 2022 року 01 серпня 2023 року 01 серпня 2024 року 01 серпня 2025 року	Аналіз офіційної звітності закладу вищої освіти, підтвердження про участь у програмах міжнародної академічної мобільності, сертифікати проходження стажування. Критерій оцінювання: визначені цільові показники досягнуто за підсумками відповідного року	Частка штатних науково-педагогічних та наукових працівників, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності (тривалістю не менше 14 днів), у загальній кількості штатних науково-педагогічних та наукових працівників у 2022р. складала 1,2 %, що відповідає цільовому показнику

	Збільшення кількості іноземців та осіб без громадянства серед здобувачів вищої освіти, у тому числі громадян країн-членів ОЕСР, від загальної кількості іноземних студентів: за підсумками 2022 -3%, за підсумками 2023 -5%, за підсумками 2024 -7%,			
4	Збільшення кількості іноземців та осіб без громадянства серед здобувачів вищої освіти, у тому числі громадян країн-членів ОЕСР, від загальної кількості іноземних студентів: за підсумками 2022 -3%, за підсумками 2023 -5%, за підсумками 2024 -7%,			Кількість іноземних здобувачів вищої освіти у 2022 році становила 231 особа, що на 4% менше порівняно із попереднім роком (240 ос.).
5	Збільшення кількості навчальних аудиторій, які оснащені мультимедійним обладнанням або іншим спеціальним обладнанням, яке забезпечує виконання функцій мультимедійного обладнання Частка навчальних аудиторій, які оснащені мультимедійним обладнанням складає не менше 15% за підсумками 2021 року 35% за підсумками 2022 року 55% за підсумками 2023 року 80% за підсумками 2024 року	1 січня 2022 року 1 січня 2023 року 1 січня 2024 року 1 січня 2025 року	Аналіз офіційної звітності закладу вищої освіти Критерій оцінювання: визначені цільові показники досягнуто за підсумками відповідного року	Станом на 01 січня 2022 р. мультимедійним обладнанням укомплектовано 57% аудиторій університету (з 92 навчальних аудиторій, 52 оснащені технічними засобами)
6.	Запроваджено системи ключових показників ефективності в контрактах заступників керівника ЗВО та керівників структурних підрозділів До 01 жовтня 2021 року видано наказ ректора про запровадження системи ключових показників ефективності в закладі вищої освіти.	01 жовтня 2021 року	Аналіз офіційної звітності та розпорядчих документів закладу вищої освіти. Критерій оцінювання: визначені цільові показники досягнуто за підсумками відповідного року	Систему ключових показників ефективності проректорів та керівників структурних підрозділів університету (деканів факультетів, завідувачів кафедр) затверджено рішенням Вченої ради МДУ від 30.09.2021 року, протокол №2. Наказом МДУ від 30.09.2021 №286 «Про впровадження ключових показників ефективності в МДУ» здійснено експериментальне впровадження ключових показників ефективності у контрактах проректорів (першого проректора, проректора з науково-педагогічної роботи, проректора з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки), проректора з економічних питань-головного бухгалтера), деканів факультетів, завідувачів кафедр.
7.	Створено та запущено в експлуатацію електронну систему управління освітнім процесом в закладі вищої освіти Розроблено та запущено в експлуатацію електронну систему управління освітнім процесом в закладі вищої освіти	01 серпня 2021 року	Аналіз офіційної звітності та розпорядчих документів закладу вищої освіти. Критерій оцінювання: визначені цільові показники досягнуто у визначені терміни	В університеті впроваджено АС «Деканат», в якій формується обліково-звітна документація з організації та управління освітнім процесом. У квітні 2022 р. упорядковано користування АС «Деканат» без карток для входу (що значно полегшило роботу університету під час тимчасового переміщення), продовжено формування робочих навчальних планів, додатків до дипломів, відомостей про хід екзаменаційної сесії, відомостей про рух контингенту студентів, відомостей обліку успішності та аркушів успішності студентів, навчальних карток студентів, Академічних довідок.

8.	Запровадження комплексної автоматизації управління закладом вищої освіти, включаючи систему електронного документообігу. Розроблено та запущено в експлуатацію систему автоматизованого управління закладом вищої освіти, включаючи систему електронного документообігу	01 січня 2022 року	Аналіз офіційної звітності та розпорядчих документів закладу вищої освіти. Критерій оцінювання: визначені цільові показники досягнуто у визначені терміни	Наказом МДУ від 18.01.2021 №15 створена робоча група щодо впровадження системи електронного документообігу. Наказом МДУ від 17.12.2021 №381 впроваджено в експлуатацію систему електронного документообігу Маріупольського державного університету «IDoc» (СЕД МДУ «IDoc») та затверджена інструкція щодо роботи з модулями СЕД МДУ «IDoc». Усі співробітники університету мають облікові записи у системі, було проведено навчання щодо користування системою
9.	Запровадження розробки та затвердження стратегічного плану розвитку ЗВО строком на п'ять років, включаючи стратегії цифровізації та інтернаціоналізації ЗВО	01 серпня 2021 року	Аналіз офіційної звітності та розпорядчих документів закладу вищої освіти. Критерій оцінювання: визначені цільові показники досягнуто у визначені терміни	Розвиток МДУ реалізується відповідно до пріоритетних напрямів, визначених Стратегічним планом розвитку Маріупольського державного університету на 2021 – 2025 роки (затверджено рішенням вченої ради від 24 лютого 2021 року, протокол №8; введено в дію наказом від 11 березня 2021 року №73). Стратегічний план розвитку став новим програмним документом розвитку університету (попередня Стратегія розвитку Маріупольського державного університету «МДУ – 2020» було затверджено та введено в дію наказом №239 від 25.07.2016р.). Через тимчасове переміщення МДУ прийнято рішення щодо оновлення місії, візії та цінностей університету, які визначають фундаментальні засади розвитку університету із урахуванням умов тимчасового переміщення (протокол вченої ради МДУ від 29.06.2022 № 14). На засіданні Вченої ради (протокол від 31 серпня 2022 р. №1) затверджено Стратегічний план розвитку МДУ у 2021-2025 рр. із урахуванням тимчасового розміщення МДУ у м. Київ у новій редакції (введено в дію наказом ректора від 31.08.2022 № 92). Серед стратегічних напрямів реалізації Стратегії, зокрема, визначено такі, як «Інтернаціоналізація та міжнародне співробітництво» та «Розвиток цифрового навчання». З метою впровадження стратегії цифровізації освітньо-наукового процесу розпочато роботу над проєктом «Цифровий університет», який реалізується в межах проєкту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» (REDU) та за фінансової підтримки Програми імені Фулбрайта в Україні: створено робочу групу з реалізації проєкту, сформовано перелік завдань та термінів їх виконання, визначено пропозиції щодо залучення зовнішнього експерта-консультанта до розробки та реалізації концепції Цифрового університету в МДУ, розпочато розробку веб-дизайну цифрових сервісів та формування технічного завдання на розробку сайту університету.
10.	Збільшення кількості публікацій у фахових наукових виданнях України категорій «А» і «Б», виконаних штатними науково-педагогічними, науковими та педагогічними працівниками ЗВО в порівнянні з відповідним показником за підсумками 2020 року: за підсумками 2021 року - на 3%; за підсумками 2022 року - на 6% за підсумками 2023 року - на 9% за підсумками 2024 року - на 12%	1 січня 2022 року 1 січня 2023 року 1 січня 2024 року 1 січня 2025 року	Аналіз офіційної звітності закладу вищої освіти. Критерій оцінювання: визначені цільові показники досягнуто за підсумками відповідного року	Кількість публікацій штатних науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників МДУ у фахових наукових виданнях України категорій «А» і «Б» у 2022 р. склала 146 статей (у 2020 р. – 129 статей), таким чином збільшення становить 13,2%

Х. БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

ТРОФИМЕНКО МИКОЛА ВАЛЕРІЙОВИЧ

Дата народження: 8 квітня 1985

Автор понад 150 наукових публікацій

Вільно володіє українською, англійською, новогрецькою

Тел. +380 629 587589

m.trofymenko@mdu.in.ua

ОСВІТА

2002 – 2008

Навчання у Маріупольському державному університеті на ОС

«Бакалавр» та «Магістр» спеціальності «Міжнародні відносини»

2008 – 2011

Навчання в аспірантурі Маріупольського державного університету по спеціальності 23.00.02 – політичні інститути та процеси

2011

Кандидат політичних наук

2014

Доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

11.2007 – 09.2011

Завідувач відділу міжнародних зв'язків Маріупольського державного університету

09.2011 – до

Проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки) Маріупольського державного університету

теперішнього часу

2008 – до

Асистент, старший викладач, доцент, професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Маріупольського державного університету

теперішнього часу

08.2018 – 12.2020

Радник Голови Донецької облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації, керівник Маріупольського офісу Донецької обласної державної адміністрації

10.2020 – до

Обраний депутатом Маріупольської міської ради VIII скликання від ПП «Блок Вадима Бойченка». У міській раді увійшов до депутатської фракції «Блок Вадима Бойченка» та очолив постійну депутатську комісію з питань освіти, культури, духовного відродження, молоді та спорту

теперішнього часу

12.2020 – до

Ректор Маріупольського державного університету

теперішнього часу

Обраний загальними зборами громадської організації «Спілка ректорів закладів вищої освіти України» заступником голови та членом президії організації

08.2021 – до
теперішнього часу

Указом Президента України був включений до складу Ради Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2008 – до
теперішнього часу

Координатор проектів:

- TEMPUS MODER «Розробка та впровадження професійно орієнтованих курсів»;
- Майстер-план «Чисте повітря для Маріуполя» Міністерства закордонних справ Німеччини;
- Британської Ради «Розвиток лідерського потенціалу університетів України» - «Інтернаціоналізація як спосіб підвищення конкурентоспроможності сучасного університету» від МДУ;
- Міністерства закордонних справ Литовської Республіки «Розробка та провадження українознавчих курсів для учнів з тимчасово окупованих територій України»;
- ЕРАЗМУС+ 586281-ЕРР-1-2017-1-ЕЕ-ЕРРКА2-СВНЕ-JP-Переосмислення регіональних студій: Балто-Чорноморське співробітництво;
- ЕРАЗМУС+ 598964-ЕРР-1-2018-1-UK-ЕРРКА2-СВНЕ-JP Вдосконалення підготовки журналістів задля демократизації України: розробка стандартів, інтегрованості та професійних компетенцій (DESTIN);
- ЕРАЗМУС+ 619451-ЕРР-1-2020-1-NL-ЕРРКА2-СВНЕ-JP Інтеграція та адаптація іноземних студентів (INTERADIS).

2015 – до
теперішнього часу
2018

Член Ради директорів Європейської організації публічного права (Афіни, Грецька Республіка).

Учасник програми Державного Департаменту Сполучених Штатів Америки «Інститут з американістики з питань формування політики в галузі національної безпеки 2018» (Університет Делавера).

2019 – до
теперішнього часу

Учасник проекту «Інноваційний університет і лідерство. Фаза V: Інтердисциплінарність та міжгалузевість і стратегії розвитку університету» (Республіка Польща).

08.2021

Участь у програмі Г'юберта Гамфрі Державного Департаменту Сполучених Штатів Америки в Університеті Вашингтона.

НАГОРОДИ

2005, 2007

Іменний стипендіат адвоката Христоса Манеаса (Грецька Республіка)

2005, 2007, 2015

Переможець міських конкурсів: «Майбутнє Маріуполя – 2005», «Майбутнє Маріуполя – 2007», «Маріуполець року – 2015».

2006

Подяка Маріупольського міського голови

2006, 2007

Грамота Міністерства освіти і науки України

2006

Стипендіат Президента України

2009

Іменний стипендіат Донецької обласної ради

2011

Почесна грамота Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

2013

Переможець конкурсу Донецької обласної державної адміністрації «Молода людина року 2013»

2014 – 2016

Стипендіат Кабінету Міністрів України як молодий вчений

2014

Цінний подарунок від Голови Верховної Ради України

2017

Почесна грамота Кабінету Міністрів України

2020	Заслужений працівник освіти України (Указ Президента України №186/2020 від 15.05.2020)
2021	Почесний знак Профспілки працівників освіти і науки України «За соціальне партнерство»
2021	Подяка Маріупольської районної ради та районної державної адміністрації
2021	Грамота Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій У Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин Верховної Ради України
2021	Почесна грамота Донецької облдержадміністрації, Донецької обласної військово-цивільної адміністрації

XI. ВИСНОВКИ ТА ЗАВДАННЯ КОЛЕКТИВУ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

За підсумками роботи колективу Маріупольського державного університету у найдраматичнішому й найскладнішому 2022 році за всіма основними напрямками діяльності (кадрове забезпечення і науково-педагогічний потенціал, організація та науково-методичне забезпечення освітнього процесу, якість підготовки фахівців, організація та результати науково-дослідної роботи, інтернаціоналізація та міжнародне співробітництво, виховна робота та розвиток студентського самоврядування, матеріально-технічне, фінансово-економічне забезпечення та соціальний розвиток, інформаційна діяльність, робота щодо запобігання та виявлення корупції) вдалося зберегти основу кадрового складу, відновити та стабілізувати діяльність, що дозволило вирішити конкретні завдання та досягти відповідних результатів, з урахуванням функціонування в умовах тимчасового переміщення.

Головними завданнями колективу МДУ на 2023 рік в умовах тимчасового переміщення визначено:

- моніторинг виконання першочергових завдань виконання *Стратегічного плану розвитку Маріупольського державного університету на 2021-2025 роки* (у оновленій редакції); прийняття та імплементація оновленої Стратегії інтернаціоналізації та Стратегії цифровізації як окремих стратегічних документів;

- *розвиток структури Університету та системи управління*: оптимізація організаційної структури; забезпечення ефективної взаємодії із наглядовою радою, студентським самоврядуванням, профспівковою організацією викладачів і студентів, Асоціацією випускників МДУ, спрямованої на розвиток конкурентоспроможності університету; моніторинг ключових показників ефективності в контрактах керівників та працівників служб та відділів, НПП; розробки та реалізації концепції Цифрового університету; продовження впровадження системи електронного документообігу;

- *кадровий потенціал*: оптимізація кадрового потенціалу шляхом продовження комплектування штату досвідченими висококваліфікованими фахівцями, забезпечення проведення об'єктивних та прозорих процедур конкурсного відбору для заміщення посад професорів, доцентів, старших викладачів та асистентів, завідувачів кафедр; забезпечення функціонування ефективної комплексної системи стимулювання всіх працівників університету відповідно до результатів рейтингування, професійної діяльності, орієнтованої на реалізацію конкретних завдань з оцінюванням за кінцевим результатом;

- *освітній процес*: розробка та реалізація Освітньої концепції університету, формування переліку освітніх та наукових програм відповідно до потреб ринку,

подальша імплементація світових стандартів якості в освітніх програмах університету, модернізація змісту освіти, подальший розвиток та удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти в МДУ, розвиток цифрового навчання, розробка конфігурації оновленої цифрової освітньої екосистеми, вдосконалення мовної компетентності учасників освітнього процесу, впровадження елементів дуальної освіти, розвиток індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, подальший розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом, реалізація Стратегічного плану залучення вступників на 2023-2025pp.;

– *науковий потенціал*: забезпечення розвитку і оптимального співвідношення фундаментальних та прикладних досліджень, розширення і збільшення обсягів госпдогвірної тематики НДР; розробка та впровадження програми розвитку наукових шкіл, моніторинг їх результативності, відновлення матеріальної бази дослідницьких центрів і лабораторій як базових осередків реалізації наукових досліджень, розширення участі у міжнародних програмах та наукових проєктах; удосконалення інформаційного забезпечення розвитку науки шляхом відновлення роботи наукової бібліотеки університету;

– *інтернаціоналізація та міжнародне співробітництво*: розвиток та урізноманітнення форм міжнародного співробітництва, запровадження нових форм співпраці з іноземними партнерами та всебічна підтримка вже існуючих; розширення кола нових міжнародних партнерів і пролонгація вже існуючих угод про співробітництво; запровадження інтернаціональної компоненти в усіх освітніх програмах університету; активізація міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу; збільшення контингенту іноземних здобувачів вищої освіти; залучення всіх навчально-наукових підрозділів до грантової діяльності; реалізація механізмів підготовки грантових заявок (грантрайтингу) в межах Центру міжнародної освіти, активізація участі викладачів і студентів у різних грантових проєктах і програмах міжнародних організацій та співтовариств (Еразмус+, Fulbright, USAID, Британської ради, DAAD тощо);

– *сприятливе освітнє середовище та виховна робота*: оновлення освітнього середовища в МДУ в умовах тимчасового переміщення із посиленням соціально-гуманітарної складової, підтримка гуманітарного штабу і центру «Маріуполь у серці», відновлення умов для творчого розвитку студентства, відновлення дієвої інфраструктури організації позанавчальної діяльності студентської молоді, забезпечення її ефективності, формування у здобувачів вищої освіти корпоративної культури, активної життєвої позиції, виховання моральних принципів; посилення ролі національно-патріотичного виховання студентської молоді; підтримка розвитку студентського самоврядування; забезпечення морального і матеріального стимулювання здобувачів освіти за успіхи та вагомі досягнення у громадському житті

університету, держави; організація співробітництва зі студентами інших закладів освіти і молодіжними організаціями;

– *розвиток інфраструктури*: створення матеріально-технічної бази університету в умовах тимчасового переміщення, розширення участі університету у регіональних програмах підтримки розвитку закладів освіти, міжнародних грантових проєктах допомоги тощо, створення безбар'єрного середовища в університеті, розвиток ефективного енергоменеджменту, впровадження сучасних енергозберігаючих технологій і систем опалення навчальних корпусів та будівель університету, вдосконалення інформаційно-телекомунікаційного забезпечення, підвищення надійності збереження інформації та її захист від неавторизованого доступу;

– *фінансова стабільність*: повне дотримання принципів цільового та ефективного використання коштів; прозоре планування бюджету за участі підрозділів МДУ з урахуванням фінансової ситуації та невідкладних потреб університету; розширення спектру платних освітніх послуг та спільних проєктів з партнерами університету; розробка та реалізація Програми фандрайзингової діяльності та створення ендавменту;

– *прозорість та публічність*: просування університету в сучасному інформаційному просторі, ребрендинг університету в умовах тимчасового переміщення, виготовлення брендованої продукції відповідно до оновленого брендбуку університету; оновлення офіційних електронних майданчиків університету, зміцнення корпоративної ідентичності.

Імплементация зазначених пріоритетних завдань дозволить забезпечити виконання Стратегічного плану розвитку Маріупольського державного університету на 2021-2025 роки (у оновленій редакції), успішний перехід від стратегії стабілізації до стратегії прориву і сприятиме укріпленню позицій університету у висококонкурентному середовищі ринку освітніх послуг столиці.

Ректор, професор

Микола ТРОФИМЕНКО